

JEGYZET

A TŰZMEGELŐZÉSI ISMERETEK

oktatásához

Szerkesztő: Duruc József

2016

TARTALOMJEGYZÉK

I.	FEJEZET	5
A	TŰZ ELLENI VÉDEKEZÉS RENDSZERE	5
1.	A tűz elleni védekezés fogalma, szabályozása	5
1.1.	A tűz elleni védekezés feladatrendszere	5
1.2.	A tűzvédelem szabályozási rendszere.....	5
1.3.	A tűz elleni védekezésre kötelezettek köre	7
1.4.	A tüzmegelőzés célrendszere	8
2.	A tűzoltóság szervei és jogállásuk	8
2.1.	A hivatásos tűzoltóság jogállása	9
2.2.	Az önkormányzati tűzoltóság.....	9
2.3.	A létesítményi tűzoltóságok.....	10
2.4.	Az önkéntes tűzoltó egyesület.....	10
II.	FEJEZET	11
A	TŰZVÉDELMI VÉDELMI CÉLJAI ÉS A KOCKÁZATOK MEGHATÁROZÁSA	11
1.	A védelmi célok rendszere.....	11
2.	A tűzveszélyességi - és kockázati osztályba sorolás	11
2.1.	Az anyagok tűzveszélyességi osztályba sorolása.....	12
2.2.	Az éghető folyadékok, olvadékok tűzveszélyességi fokozatai	13
2.3.	A potenciális robbanásveszélyes terek zónabesorolása	14
2.4.	A használatot, üzemeltetést érintő kockázati elemek.....	15
2.5.	A kockázati egységek és azok kockázati osztályainak meghatározása	15
2.5.1.	A kockázati egység.....	15
2.5.2.	A kockázati osztály	16
2.5.3.	A mértékadó kockázati osztály.....	16
2.5.4.	A kockázati egység kiterjedésének meghatározása.....	17
2.5.5.	A kockázati osztály meghatározásának szabályai	18
III.	FEJEZET	19
AZ	ÉPÍTMÉNYEK LÉTESÍTÉSÉNEK TŰZVÉDELMI KÖVETELMÉNYEI.....	19
1.	Az építmények létesítésének tűzbiztonsági követelményei	19
1.1.	Alapkövetelmények	19
1.2.	Az építő anyagok és építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői	19
1.2.1.	Az építő anyagok tűzvédelmi osztályai	20
1.2.2.	Az építményszerkezetek tűzvédelmi osztályai.....	20
1.2.3.	Az építményszerkezetek tűzállósági teljesítmény jellemzői.....	21
2.1.	Az építményszerkezetek megfelelő tűzvédelmi teljesítménye.....	22
2.2.	A tűz terjedésének korlátozása.....	22
2.2.1.	Tűzterjedés elleni védelem a szomszédos építmények és szabadtéri tárolási egységek között.....	23
2.2.2.	A tűzterjedés elleni védelem építményrészek között.....	24
2.2.3.	A tűzszakaszok kialakítása	24
2.2.4.	A homlokzati tűzterjedés elleni védelem követelményei	25
2.2.5.	A gépészeti és villamos átvezetések tűzterjedés elleni védelmi követelményei	26
2.2.6.	Tűzfalak, tűzgátló lezárások.....	27
2.3.	Az építményben tartózkodó személyek menekülési lehetőségének biztosítása	27
2.3.1.	A kiürítés általános követelményei.....	28
2.3.2.	A menekülésben korlátozott személyek rendszeres tartózkodására szolgáló rendeltetésű épület kiürítési, menekülési követelményei.....	29
2.3.3.	A menekülési útvonal követelményei	30
2.3.4.	A menekülési útvonalon beépített nyílászárók	30
2.3.5.	A menekülésre szolgáló lépcsőház, lépcső követelményei	31
2.3.6.	Helyiség, épületrész kiürítésének további követelményei.....	32
2.3.7.	A kiüríthetőség bizonyítása és igazolása.....	32
2.4.	A tűz során keletkező hő – és füst elleni védelem	32
2.4.1.	A hő – és füst elleni védelem követelményei.....	33

2.4.2.	A hő- és füstelvezetés biztosítása.....	34
2.4.3.	A füstmentesítés követelményei.....	34
2.5.	A tűzoltó egységek beavatkozását biztosító követelmények	35
2.5.1.	A tűzoltási felvonulási út – és terület.....	35
2.5.2.	A tűzoltáshoz szükséges oltóanyag biztosítása.....	36
2.5.3.	A tűzoltóság helyszíni működésének egyéb feltételei.....	38
2.5.4.	A beavatkozó tűzoltók, napelemek veszélyei elleni védelme.....	38
3.	Az épületgépészet tűzvédelmi követelményei	38
3.1.	A kisfeszültségű erősáramú villamos berendezések tűzvédelmi létesítési követelményei	38
3.2.	A villámvédelem követelményei	39
3.3.	Az elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem.....	40
3.4.	Biztonsági világítás, biztonsági jelzések és menekülési útirányt jelző rendszer.....	40
4.	A beépített tűzvédelmi berendezések	42
4.1.	A beépített tűzjelző berendezés.....	42
4.2.	A beépített tűzoltó berendezések	44
IV.	FEJEZET.....	47
A HASZNÁLAT TŰZVÉDELMI SZABÁLYAI		47
1.	A használat általános követelményei.....	47
1.1.	A tűzvédelmi szabályoknak megfelelő használat követelménye	47
1.2.	A területen tárolható anyagok, eszközök	47
1.3.	A hulladékok eltávolítása, munkahelyi rend.....	47
1.4.	Biztonsági jelölések	48
1.5.	A megközelítés biztosítása.....	48
1.6.	Ruha, lábbeli, eszközhasználati korlátok	48
1.7.	Az ajtók biztonságos használata	48
2.	A tűzveszélyes tevékenység végzésének általános követelményei	49
3.	A dohányzás tűzvédelmi szabályai.....	50
4.	A szállítás általános tűzvédelmi szabályai.....	50
5.	A tárolás általános tűzvédelmi szabályai	51
6.	A tűzoltó készülékek, felszerelések biztosítása	52
7.	A szabadtéri rendezvények tűzvédelmi követelményei.....	53
8.	Az éghető folyadékok és gázok használati szabályai	54
8.1.	Az éghető folyadéktárolás -és szállítás edényei.....	54
8.2.	Épületen belüli „kis mennyiségű” szállítóedényes tárolás és szállítás.....	54
9.	Az OTSZ részletesen meghatároz általános használati követelményeket:	55
V.	FEJEZET	56
A MUNKAHELYEK TŰZVÉDELMI SZABÁLYAI MEGSZERVEZÉSE.....		56
1.	A gazdálkodó szervek tűzvédelmi kötelezettségei	56
2.	A gazdálkodó szervek (intézmények, telephelyek) tűzvédelmi szervezete	57
2.1.	A tűzvédelmi szervezet - létrehozási kötelezettség.....	57
2.2.	A tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező szakember foglalkoztatási kötelezettség	58
2.2.1.	A középszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező szakember biztosítása.....	58
2.2.2.	A felsőszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy biztosítása	59
2.2.3.	A tűzvédelmi szakképesítéshez kötött tűzvédelmi szakágazati tevékenységek	59
3.	A tűzvédelmi viszonyok szabályozása	60
3.1.	A Tűzvédelmi Szabályzat	60
3.2.	A tűzriadó terv	61
3.3.	A Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv.....	62
4.	A tűzvédelmi képzés, felvilágosítás, tájékoztatás.....	62
4.1.	A munkavállalók tűzvédelmi oktatása	62
4.2.	A soron kívüli tűzvédelmi oktatások	63
4.3.	A tűzvédelmi szakvizsga kötelezettségek	64
4.4.	A tűzvédelmi tájékoztatás, felvilágosítás szükségessége és eszközei.....	65
5.	Bejelentési, együttműködési – és adatszolgáltatási kötelezettségek.....	65

6.	A tűzvédelmi ellenőrzés jelentősége és szabályai	66
6.1.	A hatósági tűzvédelmi ellenőrzés	66
6.2.	A tűzvédelmi belső ellenőrzés	66
7.	A tűzvédelmi felülvizsgálati kötelezettségek	67
8.	A tűzvédelmi iratok, nyilvántartások jelentősége	68
VI.	FEJEZET	68
	A TŰZVÉDELMI HATÓSÁGOK - ÉS A TŰZVÉDELMI FELELŐSSÉG	68
1.	A tűzvédelmi hatóságok hatásköre és illetékessége.....	68
1.1.	Az elsőfokú tűzvédelmi hatósági jogkörök.....	69
1.1.1.	A katasztrófavédelmi kirendeltségek tűzvédelmi hatósági jogkörei.....	69
1.1.2.	A katasztrófavédelmi igazgatóságok tűzvédelmi hatósági hatáskörei.....	70
1.1.3.	A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság I. fokú tűzvédelmi hatósági hatáskörei.....	71
1.2.	A jogorvoslati fórum szabályozása	72
2.	A tűzvédelem szankciórendszere és az egyes elemek alkalmazásának jellemzői	72
2.1.	A tűzvédelmi bírság	73
	MELLÉKLETEK	76
1. számú melléklet	A hatályos tűzvédelmi jogszabályok jegyzéke (a teljesség igénye nélkül)	76
2. számú melléklet	Táblázatok a kockázati osztályok meghatározásához	78
3. számú melléklet	Az építményszerkezetek tűzvédelmi osztályára és tűzállósági teljesítményére vonatkozó követelmények	82
4. számú melléklet	Táblázatok a tűztávolság meghatározásához.....	84
5. számú melléklet	A tűzszakaszok kialakításának követelményei.....	86
6. számú melléklet	Táblázatok a kiürítési követelmények meghatározásához.....	88
7. számú melléklet	A tűzoltáshoz szükséges oltóanyag biztosítása	90
8. számú melléklet	A szükséges tűzoltó készülékek meghatározása.....	91

Tisztelt Hallgatók!

A Tűzmegelőzési ismeret a Tűz – és polgári védelem tantárgy egyik tárgyköre, amelynek célja az alapvető tűzvédelmi szabályok megismertetése, gyakorlati alkalmazásuk elsajátítása, a tűzvédelmi biztonsági kultúra fejlesztése.

A tananyag feldolgozása során információt szerezhetnek a tűz elleni védekezés rendszeréről, feladatairól és a tűzvédelmi feladatokat ellátó szervek jogállásáról. Megismerkednek a tűzvédelmi kockázatok meghatározásának egyes módozataival, a tűzvédelem főbb műszaki és megatartási szabályaival, a létesítés és a használat biztonsági követelményeivel. A tárgykör keretein belül feldolgozásra kerülnek a gazdálkodó szervezetek tűzvédelmének megszervezésével kapcsolatos ismeretek. Betekintést nyernek a tűzvédelmi hatósági és szakhatósági jogkörök felosztásába és a tűzvédelem területén alkalmazott szankciók rendszerébe. Ismereteket szereznek a tűzvédelmi hatósági ellenőrzés, valamint a tűzvédelmi képzés, továbbképzés - és szakvizsgarendszerrel kapcsolatosan.

A tananyag feldolgozását hasznosan segíti ez az Oktatási segédanyag, azzal a kitételrel, hogy az nem helyettesíti teljesen a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek tanulmányozását, amelyhez a tanórákon kapnak iránymutatást.

Eredményes munkát, sikeres felkészülést kívánok!

Budapest, 2016. augusztus

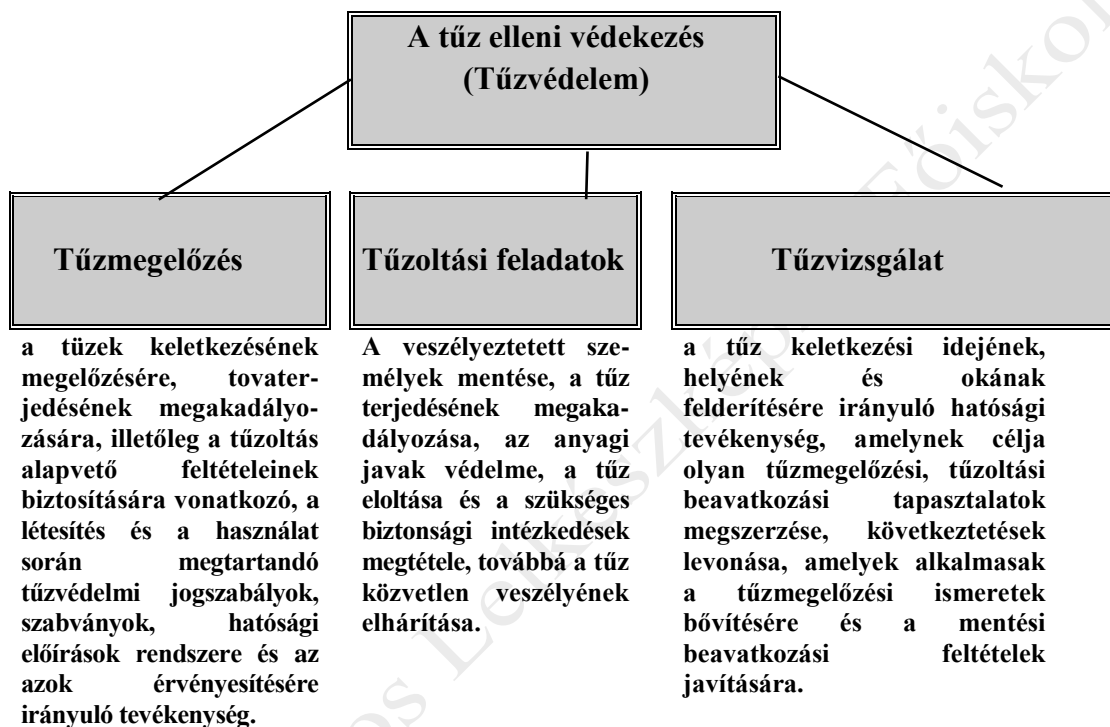
Szerkesztő

I. FEJEZET A TŰZ ELLENI VÉDEKEZÉS RENDSZERE

1. A tűz elleni védekezés fogalma, szabályozása

A Magyarországon a tűz elleni védekezés rendszerét, a tűzvédelmi feladatokat, jogokat és kötelezettségeket a **törvény**¹ (továbbiakban: Tűzvédelmi törvény) és végrehajtási rendeletei szabályozzák. A tűzvédelem lényegét, tartalmát és feladatrendszerét az **1. számú ábra** szemlélteti.

1.1. A tűz elleni védekezés feladatrendszere

1. ábra

1.2. A tűzvédelem szabályozási rendszere

A tűz elleni védekezés részletesen szabályozott tevékenység, anyagi jogi - és eljárási szabályait **törvények**, kormány- és miniszteri **rendeletek** széles köre szabályozza. A hatályos tűzvédelmi jogszabályok jegyzékét az **1. számú melléklet** tartalmazza. Jelentős szabályozó szerepük van az **EU Közösségi jogi normáknak**. A tűzvédelem szervezeti – és működési rendjét **közjogi szervezetszabályozó eszközök** is érinthetik, amelyek között különösen jelentősek a BM OKF utasítások. Fontos szerepük van a szabályozásban a belső irányítási normáknak, különösen a BM OKF főigazgatói intézkedéseknek és utasításoknak. A tűzvédelmi termékek műszaki követelményeit és vizsgálati eljárásait jelentős számban **szabványok** határozzák meg. A tűzvédelem műszaki követelményei tekintetében fontos szerepük van a **tűzvédelmi műszaki irányelveknek**, amelyek a **tűzvédelmi jogszabályi követelmények műszaki, tervezési, szervezési megvalósulására adnak alkalmazható megoldásokat**, pl. az **Országos Tűzvédelmi Szabályzat** (továbbiakban: OTSZ) **érvényesítésére**. Szükség szerint egyedi **hatósági határozatok** állapítanak meg tűzvédelmi követelményeket. A tűzvédelmi viszonyok konkrét létesítményi szintű szabályozásának

¹ 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

fontos eszközei a gazdálkodó szervek vezetői által készített és kiadott **Tűzvédelmi Szabályzatok**, a lakó – és üdülőépületekre kiadott **használati szabályozások**, **valamint az építményekre vonatkozó tűzvédelmi dokumentáció, továbbá** – jogszabályban meghatározott esetekben – **a Tűzvédelmi Műszaki Megfeleléségi Kézikönyv.**

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat² (továbbiakban: OTSZ) szabályainak érvényesítése

Az OTSZ a létesítés, a használat és a sikeres tűzoltói beavatkozás feltételeivel kapcsolatos követelményeket határozza meg. Az OTSZ – ben meghatározott **tűzvédelmi biztonságossági követelmények, és védelmi célok** megvalósításának részletszabályait, méretezési, számítási eljárásait más - részletes műszaki követelményeket tartalmazó – normák tartalmazzák, vagy a tervező saját kreatív eljárása szerint oldja meg.

A Tűzvédelmi törvény rendelkezései szerint az OTSZ meghatározza az épületek, építmények létesítési és használati, valamint a tűzoltóságok beavatkozásával kapcsolatos **tűzvédelmi követelményeket, az elérendő biztonsági szintet.**

Az OTSZ – ben meghatározott biztonsági követelmények figyelembevételével a tűzvédelmi műszaki irányelvek kidolgozásáért felelős bizottság - Tűzvédelmi Műszaki Bizottság – kidolgozza az OTSZ – ben meghatározott biztonsági szintnek megfelelő egyes műszaki megoldásokat, számítási módszereket tartalmazó **tűzvédelmi műszaki irányelveket (továbbiakban: TvMI).** A Bizottság által szakmailag kidolgozott **TvMI – ket a BM OKF főigazgatója adja ki** és azok folyamatos gondozása, korszerűsítése a Bizottság feladata. A **hatályos TvMI – ket szám és tárgymegjelöléssel a melléklet tartalmazza.**

Az OTSZ – ben meghatározott biztonsági szint tehát elérhető:

- tűzvédelmet érintő **nemzeti szabvány** betartásával,
- a **tűzvédelmi műszaki irányelvekben** kidolgozott műszaki megoldások, számítási módszerek alkalmazásával, vagy
- a tűzvédelmi műszaki irányelvektől vagy a nemzeti szabványtól részben vagy teljesen **eltérő megoldással, ha az azonos biztonsági szintet a tervező igazolja.**

Az OTSZ – ben meghatározott követelményeket kell megtartani a létesítmény, építmény, építményrész tervezése és kivitelezése, átalakítása, bővítése, korszerűsítése, helyreállítása, felújítása, használata, a rendeltetés módosítása, a beépített tűzvédelmi berendezés létesítése, átalakítása, megszüntetése, használata, gép, berendezés, eszköz használata, tárolása, anyagok előállítása, használata, tárolása a szabadtéri rendezvények tartása, és más, tűzvédelmet érintő használat, tevékenység során.

A műszaki követelmények alkalmazásának önkéntességét és rugalmasságát – a tervezői szabadság és felelősség érvényesülését - biztosítja, hogy az OTSZ – ben foglalt előírások jelentős részétől eltérés engedélyezhető, ha a tervező igazolja az OTSZ – ben meghatározott védelmi célok teljesülését.

Fontos szerepük van az OTSZ követelményeinek az érvényesítésében a szabványoknak. A szabvány egy elismert szabványügyi testület által ismételt vagy folyamatos alkalmazás céljára elfogadott műszaki előírás, amelynek betartása nem kötelező -és amely a következő kategóriák valamelyikébe tartozik:

- nemzetközi szabvány,
- európai szabvány,
- harmonizált szabvány,
- nemzeti szabvány.

² 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

A szabványok jogszabállyal ellentétes előírást nem tartalmazhatnak.

1.3. A tűz elleni védekezésre kötelezettek köre

A tűz elleni védekezésről, **mint közfeladatról** – a szükséges mértékig - **gondoskodni kell mindenkinek**. A Tűzvédelmi törvény szerinti kötelezetteket és főbb kötelezettségeiket a **2. számú ábra** mutatja be.

A TŰZ ELLENI VÉDEKEZÉSBEN RÉSZTVEVŐK FELADATAI

ÁLLAMI SZERVEK:

ORSZÁGGYŰLÉS:

- törvényalkotás és ellenőrzés,

KORMÁNY:

- a közigazgatás irányítása, rendeletalkotás,

A KORMÁNY TAGJAI:

- tűzvédelmi jogalkotás a BM – el egyetértésben,

KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉSÉRT FELELŐS MINISZTER (BM):

- a tűzvédelem központi irányítása (BM OKF főigazgató útján),
- rendeletalkotás a tűzvédelmi törvény végrehajtására,

A KATASZTRÓFAVÉDELEM HIVATÁSOS SZERVEI

- a tűzvédelem szervezése, irányítása, tüzmegeelőzés, tűzoltás, tűzvizsgálat

TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK

- önkormányzati tűzoltóság fenntartása,
- hozzájárulás a tűzoltóságok fenntartásához,
- településrendezési eszközöknél a tűzvédelmi szempontok érvényesítése,
- a település védelmére tűzoltóvíz biztosítása,
- tűzjelzés feltételeinek biztosítása a településről,
- a lakosság tűzvédelmi tájékoztatása,
- saját intézményei és vagyona tűzvédelmének biztosítása.

GAZDÁLKODÓ TEVÉKENYSÉGET FOLYTATÓ MAGÁNSZEMÉLYEK SZERVEZETEK (TÁRSASÁGOK, INTÉZMÉNYEK, VÁLLALKOZÁSOK, STB.)

- a tűzvédelmi szabályok megtartása,
- a tűzveszélyek elhárításának személyi, tárgyi, technikai feltételének biztosítása,
- a tűzvédelem helyi szabályozása,
- a tűzjelzés lehetőségének biztosítása,
- oltóvíz, oltóanyag biztosítása,
- a munkavállalók tűzvédelmi oktatása, a szakvizsga követelmények érvényesítése,
- tűzvédelmi szervezet és tűzvédelmi szakember biztosítása,
- létesítményi tűzoltóság létrehozása, (ha kötelezett),
- bejelentési és adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése,
- tűz – és robbanásveszélyes technológiák tűzvédelmi vizsgálatának biztosítása,
- a tűzvédelmi hatósági ellenőrzés térése,
- a tűzoltóság gyakorlatai megtartásának biztosítása,

MAGÁNSZEMÉLYEK

- lakás, jármű, berendezés, eszköz tüzmegeelőzési szabályainak megismerése, megtartása,
- gondozására bízott személyek védelme,
- tűzvédelmi felülvizsgálatok biztosítása,
- a hatósági tűzvédelmi ellenőrzés térése,
- tűzjelzésre és tűzoltásra vonatkozó kötelezettségek megismerése, teljesítése.

A TŰZVÉDELMI TÖRVÉNYBEN MEGHATÁROZOTT TOVÁBBI KÖTELEZETTEK:

- az oktatási intézmények és oktatási szolgáltatást végzők,
- a tervezők, tűzvédelmi tervezők, kivitelezők, felelős műszaki vezetők,
- a tűzvédelmi szolgáltatást végzők,
- a tűzvédelmi szakértők.

1.4. A tűzmelegelőzés célrendszere

A tűzmelegelőzés a tüzek keletkezésének melegelőzésére, tovaterjedésének megakadályozására, illetőleg a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítására vonatkozó, az építmények, szabadterek létesítése és használata során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások rendszere és az azok érvényesítésére irányuló tevékenység. A tűz elleni védekezés egyik fő célja, hogy tűz, illetve tűzveszély lehetőleg ne keletkezzen. Könnyebb a tüzet melegelőzni, mint azt eloltani és annak káros következményeit viselni.

A tűzmelegelőzés olyan tevékenység, ahol a fő célok a következők:

- **A tűz keletkezés esélyének csökkentése** (reálisan, nagy valószínűséggel tüzet okozó égés, feltételeinek térbeli és időbeli együttlétének korlátozása, kizárása).
- **A személyek védelmének** biztosítása (veszélyeztetett személyek beazonosítása, a tartózkodási hely védelme, érintett személyek számának korlátozása, menekülés, menekíthetőség, életmentés lehetőségének biztosítása).
- A külső és belső **tűzterjedés mértékének korlátozása, gátlása**, (a kockázati egységek azonosítása, lehatárolása).
- A kockázatok által érintett **vagyon védelme**.
- **A tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítása** (tűzjelzés, kezdeti tűzoltás, megközelíthetőség, tűzoltási működési terület, külső és/vagy belső beavatkozás, oltóvíz, kiemelt esetben speciális oltóanyag, helyi beavatkozó egység biztosítása, stb.).

2. A tűzoltóság szervei és jogállásuk

A tűzoltóság a katasztrófavédelmi szervezeti rendszer része, amely káresemények során ellátja az elsődleges mentési beavatkozási feladatokat.

A hivatásos katasztrófavédelmi szervezet fő részei a

- a katasztrófavédelem **központi szerve** a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (továbbiakban: **BM OKF**),
- **területi szervei** a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok,
- a katasztrófavédelem **helyi (térségi) szervei**:
 - a katasztrófavédelmi kirendeltségek és
 - a hivatásos tűzoltóságok, valamint azok kihelyezett szervezeti egységei, a katasztrófavédelmi őrsök.

A tűzoltóság a **tűzoltási és műszaki mentési közszolgáltatás**, valamint a **tűzvédelmi szakigazgatási feladatok** ellátására létrehozott és fenntartott szervezetrendszer.

A tűzoltóság fogalom gyűjtőfogalom, több szervet foglal magában. A tűzoltóság szervei közé tartoznak:

- **a hivatásos** tűzoltóságok,
- **az önkormányzati** tűzoltóságok,
- **a létesítményi** tűzoltóságok,
- **beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek**,
- **a repülőtéri tűzoltó szolgálat**.

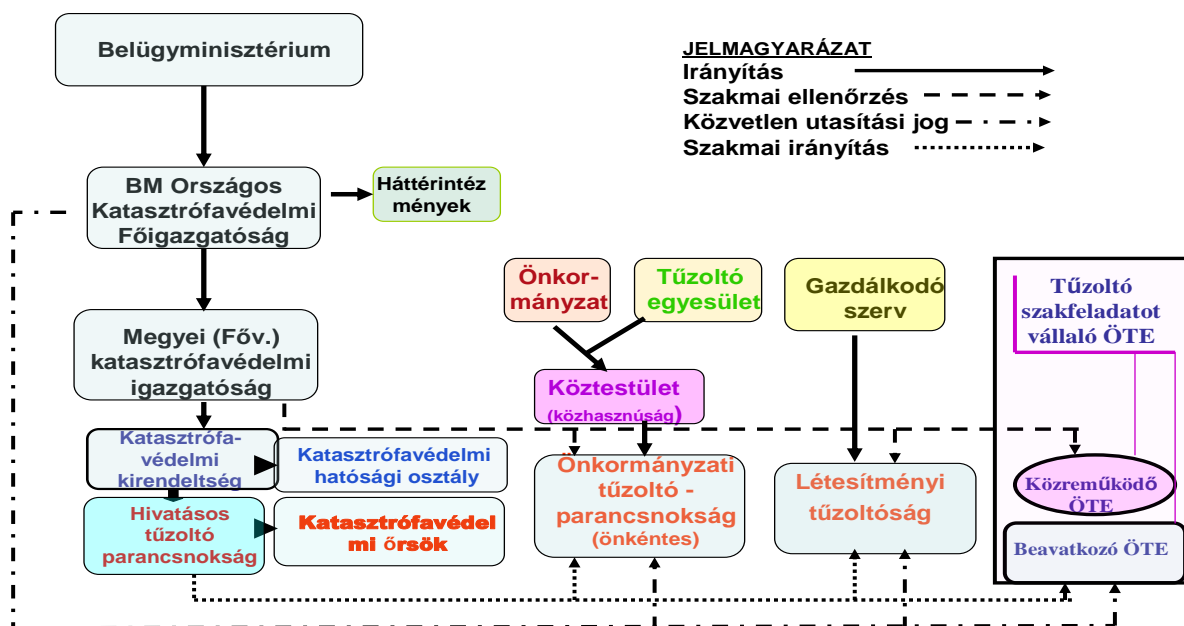
Nem tűzoltóságok, de a helyi (települési) tűzvédelemben fontos szerepet töltenek be a **közreműködő önkéntes tűzoltó egyesületek**, mint a település védelmére létrehozott – önkéntes alapon működő - társadalmi szervezetek.

A tűzvédelem központi irányítása

A tűzvédelem központi irányítását a **belügyminiszter (BM) a központi katasztrófavédelmi szerv (BM OKF) vezetője útján gyakorolja**, kivéve a bányák földalatti részét.

A tűzoltóság szervezeti és irányítási rendszerét a **3. számú ábra** mutatja.

A TŰZOLTÓSÁG SZERVEZETI ÉS IRÁNYÍTÁSI RENDSZERE

3. számú ábra

2.1. A hivatásos tűzoltóság jogállása

A hivatásos tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési, valamint tűz megelőzési feladatok elvégzésére létrehozott, **önálló működési területtel rendelkező** szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerve, része államigazgatási feladatokat is ellátó **rendészeti szervezetnek**. A hivatásos tűzoltóság szervezetében az elsődleges tűzoltási, műszaki mentési és tűz megelőzési feladatok elvégzésére létrehozásra kerültek a katasztrófavédelmi őrök, mint kihelyezett tűzoltó szervezeti egységek.

A hivatásos tűzoltóság feladatai:

- ✓ tűzoltás, műszaki mentés,
- ✓ közreműködés közvetlen tűz - és robbanásveszély elhárításban,
- ✓ állandó készenléti jellegű szolgálat ellátása,
- ✓ jogszabályban meghatározott tűzvédelmi igazgatási (hatósági) tevékenység,
- ✓ a székhely település üzemeltetésében közreműködés (kérésre),
- ✓ ellenőrzi az önkormányzati - és létesítményi tűzoltóságok, valamint a szakfeladatot ellátó önkéntes tűzoltó egyesületek tevékenységét.

A fentiekén túl, számos védelmi igazgatási feladata is van a hivatásos tűzoltóságnak.

2.2. Az önkormányzati tűzoltóság

Települések, vagy települési társulások **saját védelmükre önkormányzati tűzoltóságot** hozhatnak létre. Az önkormányzati tűzoltóságok tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére létrehozott, **elsődleges műveleti körzettel rendelkező önkéntes tűzoltóságok**. Létrehozhatják az önkormányzatok önállóan, társulásban, vagy a tűzoltó egyesülettel közösen. Ez a tűzoltóság főként a létrehozó önkormányzatok közigazgatási területén tevékenykedik, de a hivatásos tűzoltósággal kötött megállapodás alapján az elsődleges műveleti körzete más településekre is kiterjedhet. **Szervezeti formája köztestület** és kérheti a közhasznúsági nyilvántartásba vételét.

A létrehozás és működés feltételei:

- ✓ köztestületként legyen megalapítva,
- ✓ a hivatásos tűzoltósággal kötött együttműködési megállapodás alapján,
- ✓ a hivatásos tűzoltóság szakmai irányításával működve,
- ✓ tűzoltási, műszaki mentési célra folyamatosan igénybe vehető legyen,
- ✓ folyamatos készenléti szolgálatot lásson el.

Finanszírozását alapvetően a fenntartó szerv biztosítja. Az ellátott közfeladat arányában a BM útján közpénzt is kap a működéséhez.

2.3. A létesítményi tűzoltóságok

Jogszabály, vagy a tűzvédelmi hatóság arra kötelezhet gazdálkodó szervezeteket, hogy a tevékenységük fokozott tűzvédelmi kockázata miatt létesítményi tűzoltóságot hozzanak létre és működtessenek. **A létesítményi tűzoltóság, tűzoltási és műszaki mentési feladatok elvégzésére, gazdálkodó szervezet által létrehozott, önálló működési területtel nem rendelkező tűzoltóság.** A hatósági döntésnek megfelelően működhet **főfoglalkozású** és **nem főfoglalkozású** tűzoltóságként. Készenlétben tartandó tűzoltó erő – és eszközszükségletét a tűzvédelmi hatóság határozatban írja elő.

2.4. Az önkéntes tűzoltó egyesület

Az önkéntes tűzoltó egyesületek (a továbbiakban: ÖTE) a tűz megelőzésben, a tűzoltásban, a műszaki mentésben való **beavatkozásra**, vagy abban való **közreműködésre** létrejött **települési önvédelmi szervezetek, olyan egyesületek, amelyek a fenti feladatokat alapszabályukban tevékenységük céljaként rögzítették.**

A fenti meghatározás szerint vannak: **beavatkozó ÖTE – k** és **közreműködő ÖTE - k.**

A **beavatkozó ÖTE – k** a tűzvédelmi törvény rendelkezései szerint – a katasztrófavédelmi igazgatósággal kötött megállapodás keretei között - **jogilag tűzoltóságok.** A vállalt tevékenységi területen az illetékes katasztrófavédelmi igazgatósággal – legfeljebb 1 évre - kötött megállapodás alapján tűzoltási, műszaki mentési feladatokat (önállóan) végző egyesületek. A beavatkozó ÖTE parancsnoka és megfelelő felkészültségű feljogosított tagja tűzoltás vezetői jogkört gyakorol. A beavatkozásban résztvevő tagjai tűzoltói alapfelkészültséggel rendelkeznek.

A **közreműködő ÖTE – k** nem tűzoltóságok, de mint a tűzvédelmet segítő társadalmi szervezetek, jelentős és egyre növekvő **közreműködő szerepük** van a települések tűzvédelmében, a településeken keletkezett tüzek eloltásában.

A közreműködő ÖTE - k feladatai a szaktevékenység körében:

Ha a településen tűz, vagy műszaki baleset következik be, **közreműködési feladatai:**

- a segélykérés továbbítása,
- minden tőle elvárható megtétele a tűzoltásban - mentésben,
- az észlelő személyek helyszínen maradásra kérése,
- a helyszínen tartózkodó személyek segítségnyújtásra kérése,
- a tűzoltás vezető utasításai szerinti feladatok ellátása.

A tűzoltóraj tevékenységét irányító parancsnok tűzoltás vezetői jogkörrel nem rendelkezik. Tűz megelőzési feladata elsődlegesen a lakosság tájékoztatásában való közreműködés.

II. FEJEZET A TŰZVÉDELEM VÉDELMI CÉLJAI ÉS A KOCKÁZATOK MEGHATÁROZÁSA

1. A védelmi célok rendszere

A tüzmegelőzéssel kapcsolatos védelmi célokat és védekezési követelményeket, ehhez kapcsolódó tervezési alapelveket az **54/2014. (XII. 5.) BM rendelettel kiadott Országos Tűzvédelmi Szabályzat (továbbiakban: OTSZ)** határozza meg.

Az OTSZ a tűzvédelmi követelményeket meghatározott és rendszerezett védelmi célokhoz rendeli. A védelmi célok fő **területei az életvédelmi, és az értékvédelmi célok**. Az értékvédelmi célok között határozottan különbséget tesz a közösségi értékvédelmi és tulajdonosi értékvédelmi célok között. Az értékvédelmi célok elkülönítése a kockázatvállalás szempontjából egyfajta prioritást alapoz meg és lehetőséget teremt a rugalmasabb tulajdonosi döntésekre. Az OTSZ a rugalmas tulajdonosi döntések határát egyértelműen meghúzza azzal a szabállyal, hogy **az értékvédelmi célok teljesülése érdekében tett tulajdonosi intézkedések nem befolyásolhatják kedvezőtlenül az életvédelmi és a közösségi értékvédelmi célok teljesülését**.

Az életvédelmi célokhoz tartoznak különösen:

- a veszélyeztetett személyek menekülésének, mentésének biztosítása,
- a menekülés és a mentés során az életfeltételek biztosítása,
- a tűzoltói beavatkozás résztvevőinek védelme és
- a tűzoltói beavatkozás feltételeinek biztosítása.

A közösségi értékvédelmi célokhoz tartoznak különösen:

- a lakáscélú ingatlanállomány védelme,
- a létfontosságú rendszerek egyes elemeinek védelme,
- a társadalom alapvető ellátását biztosító intézmények védelme,
- a kulturális örökség megóvása, védelme és
- a környezet – talaj, élővilág, levegő, víz – megóvása, védelme, a visszafordíthatatlan vagy az aránytalanul nagy ráfordítással megszüntethető károsodás elkerülése.

A tulajdonosi értékvédelmi célokhoz tartoznak különösen:

- a működés, üzemelés folyamatosságának fenntartása,
- a tulajdon, raktárkészlet, állatállomány védelme,
- az eszközök, berendezések védelme, működőképességük fenntartása,
- a piacvesztés elkerülése és
- a beruházási, a tulajdonosi biztosítási, üzemeltetési költségek optimalizálása.

Az OTSZ a fenti védelmi célok figyelembevételével határozza meg a létesítésre, a használatra és a tűzoltóságok beavatkozási feltételeinek biztosítására vonatkozó követelményeket,

- amely követelmények egy része **általános követelmény**,
- egy része **kockázattól függő követelmény** és
- egy része pedig **rendeltetéstől függő követelmény**.

2. A tűzveszélyességi - és kockázati osztályba sorolás

Minden veszélyelhárítási, megelőzési tevékenység alapja az, hogy a veszélyek előfordulásának lehetséges helyeivel, okaival, előfordulási gyakoriságával, valamint bekövetkezése esetén a káros következmény súlyosságával tisztában legyünk. Ezek a tényezők alapos elemzőmunkával előre felmérhetők és alapul vehetők a prevenciót szolgáló műszaki, magatartási, tervezési és szervezési intézkedésekhez. Tehát mint mindenhol, a tűz elleni védekezésben is **alapvető feladat a tűzveszélyek kockázatainak reális számbavétele**. A tűzvédelmi kockázatok értékeléséhez a gyakorlatban számos módszert alkalmaznak.

Tananyagunkban ezek közül az anyagok tűzveszélyességi osztályba sorolásával, a potenciális robbanásveszélyes terek zónabesorolásával, a kockázati egységek kockázati osztályba sorolásával, valamint használatot, üzemeltetést érintő kockázati elemekkel foglalkozunk. (A tűzvédelmi kockázatot ezeken túl más tényezők is befolyásolják pl. a tűzterhelés, az emberi tényező szerepe, vagy az építmények aktív és passzív védelemi szintje, stb.) A kockázatok meghatározásához, mint minden más területen, így a tűzvédelemben is szükség van egyértelműen **definiált szakmai fogalmakra**. A tűzvédelem alapfogalmait jogszabályok, pl. a Tűzvédelmi törvény, illetve az OTSZ, valamint más jogszabályok és szabványok tartalmazzák. A tananyag feldolgozásához, megértéséhez meg kell ismerkedni a kapcsolódó fogalmakkal (pl.: alaprendeltetés, helyiség, szabadtér, önálló rendeltetési egység, tűzszakasz, építmény, épület, speciális építmény, létesítmény, robbanásveszélyes állapot, hatékony szellőztetés, stb.). E fogalmak az OTSZ és az OTÉK³ normaszövegében ismerhetők meg.

A tűzvédelmi rendelkezések alkalmazása során a tűzvédelmi követelményeket:

- **az anyagok, keverékek** esetén azok **tűzveszélyességi osztálya** alapján,
- **a kockázati egységek és a speciális építmények** esetén azok **kockázati osztálya** alapján,
- az épületek, az önálló épületrészek esetén azok **mértékadó kockázati osztálya** alapján kell megállapítani.

2.1. Az anyagok tűzveszélyességi osztályba sorolása

A **tűzvédelmi kockázat értékelésének egyik alapvető módszere** a tűzveszélyességi osztályba sorolás. A **tűzveszélyességi osztály** az anyagra, keverékre vonatkozó besorolás, amely az anyag, keverék fizikai, kémiai tulajdonságát alapul véve, tűzvédelmi szempontból a viselkedését, veszélyességét jellemzi.

A tűzveszélyességi osztályba sorolás az anyagok és keverékek tűzvédelmi kockázatértékelésének egyik leggyakrabban alkalmazott, és **jogszabály alapján kötelező** – viszonylag egyszerű - **módszere**.

Lényege a tevékenység során előállított, feldolgozott, használt, szállított vagy tárolt anyagok és keverékek fizikai és kémiai tulajdonságaiból származó kockázati szint meghatározása. Ezzel a módszerrel meghatározott **tűzveszélyességi besorolási szint fontos eleme** a terek, területek kockázati osztályba sorolásnak is, valamint az egyik alapvető kiindulási alapja a használathoz, üzemeltetéshez kapcsolódó **tűzvédelmi rendelkezéseknek**. A tűzveszélyességi osztályba sorolás szerinti veszélyességi szinteket az OTSZ az alábbi három tűzveszélyességi osztály szerint határozza meg:

- „**Robbanásveszélyes**” tűzveszélyességi osztály
- „**Tűzveszélyes**” tűzveszélyességi osztály
- „**Nem tűzveszélyes**” tűzveszélyességi osztály

Az anyagok tűzveszélyességi osztályba sorolásánál főképp a **tevékenység során előállított, feldolgozott, használt, szállított vagy tárolt anyagok fizikai és kémiai tulajdonságait** kell alapul venni.

Szilárd anyagoknál az anyag éghetőségét, **folyadékoknál** a folyadék zárttári lobbanáspontját, jelölése: T_{lpz} , nyílttéri lobbanáspontját, jelölése: T_{lpny} , és üzemi hőmérsékletét, jelölése: $T_{ü.}$, **gázoknál** az éghetőséget és az égést tápláló tulajdonságot. Az anyagok tűzveszélyességi osztályba sorolásánál fontos szempontok az anyagok **kémiai biztonsági osztályba**

³ 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

sorolásának és az **építési termékek tűzvédelmi osztályba sorolásának** figyelembevételével. A tűzveszélyességi osztályba sorolás meghatározásához a fizikai, kémiai paramétereket nemzetközi adatbázisokból, illetve az anyagok biztonsági adatlapján szereplő információk alapján tudjuk figyelembe venni.

Az anyagok tűzveszélyességi osztályba sorolásának szabályait az **OTSZ** az alábbiak szerint határozza meg:

Robbanásveszélyes osztályba tartozik:

- a) a **kémiai biztonságról szóló törvény** szerint robbanó, fokozottan tűzveszélyes, tűzveszélyes, kismértékben tűzveszélyes anyag és keverék,
- b) az a **folyadék, olvadék**, amelynek zárttéri lobbanáspontja 21 °C alatt van vagy nyílttéri lobbanáspontja legfeljebb 55 °C, vagy üzemi hőmérséklete nagyobb, mint a nyílttéri lobbanáspont 20 °C -kal csökkentett értéke,
- c) az **éghető gáz, gőz, köd**,
- d) az a **por**, amely a levegővel robbanásveszélyes keveréket képez és
- e) az 54/2014. (XII. 5.) BM rendelettel hatályba léptetett OTSZ **hatálybalépése előtt „A” vagy „B”** tűzveszélyességi osztályba sorolt anyag.

Tűzveszélyes osztályba tartozik:

- a) a **szilárd éghető anyag**, ha nem tartozik robbanásveszélyes osztályba,
- b) a legalább 50 °C nyílttéri lobbanáspontú **gázolajok, tüzelőolaj ok, petróleum**,
- c) az a **folyadék, olvadék**, amelynek nyílttéri lobbanáspontja 55 °C felett van, vagy üzemi hőmérséklete a nyílttéri lobbanáspontjánál legalább 20 °C-kal kisebb,
- d) az a **gáz**, amely önmaga nem ég, de az égést táplálja, a levegő kivételével,
- e) a vonatkozó műszaki követelmény szerinti eljárással meghatározott, 150 °C-nál magasabb gyulladási hőmérsékletű **B-F tűzvédelmi osztályú építőanyag**,
- f) az a **vizes diszperziós rendszer**, amelynek lobbanáspontja szabványos módszerrel nem állapítható meg, és éghetőanyag-tartalma 25%-nál nagyobb, víztartalma pedig 50%-nál kisebb és
- g) az 54/2014. (XII. 5.) BM rendelettel hatályba léptetett OTSZ **hatálybalépése előtt „C” vagy „D”** tűzveszélyességi osztályba sorolt anyag.

Nem tűzveszélyes osztályba tartozik:

- a) a **nem éghető anyag**,
- b) az **A1 vagy A2 tűzvédelmi osztályú építőanyag** és
- c) az 54/2014. (XII. 5.) BM rendelettel hatályba léptetett OTSZ **hatálybalépése előtt „E”** tűzveszélyességi osztályba sorolt anyag.

2.2. Az éghető folyadékok, olvadékok tűzveszélyességi fokozatai

Az éghető folyadékok, olvadékok veszélyességének jelölésére a tűzveszélyességi osztályba soroláson túl az MSZ 9790 szabvány alkalmazza a tűzveszélyességi fokozatba sorolást I – IV. tűzveszélyességi fokozatba sorolva azokat. Ezt nemzetközi előírások teszik szükségessé.

Az éghető folyadékok tűzveszélyességi fokozatba sorolásának főbb jellemzőit a **4. számú táblázat** tartalmazza.

FOLYADÉKOK ÉS OLVADÉKOK TŰZVESZÉLYESSÉGI FOKOZATBA SOROLÁSA

Tűzveszélyességi fokozat ↓	Anyagi jellemző, állandó →	Zárttéri és nyílttéri lobbanáspont	Nyílttéri lobbanáspont és üzemi hőmérséklet
I.	---	$T_{lpzt} < 21\text{ °C}$	$T_{ü} \geq T_{lpnyt}$ és $T_{ü} > 35\text{ °C}$
II.	---	$T_{lpzt} \geq 21\text{ °C}$ $T_{lpnyt} \leq 55\text{ °C}$	$T_{lpnyt} > T_{ü} > T_{lpnyt} - 20\text{ °C}$ és $T_{ü} > 35\text{ °C}$
III.	---	$T_{lpnyt} > 55\text{ °C}$ $T_{lpnyt} \leq 150\text{ °C}$ a legalább 50 °C nyílttéri lobbanáspontú gázolajok, tűzelőolajok, a világításra használatos petróleum	$T_{lpnyt} - 20\text{ °C} \geq T_{ü} \geq T_{lpnyt} -$ 50 °C és $T_{ü} > 35\text{ °C}$
IV.	---	$T_{lpnyt} > 150\text{ °C}$	$T_{ü} < T_{lpnyt} - 50\text{ °C}$ és $T_{ü} > 35\text{ °C}$

4. számú táblázat

Megállapítható összefüggés, hogy az **I. –II.** tűzveszélyességi fokozatba tartozó folyadékok közel azonos veszélyességi jellemzőkkel rendelkeznek, mint a **robbanásveszélyes**, a **III. – IV.** fokozatú folyadékok pedig megközelítőleg hasonló fizikai, kémiai tulajdonságokat jelölnek, mint a **tűzveszélyes tűzveszélyességi osztályba sorolható folyadékok, olvadékok.**

2.3. A potenciális robbanásveszélyes terek zónabesorolása

A munkaterületeken belül szükség lehet konkrét technológiai berendezésekhez, csővezetékekhez, tároló berendezésekhez kapcsolódó veszélyesség értékelésre. Ilyen - potenciális robbanásveszélyes terekben – külön veszélyértékelést igényelnek pl. azok a döntések, hogy hová milyen védettséggű villamos berendezést lehet létesíteni, illetve milyen villamos készüléket lehet használni.

Éghető gáz, gőz, köd, por vonatkozásában adott a lehetőség, hogy az anyag a környezetbe kikerülve, a levegővel keveredve, robbanóképes keveréket alkothat. Az ilyen módon veszélyeztetett környezet kiterjedésének meghatározásánál különböző szabványos módszereket alkalmazhatunk, ami azonban gyakran mérnöki felkészültségű szakembert igényel. Műszaki követelmények⁴ az éghető gázokra és az éghető folyadékokra tartalmaznak robbanás - veszélyességi zóna meghatározási módokat illetve konkrét számértékeket.

Az éghető gőzök, gázok, porok által okozható robbanásveszélyes tereket a veszély további differenciálása és a konkrét védelmi megoldások kiválasztása érdekében ún. **zónákba kell sorolni. Három veszélyességi zónát** lehet megkülönböztetni, az alábbiak szerint:

"0" zóna a veszélyes gáz, gőz állandó, vagy hosszú idejű, korlátozás nélküli jelenléte,

"1" zóna a normál üzemi körülmények igényeinek megfelelően korlátozott gáz, gőz jelenlét,

"2" zóna a helyileg, ritkán, rövid ideig, tartó gáz, gőz előfordulás.

Amennyiben por okozza a veszélyt akkor a zónakijelölés elvei hasonlóak, de a jelölés kiegészül egy „2” számmal, pl.: „20”, „21”, „22”.

A zónák kiterjedését, illetve besorolását, meg kell határozni és azt dokumentumban kell rögzíteni.

⁴ Pl.: MSZ EN 60079 – 10, MSZ 15633, MSZ 6292, stb.

2.4. A használatot, üzemeltetést érintő kockázati elemek

A használati, üzemeltetési szabályok alkalmazása szempontjából sokféle kockázati tényezőt kell az üzemeltetőnek figyelembe venni. Ezek jelentős részben megjelennek résztényezőként a kockázati egységek kockázati osztályainak meghatározása során is.

A legalapvetőbb tűzkockázati elemek értékelése (veszélyértékelés) során figyelembe kell venni:

- az alkalmazott anyagok, keverékek tűzveszélyességi osztályát,
- a folyadékok, olvadékok tűzveszélyességi fokozatát,
- az anyagmennyiségeket, a csomagolást, az edényzet milyenségét,
- a hely alaprendeltetését,
- a tér konkrét rendeltetését,
- az önálló rendeltetési egységek, kockázati egységek rendeltetését,
- az épületek, épületrészek mértékadó kockázati osztályát (új épületeknél),
- az alapterület, néha a helyiség térfogatát,
- az épületmagasságot, a hely magassági elhelyezkedését,
- a hely mélységét, talajszint alatt,
- a tevékenységet végzők létszámát,
- a tűzszakasz, épületrész, épület befogadóképességet,
- a benntartózkodók menekülési képességét,
- a tűzgátló elhatárolások létét, vagy hiányát,
- a beépített védelem létét, szintjét, vagy hiányát,
- az alkalmazott technológiák sajátosságait, a technológiai rendszerek veszélyességét,
- az alkalmazott műszaki biztonsági rendszerek hatékonyságát,
- a meglévő építmények elhelyezkedését,
- az épületek
 - szerkezeti tulajdonságait,
 - elválasztásait, elrendezését,
 - közlekedési viszonyait, helyiségkapcsolatait,
 - épületgépészeti megoldásait, stb.

2.5. A kockázati egységek és azok kockázati osztályainak meghatározása

A kockázati egységek és kockázati osztályok meghatározása alapvetően a **tűzvédelem létesítési szabályai alkalmazásának képezik alapját**. Ez a kockázat meghatározási feladat tehát alapvetően a tűzvédelmi dokumentáció készítéséért felelős személy, tűzvédelmi tervező illetve tűzvédelmi szakértő feladatát képezi.

Az OTSZ rendelkezései szerint a terek tűzvédelmi követelményeket befolyásoló kockázatának megállapításához meg kell határozni:

- az adott épületet, önálló épületrészt alkotó kockázati egységeket,
- a kockázati egységek kockázati osztályait, és azok figyelembevételével
- az épület, önálló épületrész mértékadó kockázati osztályát, továbbá
- a speciális építmény⁵ esetén annak kockázati osztályát.

2.5.1. A kockázati egység

A kockázati egység az építmény vagy annak tűzterjedés-gátlás szempontjából körülhatárolt része, amelyen belül a kockázati osztályt meghatározó körülményeket a tervezés során azonos mértékben és módon veszik figyelembe.

⁵ közúti alagút, gyalogos aluljáró, felszín alatti vasútvonal, ponyvaszerkezetű építmény, állványjellegű építmény, szín építmény,

A kockázati egység lehet

- önálló rendeltetési egység,
- szomszédos önálló rendeltetési egységek csoportja, a jogszabályban ⁶ meghatározott feltételekkel,
- speciális építmény,
- az épületnek, az önálló épületrésznek, a speciális építménynek a tűzvédelmi dokumentáció készítéséért felelős személy által meghatározott része.

A kockázati egység részét képezheti:

- a hozzá tartozó közlekedő helyiség,
- a rendeltetéssel összefüggő tárolásra szolgáló tároló helyiség,
- a legfeljebb 4 parkoló állással rendelkező gépkocsi tároló helyiség,
- villamos, valamint gépészeti helyiség,
- ipari, mezőgazdasági, tárolási alaprendeltetés esetén a rendeltetéssel összefüggő szociális helyiség és az üzemviteli, adminisztratív tevékenységek ellátását biztosító helyiség.

2.5.2. A kockázati osztály

A kockázati osztály lényege:

Bekövetkező tűz esetén:

- a veszélyeztetettséget,
- a bekövetkező kár, veszteség súlyosságát,
- a tűz következtében fellépő további veszélyek mértékét kifejező **besorolás**.

A kockázati osztályba sorolást meghatározó legfontosabb tényezők:

- a **vertikális kiterjedésből** eredő kockázatok,
- a **rendeltetésből** eredő kockázatok, valamint
- a **menekülési** kockázatok.

A kockázat mértéke szerint a kockázati egység, a speciális építmény, az épület, önálló épületrész, az alábbi kockázati osztályok valamelyikébe sorolható:

<u>MEGNEVEZÉSE</u>	<u>JELÖLÉSE</u>
- nagyon alacsony kockázati, osztályba,	NAK
- alacsony kockázati, osztályba,	AK
- közepes kockázati, osztályba vagy	KK
- magas kockázati, osztályba	MK

A kockázati osztályba sorolás - OTSZ szerinti - segéd táblázatait a 2. számú melléklet tartalmazza.

2.5.3. A mértékadó kockázati osztály

A mértékadó kockázati osztály az építmény, az önálló épületrész egészére vonatkozó besorolás, amely megegyezik az abban elhelyezkedő kockázati egységek kockázati osztályai közül a legszigorúbbal.

Az épületet, az önálló épületrészt a fentiek szerint megállapított kockázati osztálynál eggyel szigorúbb mértékadó kockázati osztályba kell sorolni akkor, ha az épület, az önálló épületrész befogadóképessége meghaladja:

- NAK osztály esetén az 500 főt,
- AK osztály esetén az 1500 főt,
- KK osztály esetén a 3000 főt.

⁶ OTSZ 11§

A kockázatértékeléshez kapcsolódó alapfogalmak közül kiemelten fontos rendező szempont a kockázati egységek alaprendeltetése.

Az alaprendeltetés a kockázati egységek rendeltetés szerinti elkülönítéséhez és az ettől függő tűzvédelmi követelmények megállapításához szükséges, - a kockázati egység, valamint a kockázati egységen belül önálló rendeltetési egységek - jellemző, elsődleges használati célját kifejező besorolás, amely lehet:

- **ipari-mezőgazdasági alaprendeltetés:** ipari, mezőgazdasági rendeltetésű önálló rendeltetési egységet tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése,
- **közösségi alaprendeltetés:** közösségi rendeltetésű önálló rendeltetési egységet tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése,
- **lakó alaprendeltetés:** lakást, szálláshelynek nem minősülő üdülőegységet és ehhez tartozó rendeltetésű helyiségeket tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése,
- **tárolási alaprendeltetés:** tárolási rendeltetésű önálló rendeltetési egységet tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése,
- **vegyes alaprendeltetés:** eltérő alaprendeltetésű önálló rendeltetési egységeket tartalmazó kockázati egység alaprendeltetése.

A kockázati egységek kiterjedésének és a kockázati osztályok meghatározásának részletes szabályait az OTSZ határozza meg.

2.5.4. A kockázati egység kiterjedésének meghatározása

A kockázati egység kiterjedésének meghatározása során figyelembe kell venni:

- az egyes helyiségek, helyiségcsoportok, építményrészek **tűzvédelmi helyzetét befolyásoló, a rendeltetéssel, a tervezett kialakítással összefüggő körülményeket** és azok hatását,
- a **helyiségkapcsolatok** tervezett kialakítását és
- a **beépített tűzjelző és tűzoltó berendezés** által biztosított védelmi szintet.

Az OTSZ meghatározza, hogy azonos, vagy különböző rendeltetésű önálló rendeltetési egységek **milyen feltételekkel helyezhetők azonos kockázati egységbe.**

Amennyiben a kockázati egység kiterjedésének mértékét, határait a tűzvédelmi dokumentáció készítéséért felelős személy határozza meg, a kockázati egység kiterjedésének meghatározása során az alábbiakat veszi figyelembe:

- a rendeltetést,
- a helyiségek befogadóképességét és az egyes helyiségek közötti helyiségkapcsolatokat,
- a helyiségek elhelyezkedését a kijáratok szinthez képest,
- a benttartózkodó személyek menekülési képességét, helyismeretét, ébrenlétét,
- a személyek mentésének eszközigényét, a mentést segítőket szükséges és rendelkezésre álló létszámát,
- az előállított, felhasznált, keletkező, tárolt anyagok mennyiségét, tűzveszélyességi jellemzőit és osztályát, olthatóságát,
- az előállítás, használat, tárolás tűzveszélyességét befolyásoló körülményeit,
- a tárolt, kiállított, bemutatott, a rendeltetéshez tartozó tevékenységgel érintett anyagokat, tárgyakat közösségi értékvédelmi szempontból, továbbá pótolhatóságát,
- meglévő építmény esetén az építmény adottságait,
- létfontosságú rendszeres elem esetén annak jellemzőit,
- a tevékenység körülményeit, jellemző adottságait, az adott technológiából adódó állapotokat és azok jellemzőit,
- a beépített tűzjelző és tűzoltó berendezéssel való ellátottságot.

2.5.5. A kockázati osztály meghatározásának szabályai

Alapszabályok:

- **A kockázati egység kockázati osztályát** az OTSZ vonatkozó melléklete⁷ alapján kell meghatározni. *Az OTSZ vonatkozó táblázatait jelen jegyzet 2. számú melléklete tartalmazza.*
- **A speciális építmény kockázati osztályát** az OTSZ XII. fejezet rendelkezései alapján kell meghatározni.
- **Az OTSZ vonatkozó mellékletében⁸ nem szereplő ipari és mezőgazdasági** alaprendeltetés esetén a kockázati osztályt a tűzvédelmi dokumentáció készítéséért felelős személy határozza meg.

A kockázati egységek kockázati osztályát az adott kockázati egység **alaprendeltetésétől függően** kell meghatározni.

A kockázati egység kockázati osztálya általában a rendeltetési egység rendeltetése, valamint az OTSZ vonatkozó táblázatai⁹ alapján, a kockázati egység

- legfelső építményszintjének szintmagassága (padlómagassága),
- a legelső építményszintjének szintmagassága (pinceszintek száma, mélysége),
- a legnagyobb befogadó képességű helyiségének befogadóképessége,
- a kockázati egységet rendeltetésszerűen használó személyek menekülési képessége figyelembevételével kerül meghatározásra azzal a megkötéssel, hogy:

a lakó és közösségi alaprendeltetésű kockázati egység kockázati osztálya megegyezik a fenti szempontok szerint megállapított kockázatok közül a lesgzigorúbb kockázattal.

A kockázati egység kockázati osztálya tárolási alaprendeltetés esetén az OTSZ táblázata¹⁰ alapján,

- a tárolt anyag tűzveszélyességi osztálya (jellemzői),
- a tárolási mennyiség, tárolási mód,
- csomagolóanyagok,
- esetenként a tárolótér alapterülete és más sajátosságai
- a járműtárolási rendeltetés figyelembevételével.

A kockázati egység kockázati osztálya ipari, mezőgazdasági alaprendeltetés esetén az OTSZ vonatkozó táblázata¹¹ alapján,

- a konkrét rendeltetés,
- az anyagok tűzveszélyességi jellemzői,
- veszélyességi zónák,
- a technológia jellemzői.

A fenti alaprendeltetéstől és speciális rendeltetéstől eltérő rendeltetések esetén a kockázati egység kockázati osztályát a tűzvédelmi dokumentáció készítéséért felelős személy a kockázati egység meghatározásához figyelembe veendő¹² - előbb már felsorolt - jellemzők és a tűzvédelmi helyzetet befolyásoló egyéb körülmények vizsgálatával, mérlegelésével, a hasonló rendeltetések¹³ szerinti kockázati osztályának figyelembevételével határozza meg.

⁷ OTSZ 1. melléklet 1 – 4 táblázatok

⁸ OTSZ 1. melléklet 4. táblázat

⁹ OTSZ 1. melléklet 1.-2. táblázatai

¹⁰ OTSZ az 1. melléklet 1., 2., 3. táblázatai

¹¹ OTSZ 1. melléklet 1., 2., 4. táblázatai

¹² OTSZ 10§ (3)

¹³ OTSZ 1. melléklet 4. táblázata

III. FEJEZET

AZ ÉPÍTMÉNYEK LÉTESÍTÉSÉNEK TŰZVÉDELMI KÖVETELMÉNYEI

A tűzbiztonság egyik fontos eleme, hogy azok az épületek és szabadterek, ahol az emberek tevékenykednek, tartózkodnak, kellően biztonságosak legyenek.

Az épületek rendeltetésszerű használatuk esetén is csak akkor lesznek biztonságosak, ha azokat a létesítésük (tervezésük, építésük, berendezésük) során tűzvédelmi szempontból a biztonsági követelményeknek megfelelően helyezik el és építik meg. Az elkészült épületbe a tevékenység csak akkor lesz biztonságos, ha azt a követelményeknek megfelelően – rendeltetés szerűen - használják, üzemeltetik és rendszeresen felülvizsgálják, karbantartják. Az építmények és szabadterek létesítésének és a használatának tűzvédelmi műszaki követelményeit jogszabályok (pl.:a Országos Tűzvédelmi Szabályzat és az Országos Településrendezési - és Építési Követelmények) határozzák meg.

A létesítés tűzvédelmi szabályai: a létesítmények, építmények, szabadterek elhelyezésével, építésével, használatbavételével, gépek berendezések üzembe helyezésével, valamint a tűzoltás, mentés feltételeinek megteremtésével kapcsolatos tűzvédelmi előírások.

A használat tűzvédelmi szabályai: az építmények, szabadterek, a gépek, és anyagok használatára, üzemeltetésére, munkafolyamatok, technológiák végzésére, az emberi tevékenységekre, magatartásra, valamint a tűzoltás, mentés feltételeinek folyamatos biztosítására vonatkozó tűzvédelmi rendelkezések.

1. Az építmények létesítésének tűzbiztonsági követelményei

1.1. Alapkövetelmények

Alapvető követelmény, hogy tűz esetén az építmény állékonysága egy előírt, de korlátozott időtartamra biztosítsa a bent lévők biztonságos menekülését, mentésük lehetőségét és a tűzoltói beavatkozást, továbbá, hogy a tűz más építményt, ingatlant vagy tulajdont a lehető legkisebb mértékben veszélyeztessen.

1.2. Az építő anyagok és építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői

Az építő anyagokkal és építményszerkezetekkel szemben támasztott tűzvédelmi követelmények

A tűz elleni védekezés egyik legfontosabb feladata, hogy olyan építmények, létesítmények készüljenek, amelyekben biztonsággal lehet dolgozni, élni, amelyek bizonyítottan kielégítik a tűzbiztonsági, élet- és vagyónvédelmi előírásokat. Ennek biztosításában meghatározó szerepe van az épület tervezőjének, felelős műszaki vezetőjének és kivitelezőjének, azzal, hogy az építményszerkezetek megfelelő megválasztásával és a tűzvédelmi tervezési követelmények érvényesítésével létesítik az építményt.

Az építési termékek tűzvédelmi tulajdonságainak igazolása

Az építési termék tűzvédelmi követelménye alatt az annak a tűzzel, füsttel, vagy azok hatásaival szembeni viselkedésére **vonatkozó előírást** kell érteni.

Az építési termékek tűzvédelmi megfelelőségének bizonyítási rendjét Európai Uniók rendelet¹⁴ határozza meg, amelynek fő formája a gyártó által kiadott **teljesítmény nyilatkozat**. Az EU rendelet hatálya alá nem tartozó építési termék, - amellyel szemben műszaki előírás tűzállósági vagy tűzvédelmi követelményt határoz meg, - csak úgy építhető

¹⁴ 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (2011. március 9) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.

be, ha annak műszaki előírásban meghatározott követelményeknek való megfelelése, jogszabályban¹⁵ meghatározott módon igazolt. Az építési termékek betervezésével, beépítésével, kivitelezésével, valamint ezek során a termékek teljesítményének igazolásával kapcsolatos szabályokat kormányrendelet¹⁶ határozza meg.

1.2.1. Az építő anyagok tűzvédelmi osztályai

Az építőanyagokat a tűzvédelmi előírások alkalmazása szempontjából a tűzveszélyességi anyagvizsgálatokban kapott mérési adatok, valamint meghatározott paraméterek és az osztályba sorolással kapcsolatos szabványban rögzített besorolási kritériumok alapján tűzvédelmi osztályokba sorolják.

A vonatkozó műszaki követelmény¹⁷ táblázatos formában tartalmazza azokat a szempontokat, melyek szerint az osztályba sorolás elvégezhető. A vonatkozó szabvány **7-7 tűzvédelmi osztályt** különböztet meg, az építési anyagokra általában, valamint külön a padlóburkolatokra, és a csőszigetelésekre.

Ezeket az osztályokat a következőképpen jelölik:

- **A1; A2; B; C; D; E; F** (építési anyagok általában)
- **A1_{fl}; A2_{fl}; B_{fl}; C_{fl}; D_{fl}; E_{fl}; F_{fl}** (padlóburkolatok)
- **A1_L; A2_L; B_L; C_L; D_L; E_L; F_L** (csőszigetelések)

A fő tűzvédelmi osztályok meghatározása mellett:

- az **A2–E, A2_L–E_L tűzvédelmi osztályok esetén a füstképződés, és az olvadék - képződés,**
- az **A2_{fl}–D_{fl} tűzvédelmi osztályok esetén a füstképződés** kritériumainak figyelembe vételével további alkategóriákat határoznak meg,

A füstképződési kategóriák jelzései: s1; s2; s3

Az olvadék képződési kategóriák jelzései: d0, d1, d2

Az OTSZ általános szerkezeti követelmények körében határozza meg, hogy építőanyagként nem használhatók fel a vonatkozó műszaki követelményeknek megfelelő vizsgálattal meghatározott, 150C⁰-nál alacsonyabb gyulladási hőmérsékletű anyagok, kivétel a kátrány, a bitumen, továbbá a kiszáradt festék- és ragasztóanyagok.

Az F, F_{fl} és F_L tűzvédelmi osztályú építőanyag, építési termék csak kivételesen, abban az esetben építhető be, ha annak a szerkezet tűzállósági teljesítményére jelentős rontó hatása nincs.

1.2.2. Az építményszerkezetek tűzvédelmi osztályai

Az építményszerkezetek tűzvédelmi osztályba sorolásának kritériumait az OTSZ¹⁸ határozza meg, a szerkezetek alkotó anyagai és a kialakítás figyelembevételével. Jelölésükre az építőanyagok tűzvédelmi osztályainál megismert jelölési rendet kell alkalmazni.

Az OTSZ kitételeket tartalmaz arra vonatkozóan, hogy A1 és A2 tűzvédelmi osztályú építményszerkezetek esetén milyen türesek engedhetők meg éghető anyagú komponensek esetén. Azoknak a szerkezeteknek a besorolását, amelyeknek a tűzvédelmi osztálya az OTSZ rendelkezései alapján egyértelműen nem határozható meg, komponenseik tűztechnikai vizsgálatok során észlelt viselkedése és tűzvédelmi osztálya figyelembevételével kell elvégezni, meghatározni.

¹⁵ 1996. évi XXXI. tv. 13§. (4)

¹⁶ 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól

¹⁷ MSZ EN 13501-1, valamint a TvMI 11.1:2016.07.15 Az építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői

¹⁸ OTSZ 14§.

1.2.3. Az építményszerkezetek tűzállósági teljesítmény jellemzői

A különböző építményszerkezetek az alábbi tűzvédelmi teljesítményjellemzők közül valamelyiknek, - vagy funkciójától függően többnek – kell, hogy megfeleljenek:

- ✓ **teherhordó képesség** (jele: **R**): a szerkezeti elemek azon képessége, hogy egy bizonyos ideig egy vagy több oldalukon fennálló meghatározott mechanikai igénybevétel mellett ellenállnak a tűz hatásának szerkezeti stabilitásuk bármilyen vesztesége nélkül.
- ✓ **integritás** (jele: **E**): az építményszerkezetnek egy elválasztó funkcióval rendelkező képessége, amikor a tűz az egyik oldalán történő kitéttel szemben ellenáll anélkül, hogy a tűz a lángok vagy a forró gázok átjutása következtében áttérjedne a másik oldalra, s azok a ki nem tett felületen vagy a felülettel szomszédos bármely anyagon gyulladást okozhatnának.
- ✓ **szigetelés** (jele: **I**): az építményszerkezet azon képessége, hogy ellenáll a csak egyik oldalon bekövetkező tűzkitétnek anélkül, hogy szignifikáns hőátadás eredményeként a tűz átjutása bekövetkezne a kitétt felületről a ki nem tett felületre.
- ✓ **sugárzás** (jele: **W**): az építményszerkezeti elemek azon képessége, amely egy oldalon történő tűzkitét esetén vagy a szerkezeten keresztül, vagy a ki nem tett felülettől a szomszédos anyagok felé irányuló jelentős hőszugárzás csökkentése eredményeként csökkenti a tűz átmenetének valószínűségét.
- ✓ **mechanikai hatás** (jele: **M**): az építményszerkezeteknek az a képessége, hogy ütésnek ellenállnak abban az esetben, ha a tűzben egy másik komponens szerkezeti hibája következtében az illető szerkezethez ütődik.
- ✓ **önzáródás** (jele: **C**): egy ajtó- vagy egy zsaluszerkezet azon képessége, hogy automatikusan becsukódik, s ez által lezár egy nyílást.
- ✓ **füstáteresztés** (jele: **S**): az építményszerkezetek azon képessége, hogy csökkentik, vagy eliminálják a gázok vagy a füst átjutását az épületszerkezet egyik oldaláról a másikra.
- ✓ **„koromtűz”-zel szembeni ellenálló képesség** (jele: **G**): kémények és égéstermék-elvezetők ellenálló képessége koromlerakódásból származó tűzzel szemben.
- ✓ **üzemképesség fenntartása** (jele: **P** vagy **PH**): tűz esetén kábelek áramellátási és/vagy jelátviteli képességének folyamatos fennmaradása.
- ✓ **tűzvédő képesség** (jele: **K**): fal és mennyezetburkolatok, valamint álmennyezetek azon képessége, amely a mögöttük/fölöttük lévő anyagnak egy bizonyos ideig védelmet biztosít (tűzzel, szenesedéssel és más hőkárosodással szemben).

Osztályozási időtartam változatok (határértékek) lehetnek: 15, 20, 30, 45, 60, 90, 120, 180, 240, 360 perc.

Alapvető követelmény, hogy az igazolt teljesítmények alapján építési termékeket és az építmény szerkezeteket a tervezés során úgy kell megválasztani, hogy:

- a kockázat függvényében:
 - a tartószerkezetek teherhordó képességüket,
 - a térelhatároló szerkezetek integritásukat és hőszigetelő képességüket az OTSZ – ben meghatározott időtartamig őrizték meg,
- a tűzvédelmi célú építményszerkezetek, építési termékek tűz esetén szerepüket az OTSZ – ben meghatározott időtartamig töltsék be, funkciójukat tartsák meg, a tűz jelenlétére hatékonyan reagáljanak,
- a tűz és kísérőjelenségei terjedését funkciójuknak megfelelően gátolják, nehezítsék vagy irányítsák, valamint
- a belőlük fejlődő hő, füst és égéstermék mennyisége a lehető legkisebb legyen.

2. A tűzvédelmi tervezési alapelvek

A tervezési alapelvek a tervező részére határoznak meg olyan alapelveket, követelményeket, elvárásokat, amelyeket a tervezés során szem előtt kell tartani és érvényesíteni kell. Természetesen az építmény kivitelezőjének az így elkészült terveknek megfelelően kell az építményt megépíteni.

Ezek a tűzvédelmi alapelvek az alábbiak:

2.1. Az építményszerkezetek megfelelő tűzvédelmi teljesítménye

Az építési termékeket és az építmény szerkezeteket a tervezés során a fent meghatározott tűzvédelmi osztály és tűzállósági teljesítményjellemző követelményeknek megfelelően kell megválasztani.

Az ehhez kapcsolódó általános szerkezeti követelmények, hogy az épületek, építmények tervezése és megvalósítása során figyelembe kell venni a tüzesetek során keletkező hő és füst káros hatásait.

A tartószerkezeteket úgy kell megtervezni, kivitelezni, hogy tűz esetén az OTSZ – ben előírt időtartamig:

- azok teherhordó képessége megmaradjon,
- szerkezeti állékonyságával biztosítsa a védelmi szerkezetek rendeltetésének ellátását és
- a tűzszakasz vagy önálló épületrész a tűz és kísérő jelenségei elleni védelmi képességét be tudja tölteni.

Az OTSZ - ben felsorolásra került az, hogy **milyen építmények építményszerkezeteivel szemben nem támaszt a jogszabály tűzvédelmi követelményt.**

Az építmények szerkezeti állékonyságát biztosító tartószerkezeti elemek feleljenek meg az OTSZ vonatkozó táblázatában¹⁹ meghatározott tűzvédelmi osztály és tűzállósági teljesítmény követelményeknek. *A vonatkozó táblázatot a jegyzet 3. számú melléklete tartalmazza.*

A tüzeseti fogyasztókat és kapcsolódó rendszer-elemeiket megfelelő állékonyságot biztosító tartószerkezetekhez vagy azokkal legalább megegyező tűzvédelmi jellemzőkkel rendelkező segédszerkezeteihez kell rögzíteni. A rögzítésük azzal azonos tűzállósági teljesítményű legyen.

Az egyes építményszerkezetekre vonatkozó követelményeket az építményszerkezetek építményen belül betöltött statikai szerepének, a teherátadás rendjének figyelembevételével kell meghatározni. Egy építményszerkezet alátámasztására, gyámolítására, függesztésére, merevítésére nem alkalmazható az adott szerkezet tűzállósági követelményénél kisebb tűzállóságú szerkezet.

2.2. A tűz terjedésének korlátozása

Korlátozni kell a tűz – és kísérőjelenségei áttérjedését:

- a szomszédos építményekre,
- a menekülési útvonalakra,
- a szomszédos tűzszakaszokra,
- a szomszédos önálló rendeltetési egységekre,
- a tűz keletkezési helyétől eltérő építményszintekre,
- a tűzgátló szerkezetekkel határolt terekre és
- az átmeneti védett terekre.

¹⁹ OTSZ 2. melléklet 1. táblázat

A tűzterjedés elleni védelem olyan megoldások összessége, amelyek folytonos alkalmazásával a tűz áttérjedése a védett építményre, építményrészre, szabadtéri tárolási egységekre meggátolható.

2.2.1. Tűzterjedés elleni védelem a szomszédos építmények és szabadtéri tárolási egységek között

A tűz áttérjedését meg kell gátolni:

- az azonos vagy szomszédos telken álló, szomszédos épületek között,
- a szabadtéri tárolóterület, tárolási egysége és a szomszédos épület között,
- a szabadtéri tárolóterület szomszédos tárolási egységeiből kialakított tűzszakaszok között és
- a speciális építmények és a szomszédos épület vagy speciális építmény között, ha azt az OTSZ előírja.

Ezekben az esetekben a tűzterjedés elleni védelem biztosítható:

- tűztávolság tartásával,
- szomszédos telken álló épületek vagy szomszédos építési telken álló épület és szabadtéri tárolóterület tárolási egysége esetén tűzfal létesítésével,
- szabadtéri tárolóterület szomszédos tűzszakaszai között azok függőleges vetületét legalább 1,0 méterrel meghaladó, legalább REI 90-M tűzállósági teljesítményű tűzfal létesítésével,
- azonos telken álló épületek vagy azonos telken álló épület és szabadtéri tárolóterület tárolási egysége esetén a homlokzat és a tető tűztávolságon belüli részének tűzterjedés elleni védelem, az épületek tűzszakaszainak elválasztására vonatkozó követelményeknek megfelelő kialakításával.

Az OTSZ meghatároz olyan eseteket is, amikor nem kell az azonos telken álló, szomszédos épületek közötti tűzterjedés elleni védelemről gondoskodni.

A tűztávolság biztosítása

A tűztávolság a külön tűzszakaszba tartozó szomszédos építmények, szomszédos szabadtéri tárolási egységek, szomszédos építmény és szabadtéri tárolási egység között megengedett legkisebb, vízszintesen mért távolság.

Tűztávolság célja, hogy:

- a tűz áttérjedését korlátozza,
- tűzoltó egységek beavatkozásának lehetőségét biztosítsa,
- épületből menekülő, menekítendő személyek megfelelő, biztonságos helyre való eltávolítását és/vagy eltávolítását biztosítsa.

A szükséges tűztávolság megállapításának lehetőségei:

- az OTSZ vonatkozó táblázatait²⁰ alapján, *(A táblázatokat a jegyzet 4. sz. melléklete tartalmazza.)*
- speciális építmény esetén az OTSZ külön fejezete²¹ szerint, vagy
- számítással (TvMI²² szerint).

A szabadtéri tárolóterület tűztávolságának táblázat szerinti meghatározása esetén szomszédos tárolási egységek között az egyes tárolási egységekhez hozzárendelt tűztávolságok közül a nagyobbat kell biztosítani.

²⁰ OTSZ 3. melléklet 1-3. táblázata

²¹ OTSZ XII. fejezet

²² TvMI 1.1.:2015. 03. 05 Tűzterjedés elleni védelem

2.2.2. A tűzterjedés elleni védelem építményrészek között

A tűzterjedés elleni védelem megfelelő megoldását kell biztosítani az építményekben:

- a szomszédos tűzszakaszok között,
- a szomszédos kockázati egységek között,
- ha az OTSZ rendelkezései azt előírják:
 - a homlokzaton és a tetőn,
 - a speciális építményen belül,
 - az azonos tűzszakaszba tartozó szomszédos helyiségek, helyiségcsoportok között,
 - az azonos tűzszakaszba tartozó az építményszintek között.

Tűzgátló építményszerkezetek tűzterjedés elleni védelem céljából való alkalmazása esetén az OTSZ- ben meghatározott²³ tűzvédelmi osztály- és tűzállósági teljesítménykövetelményeket kell teljesíteni.

A tűzterjedés elleni védelem céljából létesített építményszerkezetek a tűzfal, a tűzgátló fal, a tűzgátló válaszfal, a tűzgátló födém, stb. A tűzterjedés elleni védelem további műszaki megoldásait főképp a különböző tűzgátló lezárások jelentik. **A tűzgátló lezárás** az építményszerkezetek nyílásainak, áttöréseinek, valamint vezetékek, vezetékrendszerek átvezetésének tűzterjedést gátló elzárását biztosító műszaki megoldás, amely a tűz nyíláson, áttörésen, valamint a vezetéken keresztüli terjedését meghatározott ideig meggátolja. Ebbe a körbe tartoznak a tűzgátló nyílászárók, a tűzgátló záróelemek, a tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszerek és a tűzgátló lineáris hézagtömítések. A tűzterjedés elleni védelem beépített tűzterjedés gátló berendezéssel²⁴ is megoldható, aminek meg kell felelnie az OTSZ – ben külön meghatározott követelményeknek.

Tűzgátló válaszfallal, tűzgátló fallal, vagy azt helyettesítő beépített tűzterjedés gátló berendezéssel kell elválasztani:

- az önálló rendeltetési egységet a szomszédos helyiségtől,
- a hő és füst elleni védelemre kötelezett helyiséget a szomszédos helyiségtől,
- a menekülési útvonalat a szomszédos helyiségtől,
- a 20 főt meghaladó befogadóképességű helyiséget a szomszédos helyiségtől,
- azt a helyiséget a szomszédos helyiségtől, amely esetében azt az OTSZ előírja.

Ezekben az esetekben azonban a tűzgátló válaszfalban a gépészeti vagy elektromos vezetékrendszerek átvezetési helyén nem kell tűzgátló záró elemet alkalmazni.

2.2.3. A tűzszakaszok kialakítása

A tűzszakasz az épület, a speciális építmény, a szabadtéri tárolóterület meghatározott része, amelyet a szomszédos építmény- és térrésztől tűzterjedés ellen védetten alakítanak ki. A tűzszakasz terület az egy adott tűzszakaszhoz tartozó helyiségek nettó alapterületének összessége m²-ben.

Tűzszakaszokat kell kialakítani

- a kockázati egységen belül, ha annak alapterülete meghaladja az OTSZ táblázata szerint megengedett legnagyobb tűzszakasz méretet,
- a szabadtéri tárolóterület tárolási egységeiből, ha azok összesített alapterülete, kiterjedése meghaladja az OTSZ szerint megengedett legnagyobb tűzszakasz méretet,
- a speciális építményben az OTSZ külön fejezete szerint,
- közműalagútban, ha annak szükségességét a tűzvédelmi szakhatóság a tűzterjedés gátlása céljából előírja.

²³ OTSZ 2. melléklet 1. táblázata

²⁴ OTSZ 4§ (2) 15. pont

Az építmény tűzszakaszainak legnagyobb megengedett méretét az OTSZ az alaprendeltetésnek megfelelően határozza meg²⁵. **A vonatkozó táblázatokat a jegyzet 5. sz. melléklete tartalmazza.**

A szabadtéri tárolóterület tárolási egységeiből kialakított tűzszakasz megengedett legnagyobb kiterjedése:

- kizárólag nem tűzveszélyes anyag, termék esetén, ha azt éghető anyagú csomagolás, tárolóeszköz nélkül tárolják, 10.000 m²,
- nem tűzveszélyes anyag, termék esetén, ha azt éghető anyagú csomagolással vagy éghető anyagú tárolóeszköz alkalmazásával tárolják, 4.000 m²,
- tűzveszélyes anyag, termék esetén a csomagolás éghetőségétől függetlenül, 2.000 m².

Az OTSZ külön követelményeket határoz meg a tűzszakaszoknak **az épületek külső szerkezetein** történő csatlakozására is. A tűzszakasz határ vonalában tűzterjedés elleni gátat vagy azt helyettesítő beépített tűzterjedés gátló berendezést kell létesíteni:

- eltérő tűzszakaszhoz tartozó külső térelhatároló falfelületek között az OTSZ – ben meghatározott kivétellel, valamint
- a tetőn,

Tűzterjedés elleni védelmet kell biztosítani az OTSZ szerinti megoldással az egymással 120°-nál kisebb szöget bezáró, eltérő tűzszakaszhoz tartozó külső térelhatároló falfelületek esetében.

Meghatározza az OTSZ, hogy az eltérő magasságú tűzszakaszok csatlakozásánál tűzterjedés ellen védelmet milyen módon kell kialakítani. A homlokzat és a tető tűzterjedés ellen védendő részeit az OTSZ melléklete ábrákon²⁶ mutatja be.

2.2.4. A homlokzati tűzterjedés elleni védelem követelményei

A külső térelhatároló fal azonos tűzszakaszhoz tartozó szakaszát a homlokzati tűzterjedés elleni védelem biztosításával kell kialakítani, kivéve:

- az A1 és A2 tűzvédelmi osztályú, nyílás nélküli külső térelhatároló falat,
- a nyílásos homlokzat nyílás nélküli lábazati falát,
- az egy légteret képező helyiséghez tartozó homlokzatrészeket,
- az egyszintes épületet,
- a földszinttel és legfeljebb két további építményszinttel rendelkező
 - egy lakásos lakóépület,
 - szálláshelynek nem minősülő üdülőt és
- az A1 vagy A2 tűzvédelmi osztályú, légrés nélküli burkolati-, bevonati-, külső hőszigetelő kompozit rendszerek alkalmazásakor a homlokzati tűzterjedési gát kritériumait kielégítő külső térelhatároló falat.

A homlokzati tűzterjedés elleni védelem magába foglalja:

- a külső térelhatároló fal, a hőszigetelő anyag és a fal - burkolati, - bevonati, - külső hőszigetelő kompozit rendszerének tűzvédelmi osztályára, valamint megszakítására előírt követelmények teljesítését,
- átszellőztetett légréses fal kialakítása esetén a légrésen belüli tűzterjedés megakadályozását,
- az OTSZ által előírt homlokzati tűzterjedési határérték teljesítését.

²⁵ - lakó és közösségi alaprendeltetés esetén az OTSZ 5. melléklet 1. táblázata,
 - tárolási alaprendeltetés esetén az OTSZ 5. melléklet 2. táblázata,
 - ipari és mezőgazdasági alaprendeltetés esetén az OTSZ 5. melléklet 3. táblázata
 - speciális építmények esetén az OTSZ XII. fejezet tartalmazza.

²⁶ OTSZ 4. melléklet 1-4. ábrája

Az OTSZ tételesen meghatározza azokat az eseteket, amikor a külső térelhatároló fal burkolati, bevonati, vakolt hőszigetelő rendszere csak A1 vagy A2 tűzvédelmi osztályú lehet. Az alkalmazott hőszigetelő anyag tűzvédelmi osztálya **átszellőztetett légréssel kialakított** külső térelhatároló fal esetén kizárólag A1, lábazati felületen A1-E lehet.

Az OTSZ további részletes követelményeket határoz meg a külső térelhatároló falak burkolati, bevonati és külső hőszigetelő rendszereinek biztonságos megoldásaira, tűzvédelmi sávokkal történő megszakítására.

A tűzterjedés elleni gátak kialakítása, geometriája meg kell, hogy feleljen az OTSZ mellékletében²⁷ meghatározott követelményeknek.

A homlokzati tűzterjedési határérték

A homlokzati tűzterjedési határérték a vonatkozó műszaki követelményeknek megfelelő vizsgálat kezdetétől számított, a tűznek a homlokzati építményszerkezeteken történő terjedésére jellemző határállapot bekövetkezéséig eltelt idő.

A külső térelhatároló falra vonatkozó homlokzati tűzterjedési határérték követelménye az épület teljes magasságában a vonatkozó műszaki követelmény szerinti vizsgálattal igazoltan:

- földszint és legfeljebb 2 további építményszint esetén 15 perc,
- földszint és legalább 3, legfeljebb 4 további építményszint esetén 30 perc,
- földszint és 4-nél több további építményszint esetén 45 perc.

Az OTSZ homlokzati tűzterjedési határérték-követelményt határoz meg különböző kialakítású – és burkolatú homlokzatokra. Lehetővé teszi, hogy a homlokzati tűzterjedési határérték biztosítása egyes esetekben helyettesíthető legyen tűzterjedés gátló műszaki megoldással.

2.2.5. A gépészeti és villamos átvezetések tűzterjedés elleni védelmi követelményei

Az OTSZ által előírt E és I tűzállósági teljesítménnyel rendelkező, helyiségek közötti építményszerkezetekben a szerkezeten átvezetett villamos vagy gépészeti vezetékrendszerek átvezetési helyein, a vezeték és az építményszerkezet közötti résben, nyílásban, hézagban a tűz áttérjedését az átvezetéssel érintett építményszerkezetre előírt tűzállósági teljesítménykövetelmény időtartamáig meg kell gátolni.

Az így kialakított tűzgátló lezárást tartós jelöléssel kell ellátni az átvezetéssel érintett építményszerkezet mindkét oldalán, a gépészeti aknák belső felületének kivételével.

Az építményszintek között csoportosan átvezetett villamos és gépészeti vezetékrendszereket

- ha az épület, önálló épületrész mértékadó kockázati osztálya KK, gépészeti aknában,
- ha az épület, önálló épületrész mértékadó kockázati osztálya MK, önálló, csak gépészeti vagy csak villamos vezetékrendszert tartalmazó gépészeti aknában kell vezetni.

A villamos és gépészeti aknák vezetékrendszerek rögzítésére szolgáló falát falazóelemekből vagy legalább 12 cm vastag vasbetonból kell kialakítani.

Az építményszintek azonos tűzszakaszba tartozó részei között átvezetett szemétdobót, szennyes ledobót, hasonló berendezéseket úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy a tűz az emeletközi födémre előírt tűzállósági teljesítménykövetelmény időtartama alatt ne terjedhessen át

- az egymás feletti építményszintek között vagy
- a szemétdobó, szennyes ledobó, hasonló berendezés elhelyezésére szolgáló helyiségen kívülre.

Az OTSZ korlátozza a villamos – és gépészeti rendszerek tűzterjedés elleni gátakon történő vezetésének lehetőségeit.

²⁷ OTSZ a 6. melléklet 1-5. ábrái

2.2.6. Tűzfalak, tűzgátló lezárások

A tűzfalat úgy kell kialakítani, hogy az épület egészét – beleértve a tetőszerkezetet is – függőlegesen metssze át. Tűzfalban az épületek közötti átjáráshoz, technológiai kapcsolatokhoz, tűzgátló nyílászáróval ellátott nyílások a tűzfal felületének 10%-át meg nem haladó összesített nyílásfelülettel alakíthatók ki.

A tűzgátló lezárások a tűzterjedés elleni védelmet folyamatosan csukott állapotukkal vagy a nyílás, áttörés, átvezetés tűz esetén történő automatikus lezárásával biztosítják.

Az OTSZ – ben meghatározott kivétellel a tűzszakasz határon átvezetett légtechnikai vezeték tűzgátló lezárására a beépített tűzjelző berendezés által vezérelhető tűzgátló záró elemet kell alkalmazni és annak tűzjelző berendezés általi, késedelem nélküli vezérlését biztosítani kell, ha:

- az elválasztott terek legalább egyikének területét beépített tűzjelző berendezés védi és tűzgátló lezárást létesítenek vagy
- a tűzgátló lezárás létesítésére és az elválasztott terek legalább egyikének területén beépített tűzjelző berendezés létesítésére egyaránt az érintett épület, épületrész létesítése vagy átalakítása keretében kerül sor.

A beépített tűzjelző berendezés által felügyelt területet ellátó központi szellőző berendezést a beépített tűzjelző berendezésnek az általa észlelt tűz esetén késedelem nélkül le kell állítania.

A beépített tűzjelző berendezés által vezérelt, a tűzjelzéssel érintett tűzszakaszon belüli vagy annak határán beépített, üzemszerűen nyitva tartott tűzgátló nyílászárók csukódását a beépített tűzjelző berendezésnek - az OTSZ – ben meghatározott kivételekkel - késedelem nélkül kell vezérelnie.

A tűzszakasz határon áthaladó technológiai szállítópálya leállítását az érintett tűzszakaszok legalább egyikében lévő beépített tűzjelző berendezés tűzjelzés esetén, a tűzszakasz határon lévő nyílás szabaddá válását követően késedelem nélkül vezérelje.

Az OTSZ részletes követelményeket határoz meg a **tetők tűzterjedés elleni védelmére és a tetőtér-beépítés követelményeire.**

2.3. Az építményben tartózkodó személyek menekülési lehetőségének biztosítása

Az építményben tartózkodó személyek részére biztosítani kell:

- a menekülési útvonal elérhetőségét az építmény bármely pontjáról azon időtartam alatt, ameddig a menekülési útvonalhoz vezető úton az életfeltételek biztosítottak,
- a menekülési útvonal késedelem nélküli használatát, felismerhetőségét, megvilágítását, akadályok feloldását, az átbocsátóképességet,
- a menekülési útvonal védelmét a tűz és kísérőjelenségei ellen,
- a menekülési képességtől függően meghatározott időn vagy távolságon belül a biztonságos térbe vagy az átmeneti védett térbe jutást vagy a tartózkodási hely védelmét, továbbá
- a kockázattól függően:
 - a megfelelő tartalmú, késedelem nélküli, a kiürítés szakaszaihoz igazított tájékoztatást a tűzről,
 - az alternatív menekülési lehetőséget, a többirányú kiürítést,
 - a pánik kialakulásának valószínűségét csökkentő műszaki megoldásokat és
 - az építmény környezetében a kijutáshoz, az építmény elhagyásához szükséges és alkalmas területet.

2.3.1. A kiürítés általános követelményei

A kiürítés és a menekülés biztosításával kapcsolatos fogalmak

A **kiürítés** az épületben, speciális építményben tartózkodó személyek eltávozása, eltávolítása tűz esetén, ami magába foglalja a menekülést és a mentést.

A **kiürítés első szakasza** a menekülés azon része, amely a tartózkodási helytől a menekülési útvonal eléréséig vagy – ha az menekülési útvonal igénybevétele nélkül biztosítható az átmeneti védett térbe vagy a biztonságos térbe jutásig tart.

A **kiürítés második szakasza** a menekülés azon része, amely a menekülési útvonal elérésétől a biztonságos térbe vagy átmeneti védett térbe jutásig tart.

Az **elérési távolság** a tartózkodási hely és az elérni kívánt hely közötti közlekedési út úttengelyen mért hosszúsága.

A **menekülési útvonal** a menekülő személyek által igénybe vett közlekedési útvonal, amely kialakításával tűz esetén a kiürítés második szakaszában – lakás esetén a lakásbejáratot, tömegtartózkodásra szolgáló helyiség esetén a helyiség kiürítésére szolgáló nyílászárót követő útvonalon – biztosítja a menekülő személyek biztonságát a meneküléshez szükséges időtartamig.

A **biztonságos tér** az építményen kívüli külső tér, ahonnan a menekülő személyek az építménybe való visszatérés nélkül közterületre juthatnak.

A **biztonságos térbe jutás** az építmény elhagyása a szabadba vezető kijáraton vagy kültéri útvonalon keresztül a terepcsatlakozás szintjére.

Az **átmeneti védett tér** a tartózkodás helye szerinti építményszinten kialakított helyiség, helyiségcsoport vagy tér, amely kialakításával tűz esetén az oda menekülő vagy menekített személyek biztonságát átmenetileg, a mentés végrehajtásáig biztosítja.

A **biztonsági felvonó** az épület füstmentes lépcsőházához, tűzgátló előteréhez vagy a szabadterhez kapcsolódó, az épülettűz alatt is működtethető felvonó, mely lehet tűzoltófelvonó vagy menekülési felvonó.

Az **önállóan menekülésre képes személy** olyan menekülő személy, aki életkora, értelmi és fizikai-egészségi állapota alapján önállóan, esetleg kiegészítő irányítás mellett képes a menekülésre és menekülését nem gátolja kényszertartózkodás miatt külső korlátozás.

A **menekülésben korlátozott személy** olyan személy, aki életkora – 0-10 éves vagy 65 év feletti –, értelmi vagy fizikai-egészségi állapota alapján, esetleg külső korlátozás miatt önálló menekülésre nem képes.

Az életvédelmi követelmények érdekében az épületeket úgy kell kialakítani, hogy tűz esetén:

- a benntartózkodó személyek

- a tartózkodási helyüket képező helyiséget elégséges számú, átbocsátóképességű és megfelelő helyen beépített kijáraton elhagyhassák,
- a tartózkodási helytől mérve a megengedett elérési távolságon belül menekülési útvonalra, biztonságos térbe vagy átmeneti védett térbe juthassanak,

- a nem menthető személyek tartózkodási helye kielégítő védelmet nyújtson a tűz és kísérelés ellen.

Menekülésben korlátozott személyek számára létesített átmeneti védett térből a mentés lehetőségét biztosítani kell.

A kiürítés irányát, a menekülési útvonalak vonalvezetését, a menekülési útvonal méreteit

- az OTSZ vonatkozó táblázatában²⁸ foglaltak szerint a menekülési útvonal elérési távolságának meghatározásával, vagy
- számítással kell megtervezni, a vonatkozó TvMI²⁹ figyelembevételével.

Lépcsőn való haladás esetén a megtett út hosszúságaként a szintkülönbség háromszorosát kell számításba venni.

A helyiség befogadóképességét a tervezői, üzemeltetői adatszolgáltatás szerinti kiüríthető létszám és az OTSZ vonatkozó táblázata³⁰ szerinti fajlagos létszámmal számított létszám közül a nagyobb érték jelenti. ***A kiürítés követelmény táblázatait a jegyzet 6. sz. melléklete tartalmazza.***

A menekülési útvonal legkisebb szabad szélességét és a menekülési útvonalon beépített ajtók legkisebb szabad belméretét, annak teljes hosszán a menekülési útvonalon menekülő személyek létszámának függvényében, az OTSZ vonatkozó táblázata³¹ alapján kell meghatározni.

A menekülési útvonal ajtóinak és az 50 fő feletti befogadóképességű helyiség menekülésre szolgáló ajtóinak legkisebb szabad magassága 1,95 m lehet.

2.3.2. A menekülésben korlátozott személyek rendszeres tartózkodására szolgáló rendeltetésű épület kiürítési, menekülési követelményei

A menekülésben korlátozott személy olyan személy, aki életkora – 0-10 éves vagy 65 év feletti –, értelmi vagy fizikai-egészségi állapota alapján, esetleg külső korlátozás miatt önálló menekülésre nem képes.

A segítséggel menekülő személy olyan menekülésben korlátozott személy, aki fizikai segítség vagy irányítás mellett vagy a külső korlátozás ellenőrzött feloldása és irányítás mellett képes a menekülésre.

A mozgásképtelen személy olyan személy, aki menekülésre nem képes, mentése pedig személyzetet, szükség szerint segédeszközt igényel,

Az előkészítés nélkül menthető személy olyan mozgásképtelen személy, akinek mentése előkészítés nélkül végrehajtható.

Az előkészítéssel menthető személy olyan mozgásképtelen személy, akinek mentése kizárólag előkészítés (szállítható állapot megteremtése és fenntartása) után hajtható végre,

Az előkészítéssel sem menthető személy olyan mozgásképtelen személy, akinek mentése nem hajtható végre.

A menekülésben korlátozott személyek speciális intézménye olyan, menekülésben korlátozott személyek elhelyezésére, ellátására, kezelésére, nevelésére, oktatására, gondozására szolgáló intézmény, amelyben az elhelyezett, ellátott, kezelt, nevelt, oktatott, gondozott személyek menekülési képességét az életkoron kívül egyéb tényező is kedvezőtlenül befolyásolja.

Az ilyen rendeltetésű épületekben, valamint ahol a rendeltetés alapján az OTSZ előírja, a menekülésben korlátozott személyek részére:

- a kijáraton szinten biztonságos térbe jutást,
- a kijáraton szinttől eltérő építményszinten átmeneti védett térbe jutást kell biztosítani.

Ha azt a tűzvédelmi szakhatóság a menekülés, mentés elősegítése céljából előírja, menekülési felvonót kell létesíteni.

²⁸ OTSZ 7. melléklet 1. táblázata

²⁹ TvMI 2.1.:2015. 03.05. Kiürítés

TvMI 8.1.:2015.03.05. Számítógépes tűz – és füstterjedési, valamint menekülési szimuláció

³⁰ OTSZ 7. melléklet 2. táblázata

³¹ OTSZ 7. melléklet 3. táblázata

Az átmeneti védett tér követelményei

Az átmeneti védett tér lehet

- önálló helyiség,
- önálló menekülési útvonallal rendelkező tűzszakasz,
- füstmentes lépcsőház pihenő része vagy
- tetőfödém.

Az átmeneti védett teret úgy kell elhelyezni és kialakítani, hogy az oda menekült, menekített személyek biztonságos térbe mentése menekülési útvonalon keresztül végrehajtható legyen, továbbá annak befogadóképessége megfeleljen az adott építményszinten egyidejűleg tartózkodó, menekülésben korlátozott személyek maximális létszámának.

A tartózkodási hely védelme

Az előkészítéssel menthető vagy előkészítéssel sem menthető személyek tartózkodási helyét:

- a szomszédos helyiségektől tűzgátló építményszerkezetekkel kell határolni,
- a homlokzati tűzterjedés ellen védetten kell kialakítani,
- biztonsági világítással kell ellátni és
- úgy kell kialakítani, hogy a rendeltetésszerű működés fenntartása, az ehhez szükséges berendezések, rendszerek működése biztosított legyen.

Ezeknek a megoldásoknak a megfelelőségét a tűzvédelmi szakhatósággal előzetesen egyeztetni kell.

2.3.3. A menekülési útvonal követelményei

A menekülési útvonal lehet:

- közlekedési útvonalat képező helyiség,
- lépcsőház,
- szabadlépcső vagy
- átrium, nyitott folyosó, függőfolyosó.

Főszabályként csúszda, felvonó – kivéve a menekülési felvonót –, mozgólépcső, valamint 25%-nál meredekebb lejtő menekülés céljából nem vehető figyelembe. Vészlelétrát, vészhágsót menekülés céljára ipari, mezőgazdasági vagy tárolási rendeltetés esetén, valamint gépészeti helyiség, gépészeti tér esetén lehet használni.

A menekülési útvonal építményszerkezetei tűzvédelmi jellemzőinek meg kell felelniük az OTSZ táblázata³² szerinti követelményeknek.

A menekülési útvonal hő- és füst elleni védelmét, valamint az útvonal biztonsági világítással, menekülési jelekkel és menekülési útirányjelző rendszerrel történő ellátását az OTSZ vonatkozó fejezetei szerint kell megoldani.

2.3.4. A menekülési útvonalon beépített nyílászárók

Az 50 főnél nagyobb befogadóképességű helyiség menekülésre számításba vett ajtóit, valamint az ilyen helyiségek menekülési útvonalán beépített ajtó:

- a kiürítés irányába nyíljon vagy a nyitásiránytól függetlenül menekülési útvonalon beépíthető legyen,
- a kinyithatóság szempontjából menekülési útvonalon beépíthető legyen és
- nyílásába legfeljebb 15 mm magas küszöb építhető be.

A menekülésre számításba vett, vezérléssel működő ajtók esetében a kézi erővel történő nyitást minden esetben biztosítani kell.

³² OTSZ 2. melléklet 1. táblázata

A menekülési útvonalon beépített ajtónál függöny, szélfogó csak úgy helyezhető el, hogy az széthúzáskor a kijáratot ne szűkítse. A függöny a padló síkját nem érheti el, belső széléit eltérő színű csíkkal kell megjelölni.

A tömegtartózkodásra szolgáló helyiség menekülésre számításba vett ajtóit és a tömegtartózkodású helyiség menekülési útvonalán beépített ajtókat egy mozdulattal nyithatóan kell kialakítani (pl. pánikzár).

Az ipari, mezőgazdasági és tárolási célú építményeknél a menekülési útvonalon megengedett toló, billenő és emelkedő zsalus kapuk alkalmazása, ha azok mindkét oldalról és kézi úton 20 másodpercen belül megfelelő szélességben és magasságban biztonságosan nyithatók és az érintett helyiségben tartózkodó személyek száma 20 m^2 -enként az egy főt nem haladja meg.

A lakások, lakóépületek bejáratát, a lakásokhoz vezető közlekedőn beépített ajtókat abban az esetben lehet bezárni, ha valamennyi érintett személy részére biztosítják a nyitás lehetőségét.

Menekülésre szolgáló, üzemszerűen kulcsra zárt ajtó nyithatósága abban az esetben biztosítható kulcsdoboz elhelyezésével, ha:

- az ajtón egyetlen zárat helyeznek el, amelynek kulcsát a kulcsdoboz tartalmazza,
- a kulcsdobozt a menekülő személy számára elérhető helyen, az ajtótól legfeljebb 0,5 m távolságra helyezik el és
- az ajtón keresztül menekülő személyek száma legfeljebb 50 fő,
- az adott helyen egyetlen, menekülésre szolgáló ajtó van beépítve.

A menekülést akadályozó beléptető rendszer alkalmazása esetén biztosítani kell:

- a menekülő személy részére a beléptetési ponton az áthaladás késedelem nélküli biztosítását, az ehhez szükséges vezérlést, eszközöket és használhatóságukat,
- a beléptetési ponton a szabaddá váló útvonal szükséges szélességét, átbocsátóképességét,
- az áthaladást gátló szerkezet menekülést nem akadályozó helyzetbe
 - állását automatikusan vagy
 - állíthatóságát kézzel, legfeljebb 220 N erőigénnyel.

Az elektromos energiával működő, menekülést akadályozó beléptető rendszer az energiaellátás megszűnése esetén automatikusan álljon menekülést nem akadályozó helyzetbe.

2.3.5. A menekülésre szolgáló lépcsőház, lépcső követelményei

A menekülési útvonal függőleges szakaszát lépcsőházban, épületen kívüli szabadlépcsőn vagy menekülési útvonalnak minősülő átriumban elhelyezett és legfeljebb 48 méter hosszúságú menekülési útvonalat képező lépcsőn kell vezetni.

A menekülésre szolgáló lépcsőházat:

- abban az esetben, ha a lépcsőházból kivezető kijárat szint és az attól legtávolabbi, a lépcsőházba vezető bejárat szint között a szintmagasság legfeljebb 14 méter, hő- és füstelvezetéssel rendelkező lépcsőházként,
- más szintmagasság esetén NAK, AK, KK mértékadó kockázati osztályú épületben, önálló épületrészben, füstmentes lépcsőházként,
- MK osztályú kockázati egység menekülési útvonalát képező lépcsőház esetén természetes szellőzésű füstmentes vagy előteres túlnyomásos füstmentes lépcsőházként,
- speciális építményben az OTSZ vonatkozó fejezete³³ szerint kell kialakítani.

A szabadlépcsőt úgy kell elhelyezni, hogy a lépcső szerkezetét és a lépcső használóit a tűz (láng, hőszugárzás, füst) ne veszélyeztesse.

³³ OTSZ XII. fejezet

A tömegtartózkodásra szolgáló épület menekülési útvonalát képező, 4 méternél szélesebb lépcsőkarokat korláttal kell kettéválasztani, olyan módon, hogy a lépcsőkar egymástól elválasztott részeinek szabad szélessége 2,00-2,50 méter legyen.

Íves húzott karú vagy csigalépcső, menekülésre csak az OTSZ – ben meghatározott külön feltételek esetén alkalmazható.

2.3.6. Helyiség, épületrész kiürítésének további követelményei

Kényszertartózkodásra szolgáló épület kiürítési és beavatkozási feltételeit az illetékes tűzvédelmi szakhatóság az őrzésvédelmi követelményekkel egyeztetett módon állásfoglalásban határozza meg.

Tömegtartózkodásra szolgáló helyiségek kialakítása esetén:

- a tömegtartózkodásra szolgáló helyiség menekülési útvonalának a padlóburkolatból 0,15 m - nél magasabb kiálló küszöb, valamint a menekülési útvonalon beépített ajtók nyílásába lépcső nem építhető be,
- tömegtartózkodásra szolgáló helyiségekből legalább két, ellentétes irányú kijáraton kell biztosítani a kiürítést.

Az OTSZ részletes követelményeket határoz meg a nézőterek, előadótermek, rendezvénytermek kialakítása során biztosítandó kiürítési, menekülési lehetőségekre, valamint az ülőhelyek kialakítási lehetőségeire.

2.3.7. A kiüríthetőség bizonyítása és igazolása

A kiürítési számítás során a vonatkozó TvMI³⁴ követelményeinek megfelelően, az OTSZ vonatkozó táblázata³⁵ szerinti kiürítési normaidők teljesülését kell igazolni.

Számítógépes szimuláció alkalmazása esetén ellenőrizni és igazolni kell, hogy a menekülő személyek a vizsgált épületet, épületrészt:

- a kiürítés megengedett időtartamán belül vagy
- a füstterjedés figyelembevételével biztonságosan el tudják-e hagyni.

2.4. A tűz során keletkező hő – és füst elleni védelem

A tűz során fejlődő hő és füst káros hatásai miatt hő és füst elleni védelemmel biztosítani kell:

- a menekülő személyek védelmét,
- a tartószerkezetekre ható hőterhelés csökkentését,
- a tűzfészek észlelhetőségét és legalább egy irányból való megközelíthetőségét és
- a tulajdonos döntése, kockázatvállalása függvényében az értéktárgyak védelmét.

Az építményekben kialakuló tüzesetek során jelentős hő és füst keletkezik. Ezek akadályozzák az építményekben tartózkodók menekülését, az épület kiürítését, a tűzoltóság működését, de a hőtől károsodhatnak az építményszerkezetek, berendezési tárgyak, a raktározott, tárolt anyagok is. A hő – és füst károsító hatásainak csökkentése érdekében gondoskodni kell azok elvezetéséről. Az OTSZ – ben, meghatározott építményekben **hő – és füstelvezető szerkezetet, berendezést** kell létesíteni, illetve biztosítani kell a **füstmentesítést**. A hő - és füstelvezető nyílások geometriai nyílásfelületét a vonatkozó TvMI³⁶ – ben meghatározott számítással lehet méretezni.

A hő – és füstelvezető berendezés feladata, hogy a tűz alkalmával biztosítsa:

- a menekülési utak füstmentességét;
- az épületszerkezetek és berendezések védelmét;

³⁴ TvMI 2.1.:2015. 03. 05. Kiürítés

³⁵ OTSZ 7. melléklet 4. táblázata

³⁶ TvMI 3.1.:2015.03.30. Hő és füst elleni védelem

- a füst és égésgázok okozta károk csökkentését;
- a gyors és biztonságos tűzoltói beavatkozás elősegítését.

Hő – és füstelvezetés szempontjából külön alapos értékelést igényelnek:

- a nagylégterű (csarnokok és csarnok jellegű) épületek,
- a lépcsőházak,
- az átriumok és menekülésre számításba vett közlekedők,
- a talajszint alatti helyiségek hő- és füstelvezetése.

A nagylégterű (csarnokok és csarnok jellegű épületek) hő- és füstelvezetése azért fontos, mert tűz esetén a **forró füstgázok azonnal a tető szerkezetét károsítják. A lépcsőházak és más menekülésre szolgáló útvonalak pedig csak a hőtől és füsttől védetten tudják funkciójukat** (a menekülést és a tűzoltói behatolást) **teljesíteni**. Szigorú követelményeknek kell megfelelni a menekülés céljára kialakított **füstmentes lépcsőházaknak**, amelyeknek a füstmentesítése biztosítható természetes és mesterséges megoldással.

Kapcsolódó fogalmak

A **hő és füst elleni védelem** a tűz esetén fejlődő hő és füst terjedését korlátozó, az elvezetését és a füstmentesítést biztosító megoldások összessége. A **hő- és füstelvezetés** a védett helyiségbe jutó vagy ott keletkező hő és füst szabadba vezetését biztosító megoldások összessége. A **hő- és füstelvezető szerkezet olyan szerkezet**, amely tűz esetén nyitott állapotában lehetővé teszi a hő és füst természetes úton történő kiáramlását a szabadba. A **hő- és füstelvezető berendezés**: olyan berendezés, amely tűz esetén a hő és füst szabadba áramlását gépi úton, kényszeráramoltatással biztosítja. A **füstmentesítés** a védett helyiségbe a füst veszélyes mértékű bejutását meggátoló megoldások összessége.

2.4.1. A hő – és füst elleni védelem követelményei

Hő- és füstelvezetést kell létesíteni:

- 1200 m²-nél nagyobb alapterületű helyiségben,
- tömegtartózkodásra szolgáló helyiségben,
- menekülési útvonalon a füstmentes lépcsőház, a füstmentes lépcsőházi előtér és a tűzgátló előtér kivételével,
- 100 m²-nél nagyobb alapterületű pinceszinti helyiségekben,
- fedett átriumokban,
- ott, ahol a rendeltetés alapján az OTSZ előírja,
- speciális építmény esetén az OTSZ XII. fejezet alapján vagy
- ott, ahol a rendeltetés és a füstfejlődés jellemzői alapján, a kiürítés és a tűzoltó beavatkozás feltételeinek biztosítása céljából a tűzvédelmi szakhatóság előírja.

Az OTSZ tételesen felsorolja, hogy a fentiekől eltérően, hol nem kötelező hő- és füstelvezetést létesíteni.

Füstmentesítést kell létesíteni:

- a több pinceszintet kiszolgáló lépcsőházban,
- ahol a tűzvédelmi szakhatóság a rendeltetés és a füstfejlődés jellemzői alapján, a kiürítés és a tűzoltó beavatkozás feltételeinek biztosítása céljából előírja vagy
- ahol az OTSZ a rendeltetés alapján vagy a kiürítés biztosítása céljából előírja.

A hő- és füstelvezetés és a füstmentesítés kézi működtetését biztosítani kell:

- lépcsőház esetében a lépcsőházba nyíló, a menekülésre szolgáló ajtók külső oldala mellett, a menekülés valamennyi irányából észlelhető helyen és a lépcsőház kijárat szintjén a lépcsőházból kivezető, menekülésre szolgáló ajtó külső vagy belső oldala mellett, továbbá
- egyéb esetben a tűzvédelmi szakhatósággal egyeztetetten úgy, hogy a menekülés irányából észlelhető helyen.

Beépített tűzjelző berendezéssel védett helyiség hő és füst elleni védelmének eszközeit a beépített tűzjelző berendezésnek vezérelnie kell.

2.4.2. A hő- és füstelvezetés biztosítása

A hő- és füstelvezetés biztosítható

- természetes (gravitációs) úton hő- és füstelvezető szerkezettel,
- gépi úton hő- és füstelvezető berendezéssel vagy
- a természetes és a gépi megoldás kombinációjával.

Természetes hő- és füstelvezetés legkisebb mértékét az OTSZ vonatkozó táblázata³⁷ szerint vagy számítással kell megállapítani. Az OTSZ részletesen meghatározza, hogy a számítás esetén milyen paraméterek teljesülését kell igazolni.

Gépi hő- és füstelvezetés esetén a szükséges elszívási teljesítmény $2 \text{ m}^3/\text{s}$ a gravitációs füstelvezetéshez tartozó hatásos nyílásfelület minden m^2 -ére számítva.

Az OTSZ követelményeket határoz meg a hő- és füstelvezető szerkezet anyagának tűzvédelmi osztályára, a nyitás megbízhatóságára, szélterelőire, a külső szívóhatással és hővel szembeni ellenállásra, égve csepegési tulajdonságokra, a füstelszívó ventilátorra és a légszűrőkre.

A füstszakaszolás követelményei

A keletkező hő – és füst szabad terjedésének megakadályozása céljából a hő- és füstelvezetéssel érintett helyiségben füstszakaszokat kell létesíteni, ha:

- közlekedő, folyosó esetén a menekülésre számításba vett útvonal legnagyobb hosszúsága meghaladja a 40 métert vagy
- egyéb helyiség esetén annak alapterülete meghaladja az 1.600 m^2 -t vagy hosszúsága a 80 m-t.

A menekülésre számításba vett útvonal a menekülés során a füstszakaszba lépés helyétől a füstszakaszba kilépés helyéig tart.

Az OTSZ elhatárolás, méret, tűzállóság és más műszaki követelményeket határoz meg egyes terek füstszakaszaira és minősítési követelményeket a füstszakasz határon alkalmazható ajtóra vonatkozóan.

A hő – és füstelvezető rendszerek szerves részét képezik a **légutánpótlást biztosító műszaki megoldások**.

A füstmentesítés és a légpótlás légbevezetésének helyét úgy kell megválasztani, hogy ezeken a helyeken keresztül a füst nem kerülhet vissza az épületbe vagy visszakerülése, visszaszívása elkerülhető legyen.

2.4.3. A füstmentesítés követelményei

A lépcsőház füstmentesítését természetes átszellőzéssel vagy gépészet útján a lépcsőházba juttatott levegő túlnyomásával kell biztosítani.

A természetes szellőzésű füstmentes lépcsőház légtere tűz esetén a lépcsőház talajszint feletti valamennyi szintjén:

- a lépcsőházi alapterület legalább 20%-át elérő, de minimum 4 m^2 összefüggő nyitott felülettel vagy
- a fentiek szerinti felülettel kialakított, nyitott füstmentes előtéren át kapcsolódik a külső szabad légtérhez.

A túlnyomásos füstmentes lépcsőház gépészetének:

- valamennyi lépcsőházi nyílászáró csukott állapota esetén $50 \pm 10 \%$ Pa relatív túlnyomást,
- egy nyitott lépcsőházi ajtó esetén 10 Pa túlnyomást,

³⁷ OTSZ 9. melléklet 1. táblázat

- a lépcsőház méretezése során meghatározott darabszámú menekülésre szolgáló lépcsőházi nyílászáró nyitott állapota esetén a nyitott nyílászárók keresztmetszetében legalább 1 m/s sebességű légáramlást kell biztosítani.

Előteres túlnyomásos füstmentes lépcsőház esetén a relatív túlnyomás mértéke a lépcsőházban az előtérhez viszonyítva $50 \pm 10\%$ Pa, az előtérben 10-15 Pa.

A lépcsőházi gépészet megengedett reakcióideje az előírt jellemzők biztosítására a bekapcsolásnál, majd a működés során bekövetkező nyomásesés vagy nyomásemelkedés esetén legfeljebb 3 másodperc lehet.

Az OTSZ követelményeket határoz meg a **füstmentes lépcsőházi helyiségkapcsolatok és nyílászárók** műszaki megoldására vonatkozóan.

2.5. A tűzoltó egységek beavatkozását biztosító követelmények

A tűzoltói beavatkozás hatékonysága céljából biztosítani kell:

- az építmény akadálytalan megközelítését tűzoltó gépjárművel,
- az építmény környezetében és az építményen belül a rendeltetésnek megfelelő oltóanyag ellátást,
- a veszélyforrások felismerésének lehetőségét,
- a tűzoltói beavatkozást segítő berendezéseket, eszközöket és azok tűzoltóság általi kezelhetőségét, továbbá
- a kockázattól függően:
 - a tűzoltóság késedelem nélküli riasztását, a megfelelő részletezettségű tájékoztatást a tűz helyszínéről és a beavatkozást befolyásoló körülményekről,
 - az építmény környezetében a tűzoltó gépjárművek, technikai eszközök működéséhez, működtetéséhez szükséges és igénybe vehető területet és
 - a károkozás nélküli bejutást az építménybe.

A követelmények kielégítésére alkalmas megoldásokat a vonatkozó TvMI³⁸ tartalmazza.

2.5.1. A tűzoltási felvonulási út – és terület

A tűzoltó egységek vonulása és működése érdekében tűzoltási felvonulási területet és útvonalat kell biztosítani:

- 14 m szintmagasság feletti legfelső építményszintű épületek,
- a 3.000 m² – szintenkénti összesített – alapterületet meghaladó kereskedelmi, vegyes rendeltetésű épületek,
- az 5.000 fő vagy azt meghaladó befogadóképességű sportlétesítmények,
- a 300 fő összes befogadóképességet meghaladó kiskorúak oktatási intézményei vagy
- a 300 fő összes befogadóképességet meghaladó kórházak, menekülésben korlátozott személyeket ellátó intézmények esetében.

A tűzoltási felvonulási terület és útvonal kialakítását a tűzvédelmi szakhatóság a helyi adottságoknak megfelelően – saját és segítségnyújtó egységek magasból mentő gépeinek, gépjárműfecskeadóinak paramétereire alapján – a szakhatósági állásfoglalásában határozza meg az építési engedélyezési eljárás keretében.

A tűzoltási felvonulási terület és út lezárásának módját a tűzvédelmi hatósággal egyeztetni kell.

A 30.000 m²-nél nagyobb alapterületű létesítményeknél tűzoltó gépjárművek közlekedésére alkalmas, a létesítmény két külön oldalhatárán álló bejáratot kell létesíteni.

A tűzoltási felvonulási terület főbb műszaki paramétereit, kialakítási követelményeit, valamint a homlokzati mentési pontok kialakításának követelményeit az OTSZ³⁹ részletesen meghatározza.

³⁸ TvMI 4.1:2015.03. 30. Tűzoltó Egységek Beavatkozását Biztosító Körülmények

A tűzoltási felvonulási területen, valamint a tűzoltói vízszerezési helyeken gépjárműparkolót kialakítani nem szabad. Ezekben a helyeken a parkolási tilalmat táblával és a tűzvédelmi szakhatóság előírása esetén útburkolati jellel kell jelölni.

A tűzoltáshoz szükséges vízellátási követelmények szempontjából az épület tűzoltási felvonulási területétől az általános érvényű előírásokon túl legalább 1 tűzcsapnak a megközelítési útvonalon mérten legfeljebb 50 méterre kell lennie.

Az OTSZ⁴⁰ meghatározza azokat a helyzeteket, amelyek esetén a tűzoltási felvonulási terület nem tekinthető biztosítottnak és meghatározza az ilyen helyzetekre vonatkozó követelményeket.

2.5.2. A tűzoltáshoz szükséges oltóanyag biztosítása

A tűzoltáshoz szükséges oltóvíz mennyiség követelményei

Tűzoltás céljára a szükséges oltóvíz-intenzitást a mértékadó tűzszakasz alapterülete alapján az OTSZ táblázata⁴¹ szerint kell meghatározni. *A vonatkozó táblázatot a jegyzet 7. sz. melléklete tartalmazza.*

Az oltóvizet folyamatosan – a létesítmény mértékadó tűzszakaszára⁴² – a mértékadó tűzszakaszt befogadó kockázati egység kockázati osztálya függvényében:

- NAK osztály esetén legalább fél órán keresztül,
- AK osztály esetén legalább egy órán keresztül,
- KK osztály esetén legalább másfél órán keresztül,
- MK osztály esetén legalább két órán keresztül kell biztosítani.

Külön határozza meg az OTSZ a 10 MVA - nál nagyobb beépített névleges összteljesítmény feletti transzformátor állomásoknál, a kommunális hulladéklerakó szabadtéri tároló területére, valamint a mértékadó tűzszakasz teljes területére kiépített vízzel oltó berendezés esetén szükséges oltóvíz mennyiséget

A tűzoltó vízforrások, fali tűzcsapok telepítési helyét a tűzvédelmi szakhatósággal egyeztetni kell.

Az oltóvíz biztosításának módjai

A mértékadó tűzszakasz területére meghatározott vízmennyiséget **vízvezetékéről vagy** – ha az másképp nem oldható meg – **oltóvíz tározóból** kell biztosítani. Oltóvízként számításba vehetők – a tűzvédelmi hatóság engedélyével – azok a nem időszakos természetes felszíni vizek (folyók, patakok, tavak) is, amelyek a védendő építménytől – a megközelítési útvonalon mérve - 200 méternél nincsenek nagyobb távolságra. Az oltóvíz szomszédos létesítményeknél – a tűzvédelmi hatóság engedélyével – közösen is biztosítható.

Minden vízszerezési helyet úgy kell kialakítani, hogy az tűzoltó gépjárművel mindenkor megközelíthető, az előírt oltóvíz mennyiség akadálytalanul kivehető legyen az időjárástól és természetes felszíni vizek esetén a vízállástól függetlenül.

A kábel- és közműalagútnál, valamint a közműfolyosóknál tűzszakaszonként két helyen kell biztosítani az oltóanyagok bejuttatásának lehetőségét.

Az oltóvíz hálózat kialakítása

Az oltóvizet biztosító vízvezeték-hálózat belső átmérőjét az oltóvíz-intenzitás és a kifolyási nyomásigény alapján, valamint a közműrendszer kialakítását figyelembe véve kell méretezni. Egyirányú táplálás esetén a vezeték legalább NA 100, körvezeték esetén pedig legalább NA 80.

³⁹ OTSZ 66§ - 67§. és a 8. melléklet 3. táblázat

⁴⁰ OTSZ 68§ -70§.

⁴¹ OTSZ 8. melléklet 1. táblázat

⁴² A létesítmény legnagyobb oltóvíz igényű tűzszakasza

A tűzvédelmi hatóság engedélyével az oltóvizet biztosító vízvezeték-hálózat a fentiekől eltérően méretezhető az 1.000 főnél kevesebb állandó lakosú településen, az OTSZ által meghatározott kitételekkel.

A tűzcsapok kialakítása

Vezetékes vízellátás létesítése esetén az oltóvizet föld feletti tűzcsapokkal kell biztosítani. Az oltóvizet biztosító vízvezeték-hálózat felújítása, átalakítása során érintett meglévő föld alatti tűzcsapokat föld feletti tűzcsapokra kell kicserélni.

Az oltóvizet szállító vízvezeték-hálózatban a vízkivétel szempontjából legkedvezőtlenebb tűzcsapnál, és a fali tűzcsapnál 200 mm²-es kiáramlási keresztmetszetenél legalább 200 kPa (2 bar) kifolyási nyomást kell biztosítani. Ettől eltérő, magasabb kifolyási nyomást kell biztosítani a magas épületek fali tűzcsapjainál és az éghető folyadékot – és cseppfolyós gázt tároló telepek oltóvíz vezetékéinél.

A tűzcsapok a védendő szabadtéri éghetőanyag-tároló területétől, építménytől a megközelítési útvonalon mérten 100 m-nél távolabb és – a tűzcsapcsoportok kivételével – egymáshoz 5 m-nél közelebb nem helyezhetők el. A tűzcsapoknál a tűzoltó gépjárművek részére úgy kell felállási helyet biztosítani, hogy azok mellett legalább 2,75 m közlekedési út szabadon maradjon. A tűzcsapok kialakításának módját és telepítési helyét a tűzvédelmi hatósággal egyeztetni kell.

A létesítményben nem szükséges tűzcsapokat kiépíteni, ha a közterület tűzcsapjai az oltáshoz szükséges vízmennyiséget biztosítják és a fenti távolság követelmények is teljesülnek.

Az OTSZ követelményeket határoz meg a tűzcsap biztonsági házzal, a kupak kapocccsal, a kifolyó csonk megoldásaival, a tűzcsapok további szerelvényeivel valamint a földalatti tűzcsap használhatóságával kapcsolatosan.

A fali tűzcsapok kialakítása

Vezetékes vízellátás esetén – a legfeljebb 14 méter legfelső padlószint magasságú lakóépületek kivételével – **fali tűzcsapot is kell létesíteni:**

- ahol azt jogszabály előírja
- egynél több szintes gépjármű tárolók esetében vagy
- a MK osztályba tartozó 200 m²-nél, a KK osztályba tartozó 500 m²-nél, és az AK osztályba tartozó 1.000 m²-nél nagyobb alapterületű kockázati egységekben.

Nem kell fali tűzcsapot létesíteni a nyitott vagy részben nyitott építményekben, a hűtőházak hűtött tereiben, az állattartásra szolgáló épületekben, valamint az ömlesztett terménytároló épületek tároló részein.

Nem létesíthető fali tűzcsap azokban a tűzszakaszokban, ahol a víz használata életveszélyt, tüzet, robbanást okozhat vagy a tűz terjedését elősegítheti.

A fenti helyeken, továbbá ahol a víz nem alkalmas az építményben keletkező tűz oltására, a fali tűzcsap helyett az ott lévő anyag oltására alkalmas – a tűzvédelmi hatósággal egyeztetett – tűzoltó berendezést, eszközt, készüléket, felszerelést és anyagot kell a helyszínen készenlétben tartani.

A fali tűzcsap - hálózatot az OTSZ vonatkozó táblázata⁴³ szerint kell kialakítani úgy, hogy a fali tűzcsapok lefedjék a tűzszakasz teljes területét és a fali tűzcsap csak az adott tűzszakasz védelmét biztosíthatja.

Az OTSZ hatálybalépése előtt létesített száraz felszálló tűzivíz vezetékét időszakosan továbbra is felül kell vizsgáltatni, azt elbontani csak akkor lehet, ha helyette nedves fali

⁴³ OTSZ 8. melléklet 2. táblázat

tűzcsap hálózat épül ki. A meglévő száraz felszálló tűzvíz vezeték a tűzvédelmi hatóság engedélyével átalakítható, az OTSZ – ben meghatározott szempontok szerint.

Az oltóvíz tározók

Az oltóvíz biztosítására – ha az más módon nem oldható meg – **önálló víztárolót** (medencét, tartályt) kell létesíteni. A víztároló befogadóképessége nem lehet kisebb 30 m³-nél, alsó szintje pedig legfeljebb 7 m-rel lehet mélyebben a talajszintnél.

A víztároló és a védeni kívánt építmény, szabadterület közötti távolság – a megközelítési úton mérve - nem haladhatja meg a 200 métert.

Oltóvízként figyelembe vehető:

- a **hűtőtorony vízmedencéjének** vagy az egyéb, **technológiai víznek** – a tűzoltásra való felhasználás miatt – a technológiai berendezésben veszélyt nem előidéző vagy
- a **település közüzemi vízműve víztárolójának** tűzoltási célra biztosított vízmennyisége is, ha azokon a tűzoltóság járműveinek csatlakozására megfelelő vízkivételi lehetőség van kiépítve.

A tűzoltási célra figyelembe vehető 100 m³ alatti önálló víztárolót legalább egy, az ennél nagyobbakat pedig minden megkezdett 100 m³ térfogat után egy-egy – az OTSZ – ben meghatározott kialakítású - szívócsővezetékkel kell ellátni.

A vízszerszési helyet úgy kell kiépíteni, hogy az tűzoltó gépjárművel mindenkor megközelíthető és az oltóvíz – a vízállástól függetlenül – mindig akadálytalanul kiemelhető legyen.

2.5.3. A tűzoltóság helyszíni működésének egyéb feltételei

Az OTSZ követelményeket határoz meg a tűzoltósági kulcsszéfek⁴⁴, a tűzoltósági beavatkozási központ⁴⁵, a tűzoltósági rádióerősítő⁴⁶, tűzoltósági felvonó⁴⁷ létesítésére vonatkozóan.

2.5.4. A beavatkozó tűzoltók, napelemek veszélyei elleni védelme

A napelemek és azok elektromos rendszerelemei tűz esetén veszélyt jelentenek az ott tartózkodókra és a beavatkozó tűzoltókra. E veszélyek elkerülése érdekében napelemtábla közvetlen közelében elektromos távkioldású és kézi lekapcsolási lehetőséget kell kialakítani. A távkioldó egység kapcsolóját az építmény elektromos főkapcsolója közvetlen közelében kell elhelyezni. A kapcsoló felett „napelem áramtalanítás” feliratot kell elhelyezni.

3. Az épületgépészet tűzvédelmi követelményei

3.1. A kiefeszültségű erősáramú villamos berendezések tűzvédelmi létesítési követelményei

A villamos berendezések létesítésére vonatkozó villamos szakmai műszaki követelményeken túl az OTSZ XIII. fejezete határozza meg a kiefeszültségű⁴⁸ erősáramú villamos berendezésekre vonatkozó **tűzvédelmi létesítési követelményeket**. A követelmények kielégítésére alkalmas megoldásokra a vonatkozó TvMI⁴⁹ tartalmaz ajánlásokat.

Az OTSZ rendelkezései szerint az építmény minden, központi normál és biztonsági tápforrásról táplált villamos berendezését, valamint a központi szünetmentes energiaforrásokat úgy kell kialakítani, hogy az építmény egésze egy helyről lekapcsolható legyen. A tűzeseti lekapcsolást úgy kell kialakítani, hogy a tűzeseti beavatkozás során a

⁴⁴ OTSZ 83§.

⁴⁵ OTSZ 84§.

⁴⁶ OTSZ 85§.

⁴⁷ OTSZ 70§.

⁴⁸ váltakozó áram esetén 1000 V-nál, egyenáram esetén 1500 V- nál nem nagyobb feszültségű

⁴⁹ TvMI7.1:2015.03.05. Villamos berendezés, villámvédelem és sztatikus feltöltődés elleni védelem

tűzeseti fogyasztók csoportjai külön legyenek lekapcsolhatók, működtetésük az egyéb áramkörök lekapcsolása esetén is biztosítható legyen.

A több tűzszakaszon áthaladó vezetékrendszer úgy kell kialakítani, hogy a tűzeseti lekapcsolással érintett tűzszakaszban beavatkozó tűzoltót áramütés ne veszélyeztessen.

A csoportosan elhelyezett villamos kapcsolók, főkapcsolók és túláram védelmi készülékek rendeltetését, továbbá e kapcsolók ki- és bekapcsolt helyzetét jelölni kell.

Az OTSZ külön szempontrendszer tartalmaz arra az esetre, ha, a KK és az MK osztályba tartozó épület villamosenergia-ellátását középvezetési rendszer – az épületben több szinten áthaladó középvezetési kábel és több szinten elhelyezett transzformátor – biztosítja.

A tűzeseti elektromos fogyasztók működőképességének biztosítása

A tűzeseti fogyasztók olyan villamos energiával működő fogyasztók, amelyeknek tűz esetén előírt ideig működni kell, vagy működőképességét meg kell őrizni.

A tűzeseti fogyasztók létesítése, beépítése, kialakítása során biztosítani kell, hogy azok tűz esetén a működőképességüket az OTSZ táblázatában⁵⁰ meghatározott időtartam és a teherhordó falra vonatkozó tűzállósági teljesítmény-követelmény időtartama közül a kisebb időtartamig megtartsák.

A működőképesség-megtartás megvalósulására az OTSZ többféle szempont érvényesítését határozza meg.

Biztonsági tápforrást kell alkalmazni:

- MK mértékadó kockázati osztályú építmények, önálló épületrészek tűzeseti fogyasztóinak ellátására,
- létfontosságú rendszerelemek,
- fekvőbeteg-ellátásra szolgáló intézmény és
- előkészítés nélkül menthető személyek lakóotthona, oktatási intézménye esetén.

A normál és a biztonsági tápforrás közötti átállás megengedett időtartama:

- biztonsági világítás és menekülési jelzések esetén 1 másodperc,
- egyéb tűzeseti fogyasztók esetén 90 másodperc.

3.2.A villámvédelem követelményei

Az építmények villámcsapások hatásaival szembeni védelmét a rendeltetés figyelembevételével az emberi élet elvesztésének, a közszolgáltatás kiesésének és a kulturális örökség elvesztésének kockázata szempontjából kell biztosítani.

Az új építmény, valamint a meglévő építmény rendeltetésének megváltozása során, vagy annak az eredeti alapterület 40%-át meghaladó mértékű bővítése esetén a villámvédelmet norma szerinti⁵¹ villámvédelemmel (jelölése: NV) kell biztosítani.

A meglévő, nem norma szerinti⁵² villámvédelem megfelelő karbantartás és felülvizsgálat mellett továbbra is alkalmazható, esetleges bővítésének meg kell felelnie a villámvédelem létesítésekor vagy az utolsó felülvizsgálatkor érvényes műszaki követelménynek.

A villámcsapások hatásával szembeni védelem megfelelőségére vonatkozóan az OTSZ az emberi élet elvesztésére vonatkozóan kockázati értékhatárokat határoz meg.

Kötelező villámvédelmi berendezést létesíteni az OTSZ vonatkozó mellékletében⁵³ megjelölt építmények esetében, az ott meghatározott védelmi szint biztosításával, továbbá abban az építményben, ahol a villámcsapások hatásaival szembeni védelem csak így biztosítható.

⁵⁰ OTSZ 11. melléklet 1. táblázat

⁵¹ MSZ EN 62305

⁵² MSZ 274, illetve a vonatkozó korábbi OTSZ előírások

⁵³ OTSZ 12. melléklet

Nem kötelező villámvédelmi berendezést létesíteni a 10 m-nél nem nagyobb gerincmagasságú,

- egy lakóegységet vagy csak egymás mellett elhelyezett lakóegységeket tartalmazó lakóépületben,
- legfeljebb 400 m² alapterületű, egymás felett elhelyezett lakóegységeket tartalmazó lakóépületben, ha a tető anyaga A1 - A2 tűzvédelmi osztályba tartozik, vagy
- a legfeljebb 200 m² alapterületű- az OTSZ kötelezésre vonatkozó táblázatában nem szereplő - közösségi épületen.

Kötelező villámvédelmet kialakítani az ideiglenes építményeknél, felvonulási és építési területek építményeinél, - alacsonyabb kockázati elvárásokkal - amelyeknél az építmény fennállási ideje április 1. és október 31. közötti időszak bármely napjára esik. Az ideiglenes építmények villámvédelmének biztosítására üzemeltetési, használati vagy munkautasítást kell készíteni.

3.3. Az elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem

Azokon a területeken, szabadtereken, robbanásveszélyes zónákban, ahol robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagokat állítanak elő, dolgoznak fel, használnak, tárolnak vagy forgalomba hoznak és az elektrosztatikus feltöltődés tüzet vagy robbanást okozhat, elektrosztatikus feltöltődés elleni védelmet kell biztosítani.

A villamos tervezés és kivitelezés során biztosítani kell az elektrosztatikai földelések megfelelő biztonságú és minőségű kialakítását. Antisztatikus burkolatokat kell kialakítani az elektrosztatikai célú potenciálkiegyenlítések számára minden olyan helyen, ahol az elektrosztatikus kisülés nem engedhető meg.

Az elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem akkor megfelelő, ha a tervezést, létesítést, üzemeltetést, és karbantartást a vonatkozó műszaki követelmény⁵⁴ szerint vagy azzal legalább egyenértékű biztonságot nyújtó módon végzik és az elektrosztatikus feltöltődés elleni védelmet a felülvizsgálatot követően a felülvizsgáló megfelelőnek minősíti.

3.4. Biztonsági világítás, biztonsági jelzések és menekülési útirányt jelző rendszer

A biztonsági jelölési követelmények

Biztonsági világítást kell létesíteni:

- KK és MK osztályú épület menekülési útvonalán,
- óvoda, iskola, gyermekjóléti, gyermekfoglalkoztató, kényszertartózkodásra szolgáló intézmény menekülési útvonalán,
- átmeneti védett térben és a tűzoltó egységek részére a helyiség megközelítésére használt útvonalon,
- biztonsági felvonó előterében,
- tűzoltósági beavatkozási központban,
- tűzeseti leválasztó főkapcsolót tartalmazó helyiségben,
- tűzjelző központ helyiségében,
- beépített tűzoltó berendezés elzáró szerelvényét tartalmazó helyiségben és megközelítési útvonalán,
- 300 fő feletti befogadóképességű helyiségben,
- ahol az OTSZ előírja és
- ahol a tűzvédelmi szakhatóság a menekülés biztosítása érdekében előírja.

Kívülről vagy belülről megvilágított magasan, vagy ha nem lehetséges, középmagasan elhelyezett **menekülési jeleket** kell létesíteni:

- az AK, KK és MK osztályú épület menekülési útvonalán vagy

⁵⁴ MSZ EN 61340

- a 100 fő feletti befogadóképességű helyiségben.

Ezeket az OTSZ – ben meghatározott esetekben alacsonyan telepített menekülési jelekkel is ki kell egészíteni.

A menekülési jelek megvilágításának a használat időtartama alatt folyamatos üzeműnek kell lennie abban az épületrészben, ahol a menekülő személyek nem rendelkeznek helyismerettel.

Pánik elleni világítást kell létesíteni:

- tömegtartózkodásra szolgáló helyiségben és
- a nem menthető vagy előkészítéssel menthető személyek elhelyezésére szolgáló helyiségekben.

Menekülési útirányt jelző rendszert kell létesíteni

- 3.000 fő feletti befogadóképességű helyiség menekülési útvonalán és
- ott, ahol a tűzvédelmi szakhatóság a menekülés biztosítása, a füstfejlődés jellemzői alapján előírja.

A biztonsági jel lehet kívülről vagy belülről megvilágított vagy utánvilágító jel, amely legalább a vonatkozó műszaki követelményben meghatározott ideig alkalmas a céljának megfelelő fény kibocsátására. A biztonsági jelek elhelyezésére az OTSZ 13. számú melléklete tartalmaz követelményeket.

Kívülről vagy belülről megvilágított vagy utánvilágító tűzvédelmi jelekkel kell megjelölni:

- az elhelyezett tűzoltó készülékeket,
- fali tűzcsapokat, tűzcsapszerelvény-szekrényeket, a száraz oltóvízvezeték betáplálási és vízkivételi pontjait,
- bármely tartózkodási helyről nem látható tűzjelző kézi jelzésadókat,
- kézi indítású tűzoltó-technikai termékek kezelő szerkezeteit és
- beépített tűzoltó berendezés oltóközpontjainak bejáratát.

A helyiség bejáratánál, a helyiségben vagy az érintett szabadtéren kívülről vagy belülről megvilágított vagy utánvilágító tiltó jellel kell jelölni:

- a gyújtóforrás alkalmazásnak és az adott területre vitelének tilalmát,
- a dohányzás tilalmát és
- a vízzel oltás tilalmát.

A robbanásveszélyre figyelmeztető, valamint a fenti figyelmeztető és tiltó rendelkezéseket tartalmazó biztonsági jeleket a 20 m²-nél kisebb helyiségben elegendő csak azok bejáratánál elhelyezni.

Megfelelő biztonsági jellel kell figyelmeztetni:

- a 20 liternél/kilogrammnál több robbanásveszélyes anyag jelenlétére,
- a radioaktív anyag jelenlétére és
- az épület főbejárata mellett kívülről a napelem jelenlétére.

A **közművek főelzáró szerelvényeinek helyét** az építmény főbejáratánál jelezni kell.

Az építményekben a biztonsági jeleket azok használatbavételi eljárásáig ki kell alakítani.

Az OTSZ meghatározza a jelölések elhelyezésére és kialakítására vonatkozó részletes követelményeket a tűzvédelmi eszközökre, az épület szintszámának jelölésére, a tűzgátló ajtók, füstgátló ajtók jelölésére, a vészkijárat ajtók jelölésére, a felvonók jelölésére, a feliratok idegen nyelven történő elhelyezésére.

A menekülési jelek telepítésénél minden esetben figyelembe kell venni a helyiség belmagasságát, valamint az ott található anyagok füstfejlesztő képességét.

Fontos követelmény, hogy az épület átalakítása, felújítása, átépítése, kijáratok útvonalak időleges vagy tartós használaton kívül kerülése esetén a téves jelzést adó menekülési jelek

működését szüneteltetni kell. Amennyiben a biztonsági jel kikapcsolt állapotában is hordoz információt, az ne legyen látható.

4. A beépített tűzvédelmi berendezések

A beépített tűzvédelmi berendezések **a tűz észlelésére, jelzésére, oltására**, valamint a tüzeset során **keletkező füstnek és forró égésgázoknak elvezetésére kialakított, helyhez kötött berendezések**. Elsősorban az emberi élet és egészség, másodsorban az anyagi értékek védelmét szolgálják. Feladataik szerint két fő csoportra oszthatók. **Vannak érzékelő és jelző berendezések**, és **vannak beavatkozó (köztük tűzoltó) berendezések**, amelyeknek többsége önműködően (is) ellátja feladatát.

Legfontosabb előnyeik közé tartozik a tűzoltás beavatkozási idejének jelentős csökkentése, és az emberi tényezők lehetőség szerinti kiküszöbölése. Hátrányuk a járulékos költség, amely a beruházás és az üzemeltetés során is jelentkeznek. A tűzoltó berendezések általában nagyobb beruházást igényelnek, mint az egyszerűbb tűzjelző berendezések, de nagyobb az általuk biztosított védelem is. Beépített tűzvédelmi berendezést ott kötelező létesíteni, ahová jogszabály (az OTSZ)⁵⁵, vagy a tűzvédelmi hatóság előírja.

A beépített tűzjelző, valamint tűzoltó berendezést **állandóan üzemképes állapotban kell tartani**, annak meghibásodását a hivatásos tűzoltóságnak be kell jelenteni. A beépített tűzvédelmi berendezéseket az OTSZ – ben előírtak, ezek hiányában a gyártási vagy forgalmazási engedély szerint kell ellenőrizni és karbantartani. A tűzjelző és oltóberendezések kezelőhelyeit utánvilágító vagy világító **biztonsági jelzésekkel meg kell jelölni**. A beépített tűzvédelmi berendezések létesítését és használatbavételét, esetleges megszüntetését az illetékes tűzvédelmi hatóság engedélyezi.

4.1. A beépített tűzjelző berendezés

A beépített tűzjelző berendezés az építményben, szabadtéren elhelyezett, helyhez kötött, **a tűz kifejlődésének korai szakaszában észlelést, jelzést és megfelelő tűzvédelmi intézkedést** (tűzoltóság értesítése, tűzszakasz határon elhelyezett ajtók csukása, oltóberendezések indítása stb.) **önműködően végző berendezés**.

A tűzjelző berendezés **alapegységei** közé tartoznak a tűzérezékelők (detektorok), kézi jelzésadók, az ezek jelzéseit fogadó és megjelenítő tűzjelző központ, az összekötő jelzőhálózat, valamint a működtető energiát biztosító tápellátás. Az alapegységeken túl általában további kiegészítők is részei a berendezésnek (pl. hangjelzők, átjelzők, vezérlők, speciális elemek).

A tűz korai szakaszában történő észlelést az **automatikus tűzérezékelők** tudják megvalósítani. A tűzérezékelők olyan jelátalakítók, amelyek az általuk felügyelt tűzjellemző meghatározott értékénél feldolgozásra alkalmas jelet adnak. (Tűzjellemzők: fizikai, kémiai változások a környezetben, amelyek már a kezdődő tüzről is hordoznak észlelhető információt.) A jelátalakítók lehetnek mechanikus működésűek is, de leggyakrabban az elektromos gyengeáramú eszközöket alkalmazzák. Az érzékelőket az általuk felügyelt tűzjellemző szerint (is) csoportosíthatjuk, ami alapján lehetnek: hőmérséklet- (maximál és hősebesség), láng-, szikra-, füst- és gázérezékelők, illetve ezek valamilyen kombinációi. Az érzékelők fontos tulajdonsága a megfelelő érzékenység a tűzjellemzőre, és érzéketlenség a zavaró hatásokra.

A jelenleg használatos gyengeáramú tűzjelző berendezéseknek két fő formájuk van, **hagyományos tűzjelző** berendezések és a mikroprocesszoros úgynevezett **intelligens tűzjelző** berendezések.

⁵⁵ OTSZ 14. sz. melléklet

Beépített tűzjelző berendezést kell létesíteni

- az OTSZ 14. melléklet táblázatában foglalt esetekben, valamint
- ahol azt a tűzvédelmi hatóság előírja.

A tűzjelző berendezést a védelmi jelleg és az OTSZ – ben előírt védelmi szint figyelembevételével kell kialakítani.**Védelmi jelleg szerint a védelem lehet életvédelmi és értékvédelmi és kombinált jellegű.**

- Az **életvédelmi jellegű védelem** az építményben, tűzszakaszban tartózkodók biztonsága érdekében, a tűz korai jelzésével, a kiürítés megfelelő feltételeinek biztosítására létesített beépített tűzjelző berendezés által nyújtott védelem.
- Az **értékvédelmi jellegű védelem** az építmény, tűzszakasz, szabadtér területén elhelyezett anyagi javak védelme érdekében, a tűz korai jelzésével, a hatékony tűzoltás feltételeinek biztosítására létesített beépített tűzjelző, tűzoltó berendezés által nyújtott védelem.
- A **kombinált jellegű védelem** az életvédelem és értékvédelem együttes alkalmazása beépített tűzvédelmi berendezésnél.

A berendezés szükség szerint megvalósulhat beépített tűzterjedés gátló berendezésként is.

A **beépített tűzterjedés-gátló berendezés** tűzgátló építményszerkezet helyett, tűzterjedés elleni védelem céljából alkalmazott beépített automatikus tűzvédelmi berendezés, amely a tűz áttérjedését a helyettesített tűzgátló építményszerkezettel védendő térrészbe–meghatározott ideig meggátolja,

A **védelmi szint** a beépített tűzjelző, valamint a beépített tűzoltó berendezés kiépítettségétől, a tűzjelző berendezés által felügyelt, valamint az oltóberendezés által oltással érintett térrészek kiterjedésétől függő kategória, amely lehet:

- **Berendezés védelem**, amely a berendezésekben keletkező tüzek korai észlelése és jelzése érdekében a berendezésen belül felszerelt, automatikus érzékelővel biztosított védelem,
- A **menekülési útvonal-védelem** a beépített tűzjelző berendezés által védett építmény, épület, tűzszakasz menekülési útvonalainak és a közvetlenül csatlakozó helyiségek automatikus érzékelővel való lefedettsége, kivéve a védelemből kihagyható tereket.
- **Helyi (részleges) védelem** amely a beépített tűzjelző berendezés által védett építmény, épület, tűzszakasz, szabadtér egyes tűzvédelmi szempontból kockázatos részeinek automatikus érzékelővel való lefedettségét jelenti.
- **Teljes körű védelem**, amely olyan védelem, amely során a beépített tűzjelző berendezés által védett építmény, épület, tűzszakasz, szabadtér valamennyi részének automatikus érzékelővel való lefedettsége biztosított, kivéve a védelemből kihagyható tereket; a lefedett területek határait a tűzszakaszok határai képezik.

Életvédelmi és kombinált védelmi jelleg esetén, - ha a teljes körű védelmet jogszabály, vagy a tűzvédelmi hatóság nem írja elő, - legalább a menekülési útvonal védelmét kell biztosítani.

Teljes körű védelmet kell biztosítani

- a közösségi rendeltetés esetén új épületekben,
- a meglévő közösségi épületben és
- ahol azt
 - az építményben tartózkodók biztonságának érdekében,
 - a tűzoltóság vonulási távolságára tekintettel vagy
 - a létfontosságú rendszerek és létesítmények védelmében a tűzvédelmi hatóság előírja.

Az OTSZ meghatározza azokat az eseteket, ahol a beépített tűzjelző berendezésnél **címezhető érzékelőket kell alkalmazni.**

A beépített tűzjelző berendezés tervezésére és telepítésére a vonatkozó TvMI⁵⁶ tartalmaz ajánlást.

4.2. A beépített tűzoltó berendezések

A **beépített tűzoltó berendezés** az építményekben, szabadtereken elhelyezett, helyhez kötött, a tűz oltására, a beavatkozás könnyítésére, a tűz terjedésének megakadályozására, a tűzkár csökkentésére alkalmazott önműködő berendezés.

Beépített tűzoltó berendezést, kell létesíteni:

- az OTSZ 14. melléklet táblázatában foglalt esetekben, valamint
- ahol azt a tűzvédelmi hatóság előírja.

Az OTSZ beépített tűzoltó berendezéssel védett helyiségben vagy annak közelében – sprinkler- és vízköddel oltó berendezések kivételével – **feliratokkal kell feltüntetni:**

- a kézi indítási, tiltási lehetőségeket – ha kialakításra került –,
- a víztől eltérő oltóanyag nevét és élettani hatását,
- ha van késleltetés, a késleltetési időt,
- szükség esetén a helyiség elhagyásának kötelezettségét és módját,
- az oltás közbeni -és utáni teendőket az oltóberendezéssel összefüggésben és
- a főelzáró szerelvények üzemszerű állapotát (nyitott vagy zárt).

Az ismert egészségkárosító hatást elérő vagy meghaladó oltó-, hajtóanyag-koncentrációt alkalmazó, a teljes légtér elárasztására tervezett beépített tűzoltó berendezéseknek emberek által bejárható helyiségbe, térbe történő beépítése esetén:

- olyan riasztóberendezést kell létesíteni, amely az oltóberendezés működésbe lépése előtt – kiürítési időt is számításba véve – figyelmeztető jelzést ad, kivéve, ha a belépés csak kikapcsolt oltóberendezés mellett lehetséges és
- az oltóanyag kiáramlásának megakadályozása alkalmas blokkoló szerkezetet vagy kapcsolót kell beépíteni.

A beépített tűzoltó berendezés tervezésére és telepítésére a vonatkozó TvMI⁵⁷ tartalmaz ajánlást.

Az oltóberendezések csoportosításának legfontosabb szempontja az alkalmazott oltóanyag, de ugyanaz az oltóanyag többféleképpen is felhasználható.

A beépített vízzel oltó berendezések

A **vízzel oltó berendezések** alaptípusai az önműködő zuhanyberendezések, amelyek a védeni kívánt terület egy bizonyos nagyságú felületén hozzák létre a megkövetelt fajlagos víztérfogat-áramot (oltóanyag intenzitást). Léteznek **vízágyús oltórendszerek** is de ezeket ritkán alkalmazzák. Az elterjedőben lévő **vízköddel oltó berendezések** konkrét gépek, gépterek, kábelalagutak teljes térfogatát védik, bizonyos mértékben kiváltva a gázzal oltó berendezéseket.

Az **önműködő zuhanyberendezéseknek** két típusuk van, amelyek hasonlóak, de működési módjuk és felhasználásuk is eltérő. Mindkét rendszer csőhálózatának meghatározott pontjaiban szórófejek vannak. A **sprinkler berendezések** csőhálózatán elhelyezett szórófejek zártak, a csőrendszerben (beállított értéken tartott) nyomás van. A **nyitott szórófejes vízzel oltó berendezések** csőrendszerében levegő van, az egyébként hasonló kialakítású szórófejek nyitottak.

A sprinkler berendezések zárt szórófejei csak meghatározott környezeti hőmérséklet esetén lépnek működésbe. Ennél a rendszernél csak a hőszállítással (konvekcióval) közvetlenül

⁵⁶ TvMI 5.1:2015 03.05. Beépített tűzjelző berendezés tervezése, telepítése

⁵⁷ TvMI 6.2:2016 02.15. Beépített tűzoltó berendezések tervezése, telepítése

érintett területen elhelyezett szórófejek lépnek működésbe (amelyek környezetében a hőmérséklet meghaladja a nyitási értéket). A sprinkler berendezés vízforrásai kimeríthetetlen és kimeríthető kategóriába sorolhatók, de legalább két vízforrást biztosítani kell a működésükhöz.

A raktározási technológiák fejlődésével a raktárak magasabbak lettek, megnöttek a tárolási szintek számai. Magas raktárak védelmére alkalmazzák a több sorban létesített polcközi standard sprinklert, ami megfelelő védelmet biztosít, de meglehetősen költséges. Új megoldásnak számítanak a különböző típusú ESFR sprinklerek (K14 ESFR, K25 ESFR). Az ESFR korai elfojtású, gyors reagálású sprinklerek jellemzője, hogy igen érzékenyen, korai stádiumban érzékelik a tüzet, és azt a korábbi, hagyományos sprinlerekhez képest 3-4-szeres intenzitású vízpermettel eloltják. Ennek a technikának az, az előnye, hogy magasabb csarnokban, magasabb tárolási magasságoknál 1 sprinkler szinttel, a mennyezeti sprinklerekkel hatékony tűzvédelem valósítható meg, amely egyben jelentős költségmegtakarítást is eredményez.

A **vízköddel oltó berendezések** jellegzetessége, hogy az oltóvizet finom porlasztással juttatják a védendő térbe. (Vízköd: olyan permet, amelyiknél a kibocsátástól mért 1 méter távolságban a teljes térfogat 99 %-a 1 mm-nél kisebb cseppekből áll). A vízköddel oltó berendezések lehetnek zárt és nyitott szórófejesek, és további csoportosításuk lehetséges az alkalmazott megoldások szerint. Vannak nagy (35 bar felett), közepes (12-35 bar) és kis (12 bar alatt) nyomású rendszerek. Van olyan megoldás, amelyik a porlasztáshoz sűrített gázt (nitrogén, levegő) használ. Osztályozzák a berendezéseket a porlasztás finomsága szerint is.

A beépített habbal oltó berendezések

A beépített habbal oltó berendezéseket széleskörűen alkalmazzák azokon a területeken, ahol éghető folyadékok tüzeire kell számítani, és a vízzel oltás eredményessége kétséges. Ugyanakkor használhatók mindazon területeken is, ahol a vízzel lehet oltani. Az alkalmazások legfontosabb csoportjai: éghető folyadéktároló tartályok védelme, továbbá zárt és nyitott szórófejes habbal oltó berendezések egyszintes (felületi) vagy több szintes (térfogati védelemre), térfogatok teljes feltöltése.

Az éghető folyadékot tároló tartályok védelmére alkalmazott módszerek: felszíni habfolyatás, felszín alóli habinjektálás, szuperintenzív habelárasztás. Hazánkban az első módszer a legelterjedtebb, a második nincs honosítva, a harmadik hazai fejlesztés.

A folyadéktároló tartályok habfolyatásos védelmére kiépített berendezéseknek két alkalmazott formájuk van: a stabil és a fél stabil oltóberendezés.

A **stabil habbal oltó berendezés** teljesen kiépített oltórendszer, amely önmagában képes az oltási folyamat minden fázisának elvégzésére tűzoltó gépjárművek igénybevétele nélkül. Az oldatvezetékek kiinduló pontja egy oltóközpont, ahol elhelyezik a szükséges szivattyúkat, a habképző anyag – tartályokat, az oldat előállításához szükséges önműködő adagoló és bekeverő rendszert, az oltás folyamatának levezetéséhez szükséges kezelő szerveget, ellenőrző műszereket.

A **fél stabil habbal oltó berendezés** a védendő tartályra kiépített oldatvezető, habfejlesztő és habfolyató csőrendszer, amelynek megtáplálására tűzoltó járműveket kell igénybe venni. A csővezetékek, amelyek a tartályon kívül a felfogó tér védelmére is ki lehetnek építve, egy hőszugárzás ellen védő mellvédftől indulnak. Az oltóanyagot a helyszínen kell biztosítani, a vizet föld feletti tűzcsapokból, a területen kötelezően tárolt habképző anyagot pedig a raktározási helyről. A rendszerhez hűtőberendezés (tető-, illetve palásthűtés) is tartozik, feladata a tartály állékonyságának védelme és az átmelegedés csökkentése.

A hazai fejlesztésű **szuper intenzív habelárasztásos** módszer szintén a folyadékfelszínre folytatja a habot egy folyamatos lineáris fűvókával. Oltóanyaga az ún. instant hab, amelyhez

nem kellenek habfejlesztő szerelvények. A hagyományos oltórendszereknél 6-10-szer nagyobb a fajlagos oltóanyag intenzitása.

A **zárt és nyitott szórófejes habbal oltó berendezések** a vízzel oltó berendezések elemeiből épülnek fel, de a rendszer habképző anyaggal kevert oldatot juttat a védett térbe, és a szórófejek speciális kialakítása lehetővé teszi a habfejlesztést. A rendszer ezután úgy működik illetve működtethető, mint a vízzel oltó megfelelőjük. Nyitott szórófejes habbal oltókat (amelyek a teljes lefedett területet egyszerre védik) sokkal gyakrabban telepítenek, mint a zárt szórófejes habsprinklereket, ennek oltástechnikai és műszaki okai is vannak (pl. a gyors tűzterjedés).

A védett teret **habbal feltöltő beépített oltóberendezésekhez** nagy teljesítményű habgenerátorokat használnak. A védett tér fölött telepített generátorok vízdali táplálása nem különbözik egyéb oltóberendezésektől, de a ventilátor levegőjét tiszta térből kell biztosítani.

A beépített gázzal oltó berendezések

Az oltógázok oltási tulajdonságaik szerint két fő csoportra oszthatók: **inert** (pl.:CO₂, N₂) és **inhibitor** (pl.:halogénezett szénhidrogének) **gázokra**. Jellemzőjük a minimális oltási kár (szennyeződésmentesek) és az elektromos szigetelő tulajdonság. Az inert gázok az égést nem táplálják, az oltást az oxigénkoncentráció csökkentésével érik el, a kémiai inhibitorok aktívan gátolják az égési reakciókat. A beépített gázzal oltó berendezéseknek kétféle alkalmazása van: a védett tér teljes elárasztása, illetve helyi (lokális) védelem. A gázzal oltók működtetésénél az emberi élet és egészség védelme érdekében a benttartózkodók előzetes riasztása és kiürítése szükséges.

A **beépített CO₂ gázzal oltó berendezéseknek** két fő típusa van: a nagynyomású és kisnyomású rendszerek. A **nagynyomású berendezés** acélpalackjaiban az oltógázt normál hőmérsékleten tárolják. A veszélyes túlnyomás elkerülésére a palackokat hasadó tárcsával látják el. Az oltóközpontban elhelyezett, gyorsnyitó szeleppel ellátott CO₂ palackok közös gyűjtőcsőre csatlakoznak. Automatikus vagy kézi indítás után a gyorsnyitó szelepek (amelyek lehetnek mechanikus vagy pneumatikus nyításúak) gyakorlatilag egyszerre működnek. A gyűjtőcső után elosztó és kifúvó vezetékek juttatják a szén-dioxidot a fűvókákhoz, amelyek a védett objektumban találhatóak. A szén-dioxid készletléti mennyiségét folyamatos súlyméréssel ellenőrzik (mérleg, mechanikus vagy elektromos jeladó). A készletléti mennyiség 100 % - át kell tartalékként a helyszínen tárolni.

A **kisnyomású berendezés** hőszigetelt tartályában az oltógázt -17, -20 °C állandó hőmérsékleten, hűtve tárolják. Az állandó hőmérséklet miatt nyomásingadozások (20-22 bar) nincsenek, a tartály csaknem teljesen töltve van. A hűtés hosszabb kimaradása esetén a növekvő nyomást biztonsági szelep engedi el.

Többféle inert gázt, gázkeveréket használnak még beépített gázzal oltó berendezésekben. A leginkább használt gázok: nitrogén (N₂, 100 %), nitrogén-argon keverék (N₂-Ar, 50-50 %), nitrogén – argon - szén-dioxid keverék (N₂-Ar-CO₂, 50-42-8 %). Az inert gázzal oltó berendezések felépítése hasonló a nagynyomású szén-dioxiddal oltó berendezéshez: az oltóközpontban elhelyezett nagynyomású palackok gyűjtőcsőre, elosztó hálózatra csatlakoznak. A gázpalackok töltésellenőrzése nyomásméréssel történik.

A kémiai inhibitor oltógázok a halonok (halogénezett szénhidrogének) közé tartoznak. Számos korábban használt halon gázt (klór-, bróm-, jódtartalmúakat) környezetvédelmi megfontolások (ózonkárosító és üvegházhatás) miatt tiltottak be. Keresik a lehetőséget a halon helyettesítő oltóanyagok alkalmazására, közülük hazánkban is alkalmazzák a Halotron I (C₂HF₃Cl₂) és az FM 200 (CHF₂Br) oltógázokat.

IV. FEJEZET

A HASZNÁLAT TŰZVÉDELMI SZABÁLYAI

Az építmények, berendezések **létesítési szabályai** mellett a **használatra, biztonságos üzemeltetésre vonatkozó előírások** betartása is nagyon fontos. Az építmények – és a bennük folyó tevékenységek megfelelő szintű tűzbiztonságát csak a kettő együtt tudja biztosítani. A használat tűzvédelmi szabályait **az épület használatba vételétől kezdve** folyamatosan kell érvényesíteni. Ezeket a szabályokat jogszabályok (főképp az OTSZ) szabványok, más műszaki követelmények és a létesítmények vezetői által kiadott (konkrét) Tűzvédelmi Szabályzatok tartalmazzák. Az épületek üzemeltetése során fontos dokumentációk a Tűzvédelmi Műszaki megfelelőségi Kézikönyv és a Tűzvédelmi Üzemeltetési Napló⁵⁸.

1. A használat általános követelményei

Az általános követelmények körében az OTSZ olyan tűzvédelmi használati, üzemeltetési, műszaki és magatartási szabályokat határoz meg, amelyek érvényesítése az anyagok használata, technológiák alkalmazása során általában, mindenhol kötelező. Az általános követelményeken túl az alkalmazott tűzvédelem során természetesen a konkrét építményekre, létesítményekre, tevékenységekre további speciális tűzvédelmi követelményeket is érvényesíteni kell, amit részben az OTSZ, részben a vonatkozó műszaki követelmények határoznak meg.

Az OTSZ általános használati szabályai az alábbi követelményeket határozzák meg:

1.1. A tűzvédelmi szabályoknak megfelelő használat követelménye

Általános követelmény, hogy az épületek használata során a **Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyvet** az üzemeltetőnek vagy társasház esetén a közös képviselőnek az adott létesítmény, épület területén kell tartania. A tűzvédelmi műszaki megfelelőségi kézikönyv olyan tűzvédelmi dokumentáció, amely az építmény építését, átalakítását, bővítését követően a megvalósult tűzvédelmi adatokat, továbbá azokat a használati feltételeket tartalmazza, amelyekkel az építmény tűzvédelmi szempontból biztonságosan üzemeltethető. A tűzvédelmi műszaki megfelelőségi kézikönyv készítését és tartalmi követelményeit az OTSZ vonatkozó fejezete⁵⁹ szabályozza. Elkészítésére és alkalmazására a vonatkozó TvMI⁶⁰ tartalmaz ajánlásokat.

Az építményt, szabadteret csak a használatbavételi, üzemeltetési, működési és telephelyengedélyben megállapított **rendeltetéshez tartozó tűzvédelmi követelményeknek megfelelően** szabad használni. Bármilyen tevékenységet csak **a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő szabadtéren, helyiségben, rendeltetési egységben, tűzszakaszban, építményben** szabad folytatni.

1.2. A területen tárolható anyagok, eszközök

A helyiségben, építményben és szabadtéren csak az **ott folytatott folyamatos tevékenységhez szükséges anyag és eszköz tartható. Tűztávolságon belüli területeken** tárolási tevékenység nem végezhető. Ezeket a területeket a hulladékoktól, száraz aljnövényzettől mentesen, tisztán kell tartani.

1.3. A hulladékok eltávolítása, munkahelyi rend

A helyiségből, a szabadtérből, a gépről, a berendezésről, az eszközről, a készülékről a tevékenység során keletkezett robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó anyagot, **hulladékot folyamatosan, de legalább műszakonként, valamint a tevékenység befejezése**

⁵⁸ A tűzvédelmi műszaki megoldások ellenőrzésének, felülvizsgálatának, karbantartásának igazolására szolgáló dokumentum.

⁵⁹ OTSZ XXI. FEJEZET

⁶⁰ TvMI 9.1:2015.03.05. Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv

után el kell távolítani. Az I-II. tűzveszélyességi fokozatú **folyadékkal, zsírral szennyezett hulladékot jól záró fedővel ellátott,** nem tűzveszélyes anyagú edényben kell gyűjteni, majd erre a célra kijelölt helyen kell tárolni.

Csőrendszer-nél és tárolóedény-nél, továbbá minden gépnél, berendezés-nél és készülék-nél **az I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadék csepegését, elfolyását vagy a gáz szivárgását meg kell akadályozni.** A szétfolyt, kiszivárgott anyagot **haladéktalanul fel kell itatni, a helyiséget ki kell szellőztetni.** Az **üzemszerűen csepegő** I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot nem tűzveszélyes anyagú **edénybe kell felfogni** és a felfogó edényt szükség szerint, de legalább a műszak befejezésével ki kell üríteni. A felfogott, illetve felitatott anyagot az erre a célra kijelölt helyen kell tárolni.

Az **I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot alkalomszerűen** csak szabadban vagy hatékonyan szellőztetett helyiségben szabad használni, ahol egyidejűleg gyújtóforrás nincs.

A munkahelyeken a **tevékenység közben és annak befejezése után a munkát végzőnek ellenőrizni** kell a tűzvédelmi használati szabályok megtartását, és a szabálytalanságokat meg kell szüntetni.

1.4. Biztonsági jelölések

A helyiség – szükség szerint az építmény, létesítmény – bejáratánál és a helyiségben jól látható helyen a **tűz- vagy robbanásveszélyre, valamint a vonatkozó előírásokra figyelmeztető és tiltó rendelkezéseket tartalmazó biztonsági jelet kell elhelyezni.** A **közmű nyitó- és zárószervezetét,** valamint annak nyitott és zárt állapotát jól láthatóan meg kell **jelölni.** A **tűzoltó vízforrásokat** a vonatkozó műszaki követelmény szerinti jelzőtáblával kell **jelölni.** A **mentésre szolgáló nyílászárók helyét** – a lakóépületek kivételével – a homlokzaton és az épületen belül a mentésre szolgáló nyílászárót tartalmazó helyiség, helyiségcsoport bejáratánál jól látható és maradandó módon kell **jelölni.**

1.5. A megközelítés biztosítása

A **tűzoltó vízforrások, fali tűzcsapok** akadálytalan megközelíthetőségét, valamint az építményen kialakított **homlokzati mentési pontok megközelíthetőségét** az adott szinten és tűzszakaszban tartózkodók részére biztosítani kell.

1.6. Ruha, lábbeli, eszközhasználati korlátok

Ha **robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag robbanásveszélyes állapotban** fordul elő a helyiségben, olyan ruha, lábbeli és eszköz nem használható, amely elektrosztatikus feltöltődés, vagy mechanikai szikrázás következtében gyújtási veszélyt jelenthet.

Olajos, zsíros munkaruha, védőruha – ruhatár-rendszerű öltöző kivételével – csak fémszekrényben helyezhető el.

1.7. Az ajtók biztonságos használata

Ahol jogszabály önműködő csukó szerkezet alkalmazását írja elő, ott **az ajtót csukva kell tartani.** Ha ez üzemeltetési okokból nem lehetséges, vagy a robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag robbanásveszélyes állapotban fordul elő, akkor a nyitva tartás ideje alatt állandó helyszíni felügyeletről kell gondoskodni, vagy biztosítani kell, hogy az ajtó tűzjelző jelére csukódjon.

A munkahelyek, közösségi épületek üzemelés alatt álló, személyek tartózkodására szolgáló helyiségeinek **kiürítésre számításba vett ajtóit lezárni nem szabad.** Ha a tevékenység jellege az ajtók zárva tartását szükségessé teszi – veszély esetére – az ajtók külső nyithatóságát a tűzvédelmi szakhatóság által meghatározott módon biztosítani kell. A belső nyithatóságtól csak akkor lehet eltekinteni, ha azt a rendeltetés kizárja.

Speciális építmények használati szabályai

Az OTSZ általános használati követelményeket határoz meg az alábbi speciális építményekre vonatkozóan:

- a felszín alatti vasútvonalak és meglévő állomásainak használatára,
- a ponyvaszerkezetű építményekre,
- állvány jellegű építményekre.

2. A tűzveszélyes tevékenység végzésének általános követelményei

Tűzveszélyes tevékenységnek nevezzük azt a tevékenységet, amely a környezetében lévő éghető anyag gyulladási hőmérsékletét, lobbanáspontját meghaladó hőmérséklettel, vagy nyílt lánggal, továbbá gyújtóforrásként számításba vehető izzással, parázslással, szikrázással jár.

Tűzveszélyes tevékenységet tilos olyan helyen végezni, ahol az, tüzet vagy robbanást okozhat.

Állandó jellegű tűzveszélyes tevékenység csak a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő, erre a célra alkalmas helyen végezhető pl. megfelelően kialakított – és használt hegesztőműhely.

Az **alkalomszerűnek akkor nevezzük a tűzveszélyes tevékenységet**, ha azt olyan helyen végzik, amelyik – külön védelmi intézkedések nélkül - nem alkalmas a tevékenység végzésére, nem arra lett kialakítva, de a munka elvégzésére szükség van (pl. asztaloműhelyben lealaposított gépen javítás céljából hegesztési munkát végeznek). Az ilyen tevékenység az adott környezetben fokozott tűzveszéllyel jár, ezért – főszabályként - **előzetesen írásban, a helyi adottságok ismeretében meghatározott feltételek alapján szabad végezni.**

Az írásos feltételek meghatározása és ellenőrzése

A feltételek megállapítása **a munkavégzésre közvetlenül utasítást adó**, a munkát végző személyek **tevékenységét közvetlenül irányító személy feladata**, ha nincs ilyen személy, akkor a munkát végző kötelezettsége.

A munkát közvetlenül **irányító személy köteles ellenőrizni a munkát végző személyek tűzvédelmi szakvizsga-bizonyítványának meglétét, érvényességét**, ha az a tevékenység végzéséhez szükséges feltétel. Ilyen esetben, ha nincs érvényes szakvizsga bizonyítvány, a munkavégzésre szóló utasítás nem adható ki.

A **külső szervezet vagy személy által végzett tűzveszélyes tevékenység** feltételeit a tevékenység helye szerinti létesítmény vezetőjével vagy megbízottjával egyeztetni kell, aki ezt szükség szerint – a helyi sajátosságoknak megfelelő – tűzvédelmi előírásokkal egészíti ki.

Az alkalomszerű tűzveszélyes tevékenységre vonatkozó **feltételeknek tartalmazniuk kell** a tevékenység időpontját, helyét, leírását, a munkavégző nevét és – tűzvédelmi szakvizsgához kötött munkakör esetében – a bizonyítvány számát, valamint a vonatkozó tűzvédelmi szabályokat és előírásokat.

Ha az alkalomszerű tűzveszélyes **tevékenységet végző magánszemély azt saját tulajdonában** lévő létesítményben, épületben, szabadterén folytatja, úgy a feltételek írásbeli meghatározása nem szükséges, de tűzoltó készülékről a munkát végző köteles gondoskodni.

A tűzveszélyes tevékenység biztonságos végzése

Jogszámban⁶¹ meghatározott szakvizsgáláshoz kötött tűzveszélyes tevékenységet **csak érvényes tűzvédelmi szakvizsgálással** rendelkező, egyéb tűzveszélyes tevékenységet a tűzvédelmi szabályokra, **előírásokra kioktatott személy** végezhet.

A tűzveszélyes környezetben végzett tűzveszélyes tevékenységhez a munka kezdetétől annak befejezéséig:

- a munkavégzésre közvetlenül utasítást adó,
 - a munkát végző személyek tevékenységét közvetlenül irányító személy, ha nincs ilyen,
 - akkor a munkát végző
- **felügyeletet** (szükség esetén műszeres felügyeletet) köteles biztosítani, valamint
- **az ott keletkező tűz oltására alkalmas tűzoltó felszerelést, készüléket** köteles biztosítani.

A munkahelyszín átadása

A tűzveszélyes tevékenység befejezése után a munkát végző személyek a helyszínt és annak környezetét tűzvédelmi szempontból kötelesek **átvizsgálni** és minden olyan körülményt megszüntetni, ami tüzet okozhat. A munkavégzésre közvetlenül utasítást adó, a munkát végző személyek tevékenységét közvetlenül irányító személynek, ha nincs ilyen személy, akkor a munkát végzőnek **a munkavégzés helyszínét át kell adni tevékenység helye szerinti létesítmény vezetőjének** vagy megbízottjának. Az átadás-átvétel időpontját az **engedélyen fel kell tüntetni és aláírással igazolni kell.**

3. A dohányzás tűzvédelmi szabályai

Égő dohányzást, gyufát és egyéb gyújtóforrást tilos olyan helyre tenni vagy ott eldobni, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat. **Dohányozni nem szabad** olyan helyiségben, szabadterén, ahol **robbanásveszélyes osztályba** tartozó anyagot előállítanak, tárolnak, feldolgoznak. **A dohányzási tilalmat** biztonsági jellel kell **jelölni.**

Robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag gyártására, feldolgozására, tárolására szolgáló helyiségbe vagy szabadterbe, **gyújtóeszközt, gyújtóforrást bevinni** csak az alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységre jogosító, írásban meghatározott feltételek alapján szabad.

4. A szállítás általános tűzvédelmi szabályai

Veszélyes áruk szállítása esetén az OTSZ előírásait csak abban az esetben kell alkalmazni, ha a veszélyes áruk szállításáról szóló nemzetközi egyezmények (ADR, RID, ADN, SZMGSZ,) tűzvédelmi előírásai másként nem rendelkeznek.

Olyan környezetben, ahol a robbanásveszélyes osztályú anyag robbanásveszélyes állapotban fordul elő, ott csak **robbanásveszélyes terekre minősített járművek használhatók**, amelyeknél a biztonsági előírások megtartása és rendeltetésszerű használata esetén tűz- vagy robbanásveszély nem következhet be.

A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot szállító járművön, valamint a tűzveszélyes osztályba tartozó anyagot szállító jármű rakodóterén **dohányozni, nyílt lángot használni nem szabad.**

A járművek robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó **rakományát** a veszélyes mértékű felmelegedéstől, valamint az egyéb, tüzet vagy robbanást előidézhető veszélyektől

⁶¹ 45/2011. (XII. 7.) BM rendelet a tűzvédelmi szakvizsgálásra kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgálással összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól

védeni kell. A robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó anyagot szállító járművön a járművezetőn és a járműkísérőn kívül más személy nem tartózkodhat.

Tűzvédelmi szempontból veszélyes folyadékok és gázok szállítása

Az I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot, a robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó gázt, égést tápláló gázt csak a tűzvédelmi előírásoknak megfelelő, hibátlan állapotban levő, tömören zárható vagy zárt edényben, valamint konténerben, tartályban, tartányban és erre a célra engedélyezett típusú tartálykocsikon szabad szállítani. Az I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot tartalmazó **zárt edényt a járművön kiöntőnyílásával felfelé fordítva** úgy kell elhelyezni és **rögzíteni,** hogy az a szállítás közben ne mozduljon el és ne sérüljön meg.

Az I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot, a robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó gázt, valamint égést tápláló gázt szállító tartálykocsi, tehergépjármű mindkét oldalán és hátsó részén **jól láthatóan a veszélyre utaló feliratot vagy biztonsági jelet kell elhelyezni.** A veszélyes áruk szállítására vonatkozó nemzetközi megállapodás, műszaki követelmények hatálya alá tartozó anyagokat szállító járműveken az ADR, RID szerinti bárcákat és narancssárga színű táblát kell elhelyezni.

A **25 liternél nem nagyobb névleges űrtartalmú,** robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó folyadékot tartalmazó **zárt edényeket** – megfelelő sorrelválasztással, **egymás felett több sorban** – járművön legfeljebb a rakfelület oldalfalának magasságáig elhelyezve vagy zárt konténerben szabad szállítani. A **25 liternél nagyobb** névleges űrtartalmú, I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot tartalmazó zárt edények **csak egy sorban** helyezhetők el a jármű rakfelületén.

5. A tárolás általános tűzvédelmi szabályai

Helyiségben, építményben és szabadterén **csak az ott folytatott folyamatos tevékenységhez szükséges robbanásveszélyes vagy tűzveszélyes osztályba tartozó anyag tárolható.** Az építményben tárolt anyag, termék mennyisége nem haladhatja meg a tervezéskor alapul vett anyagmennyiséget. **Tűzgátló előtérben,** füstmentes lépcsőházban -és előtérben mindennemű tárolás **tilos.**

A **robbanásveszélyes** osztályba tartozó **anyagot csak zárt csomagolásban szabad tárolni.**

Öngyulladásra hajlamos anyagot egyéb robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó anyaggal, továbbá olyan anyagokat, amelyek egymásra való hatása hőt fejleszthet, tüzet vagy robbanást okozhat, egy egységben **nem szabad** tárolni. Az öngyulladásra hajlamos anyag **hőmérsékletét** naponta vagy – ha azt az anyag tulajdonságai szükségessé teszik – folyamatosan **ellenőrizni** kell, és a veszélyes felmelegedést meg kell akadályozni.

A tárolás **területét éghető hulladéktól, száraz növényzettől mentesen** kell tartani.

Ipari, mezőgazdasági, tároló létesítményben való raktározás, tárolás esetén

- 200 m² feletti tároló helyiség **födém- vagy tetőszerkezete, valamint a tárolt anyag között legalább 1 méter** távolságot kell biztosítani,
- a helyiségben tárolt anyag **tárolási magassága** – főszabályként - **nem haladhatja meg a füstkötény alsó síkjának** vonalát,
- a tárolt **anyag és a füstkötény függőleges síkja között 1 méter** távolságot kell tartani.

A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagok tárolási előírásai

A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot, I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot **kiszerezni, csomagolni** csak jogszabályban meghatározottak szerint, ennek hiányában szabadterén vagy olyan helyen szabad, **ahol nincs gyújtóforrás és a hatékony szellőzést** biztosították.

A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot, valamint az I-III. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot **csak zárt csomagolásban, edényben szabad tárolni,** szállítani és forgalomba

hozni. A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag, valamint az I-III. tűzveszélyességi fokozatú folyadék **egyedi és gyűjtőcsomagolásán** – ha jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik – az anyag robbanásra, vagy heves égésre való hajlamát **szövegesen vagy piktogrammal kell jelölni**. A jelölést a gyártó vagy a csomagoló, a kiszerelő vagy a forgalomba hozó, valamint – a felhasználáshoz külföldről közvetlenül érkező anyag esetében – a felhasználó szervezet köteles elvégezni.

Robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag nem tárolható tetőtérben, pincszinti helyiségben, továbbá 300 liter vagy 300 kg mennyiség felett egyéb, nem tárolásra tervezett helyiségben.

Padlástérben robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag és I-III. tűzveszélyességi fokozatú folyadék és gáz nem tárolható. Egyéb szilárd anyag csak olyan módon és mennyiségben helyezhető el, hogy azok a **tetőszerkezet**, valamint a **kémény megközelítését** ne akadályozzák, szükség esetén **eltávolíthatók legyenek** a tetőszerkezet éghető anyagú elemeitől, és a kéménytől legalább **1 méter távolságra** helyezkedjenek el.

Gázpalackot tilos tárolni huzamos tartózkodásra szolgáló helyiségekben és a gépjármű tárolókban. Többszintes lakóépületben – az egy lakóegységet tartalmazó lakóépületek kivételével – lakóegységenként nem használható vagy tárolható egynél több propán-bután gázpalack. Gázpalack használata és tárolása tilos olyan földszintesnél magasabb építményben, ahol az esetleges gázrobbanás a tartószerkezet összeomlását idézheti elő (jellemzően a panelos, blokkos épületek).

Kereskedelmi rendeltetésű épületek, önálló rendeltetési egységek

- talajszint feletti eladótereiben propán-bután gázpalackot maximum 20 kg mennyiségben lehet forgalmazni,
- eladótereiben 300 liter vagy 300 kg mennyiség felett csak abban az esetben lehet robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagokat tárolni, ha ott beépített automatikus tűzjelző és oltóberendezés üzemel.

6. A tűzoltó készülékek, felszerelések biztosítása

Tűzoltó készülékek esetében **az oltásteljesítményekhez tartozó oltóanyagegység-mennyiségeket és az oltóanyagegység követelményeket** az OTSZ határozza meg és jelen jegyzet 5. számú mellélete tartalmazza. Ezek alapján a gazdálkodó szervnek kell meghatározni a szükséges tűzoltókészülék mennyiségét, a készülékek típusát és a készenlétben tartás helyét. Gondoskodni kell a készülékek beszerzéséről, elhelyezéséről, rendszeres ellenőrzéséről, felülvizsgálatáról⁶² és ezek dokumentálásáról.

Tűzoltó készüléket kell készenlétben tartani az OTSZ mellélete⁶³ szerint *(a jegyzet 8. sz. mellélete)*

- az önálló rendeltetési egységekben legalább szintenként,
- ahol az OTSZ előírja és
- jogszabályban meghatározott esetekben

Abban az esetben, ha egy önálló rendeltetési egységben **A és B osztályú tüzek** is előfordulhatnak és a készenlétben tartott tűzoltó készülék olyan A és B osztályú tűz oltására alkalmas, melyekhez **különböző oltóanyag-egységek tartoznak, akkor a kisebb oltóanyag-egységet kell figyelembe venni.**

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, **nem kell tűzoltó készüléket elhelyezni a lakás vagy nem kereskedelmi szálláshelyként működő üdülő** céljára szolgáló építményekben, tűzszakaszokban és a hozzájuk tartozó szabad területeken, **kivéve** a lakóépületekben

⁶² OTSZ XX. fejezet és a TvMI 12.1:2016. 07. 15. Felülvizsgálat és karbantartás

⁶³ OTSZ 16. melléklet 2. táblázat

kialakított **egyéb rendeltetésű helyiségeket** (iroda, üzlet, rendelő, stb.), amelyek tekintetében – gazdálkodó vagy rendeltetési egységenként – a fenti szabályok szerint szükséges a tűzoltó készülékek biztosítása.

A **tűzvédelmi hatóság** az OTSZ – ben meghatározottakon túl **további tűzoltó készülékek, eszközök, felszerelések és anyagok elhelyezését is előírhatja.**

A **tűzoltó-technikai termékeket jól láthatóan, könnyen hozzáférhetően, úgy kell elhelyezni, hogy a tűzoltó készülék a legkedvezőtlenebb helyen keletkező tűz oltására a legrövidebb idő alatt felhasználható legyen, és állandóan használható, üzemképes állapotban kell tartani.**

7. A szabadtéri rendezvények tűzvédelmi követelményei

Az OTSZ alkalmazása szempontjából szabadtéri rendezvénynek az 1.000 főt vagy az 5.000 m² területet meghaladó, épületen kívüli területen megtartott szervezett eseményt nevezzük, - ide nem értve a létesítmény működési engedélyével összefüggő rendezvényeket. A szabadtéri rendezvény területének a természetes vagy mesterséges módon, a mozgást korlátozva körülhatárolt rendezvény esetén a körülhatárolással közrezárt területet, a nem körülhatárolt terület esetén a rendezvény szervezője által felelősen kijelölt területet kell tekinteni. A szabadtéri rendezvények biztonsági követelményeit az OTSZ, a követelmények kielégítésére alkalmas megoldásokat pedig a vonatkozó TvMI⁶⁴ tartalmazza.

A menekülés biztosítása

Szabadtéri rendezvény veszélyeztetett területéről a gyors és biztonságos menekülés, menekítés érdekében menekülési lehetőséget kell biztosítani. A rendezvény területén a menekülés irányát – a napnyugta utáni időszakban is látogatható rendezvény esetén – világító menekülési biztonsági jelekkel kell jelölni. A jelölések láthatóságát oly módon kell biztosítani, hogy a résztvevők számára a szabadtéri rendezvény területének bármely pontjáról, annak teljes időtartama alatt legalább egy jelölés látható és felismerhető legyen. A jelölések, biztonsági jelek legkisebb mérete 1.200 x 600 mm lehet.

A napnyugta utáni időszakban is látogatható rendezvény területén a közlekedési útvonalak megvilágítását biztosítani kell.

A szabadtéri rendezvény területének minden pontjáról biztosítani kell a kiüríthetőséget – a várható legnagyobb létszámot alapul véve – oly módon, hogy az adott pont 40 méteres körzetét az ott tartózkodók 4 percen belül maradéktalanul el tudják hagyni.

Menekülésre nem vehető figyelembe 25%-nál meredekebb lejtő, emelkedő és olyan terület, amelynek esetében a gyalogos közlekedés lehetősége korlátozott. A menekülésre figyelembe vett útvonal szabad szélessége legalább 2,5 méter kell, hogy legyen. A menekülésre figyelembe vett útvonalon nyílt lánggal járó megvilágítás nem alkalmazható.

A rendezvényen a menekülés, menekítés lehetőségét a menekülésben korlátozott személyek számára is biztosítani kell.

A biztonsági személyzet

A szabadtéri rendezvény alatt a rendezvény és a helyszín jellegzetességeihez, a résztvevők menekülési képességeihez, valamint a helyszín befogadóképességéhez igazodó számú biztonsági személyzetet, de legalább minden megkezdett 200 fő résztvevőre 1 főt kell biztosítani, melynek meglétéért a rendezvény szervezője felel.

Ha a rendezvényen jellemzően menekülésben korlátozott személyek jelenléte várható, akkor a rendezvény alatt minden megkezdett 100 fő résztvevőre legalább 1 fő biztonsági személyzetet kell biztosítani.

⁶⁴ TvMI 10.1:2015.07.15. Szabadtéri rendezvények

Az OTSZ – ben meghatározott követelményeknek megfelelően kell biztosítani:

- a tájékoztatás, kommunikáció lehetőségét,
- a terület tűzoltói megközelítési lehetőségét,
- a tűzoltó eszközök, készülékek megfelelő biztosítását,
- a színpad és az ülőhelyek megfelelő kialakítását, elrendezését,
- a felvonulások és versenyek sajátos biztonsági követelményeit,
- a zenés, táncos rendezvények és a kiemelt szabadtéri zenés, táncos rendezvények szervezésének biztonsági követelményeit.

8. Az éghető folyadékok és gázok használati szabályai

8.1. Az éghető folyadéktárolás -és szállítás edényei

Kisebbségi mennyiségű éghető folyadékok tároló, szállító edénye lehet fiola, palack vagy flakon, folyadéküveg, üvegballon, doboz vagy kanna, valamint hordó. Nagyobb mennyiségű tárolásra, álló hengeres, fekvő hengeres, vagy más alakos tartályokat, szállításra pedig főképp vasúti, vagy közúti tartályos járműveket, konténer-tartályokat, esetleg tartályhajókat alkalmaznak.

Éghető folyadékok csak a folyadék hatásának ellenálló, a folyadékra gyújtási veszélyt nem jelentő, jól zárható edényekben tárolhatók, szállíthatók. A sérülékeny edények gyújtócsomagolásának vagy védőburkolásának sérülés (törés, felszakadás) ellen védelmet kell nyújtania. Az edények csak kiöntönyílással felfelé, lezárt állapotban tárolhatók és szállíthatók. Kiürített, de ki nem tisztított edények tárolására és szállítására a megtöltöttekre vonatkozó előírások irányadók. Az OTSZ – ben meghatározott tárolható anyagmennyiség a tárolóedények ürtartalmának összesített értékét jelenti.

8.2. Épületen belüli „kis mennyiségű” szállítóedényes tárolás és szállítás

Tilalmak, korlátozások

Főszabály, hogy az I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékok maximum 20 liter ürtartalmú tárolóeszközben tárolhatók. Robbanásveszélyes osztályú aeroszol és I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadék pincszinten, padlástérben, menekülési útvonalon nem tárolható. Személyszállító felvonó éghető folyadék szállítására legfeljebb 20 liter mennyiségig és legfeljebb 1 személy kíséretében használható.

A lakóépületeket kivéve a I-III. tűzveszélyességi fokozatú folyadékot és a robbanásveszélyes osztályú aeroszolt nem éghető anyagú polcon vagy védőszelektényben kell tárolni. Éghető folyadék tárolás céljára védőszelektényként alkalmazhatók fémszelektény, robbanásgátló szelektény, és folyadéktárolásra alkalmas tűzálló szelektény.

Felitató anyagok és szóró eszközök biztosítása

20 litert meghaladó mennyiségű I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadék egy helyiségen belüli tárolása esetén legalább 1 db szóró eszközt, továbbá

- legfeljebb 1 liter ürtartalmú tárolóedény alkalmazásánál legalább 0,02 m³ mennyiségű felitató anyagot,
- 1 litert meghaladó ürtartalmú tárolóedény alkalmazásánál legalább 0,05 m³ mennyiségű felitató anyagot kell a tárolás helyétől legfeljebb 15 méter távolságra tartani.

A 4-nél több parkoló állásos gépkocsi tároló helyiségében legalább 1 db szóró eszközt és legalább 0,05 m³ mennyiségű felitató anyagot kell hozzáférhető helyen tartani.

Tárolás lakásban és garázsban

Többlakásos épületben lévő lakásban legfeljebb 10 liter I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadék, valamint robbanásveszélyes osztályú aeroszol és legfeljebb 30 liter III. tűzveszélyességi fokozatú folyadék tárolható.

Önálló, egylakásos lakóépületben legfeljebb 20 liter I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadék valamint robbanásveszélyes osztályú aeroszol és legfeljebb 60 liter III. tűzveszélyességi fokozatú folyadék tárolható.

Lakóépülethez, lakórendeltetésű épületrészhez tartozó gépkocsitároló-helyiségben a gépkocsikba épített üzemanyagtartályon kívül

- parkoló állásonként és
- tároló helyiségenként

legfeljebb 5 liter, a gépkocsi vagy más robbanómotoros gép üzemeltetéséhez és a háztartásban használatos éghető folyadék tárolható.

Tárolás és forgalmazás kereskedelmi rendeltetés esetén

Kereskedelmi rendeltetésű helyiségben az OTSZ – ben⁶⁵ meghatározott mennyiségű, bontatlan csomagolású I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadék és robbanásveszélyes osztályú aeroszol tárolható, forgalmazható.

A tárolható mennyiség függ:

- a helyiség alapterületétől,
- a helyiséget határoló építményszerkezetek jellegétől és
- a kereskedelmi egységet befogadó tűzszakasz területének beépített oltóberendezéssel történő védelméről.

Tárolás egyéb közösségi rendeltetés esetén

Kereskedelminek nem minősülő közösségi rendeltetés esetén csak a rendeltetésnek megfelelő tevékenységhez szükséges, legfeljebb az OTSZ mellékletében⁶⁶ meghatározott mennyiségű I-III. tűzveszélyességi fokozatú folyadék és robbanásveszélyes osztályú aeroszol tárolható.

Az így tárolt anyagok maximális tárolási mennyisége

- fém szekrényben 20 liter,
- robbanásgátló szekrényben 50 liter,
- folyadéktárolásra alkalmas tűzálló szekrényben 60 liter.

A fenti szekrényeken kívül legfeljebb 5 liter anyagmennyiség tárolható helyiségenként.

Szállítás

Tömegközlekedésre használatos járművön éghető folyadékot tartalmazó edények nem szállíthatók, kivéve éghető folyadék összetevőt tartalmazó élelmiszereket, háztartási cikkeket, lakkokat, festékanyagokat, valamint ezek oldószereit, személyenként legfeljebb 5 liter mennyiségben. Szállítás közben az éghető folyadékot tartalmazó edényeket úgy kell elhelyezni, hogy azok ne borulhassanak fel vagy sérülhessenek meg.

Éghető folyadékot tartalmazó üvegedények és az ezeket tartalmazó göngyölegek egymásra helyezve nem szállíthatók. Kézi erővel legfeljebb 20 liter éghető folyadék szállítható.

Az OTSZ használati követelményeket határoz meg éghető folyadékok

- erre a célra kialakított **kamrában** és
- **tartályban** történő tárolásra.

Részletesen szabályozza az **üzemanyagtöltő állomás**, valamint a **PB gáz cseretelepek** tűzvédelmi követelményeit.

9. Az OTSZ részletesen meghatároz általános használati követelményeket⁶⁷:

- A tűzoltási út, terület és egyéb utak használatára,
- A tüzelő-, fűtőberendezések biztonságos használatára,
- A szellőztetés általános tűzvédelmi követelményeire,
- A hő- és füstelvezetés használati követelményeire,

⁶⁵ OTSZ 17. melléklet 1. táblázat

⁶⁶ OTSZ 17. melléklet 2 táblázat

⁶⁷ OTSZ 193§ - 230§

- A csatornahálózat használatára,
- Villamos berendezés tűzvédelmi használati követelményeire,
- A gépi berendezések tűzvédelmi használati követelményeire,
- A beépített tűzjelző és beépített tűzoltó berendezések használatára, üzemeltetésére,
- A lakó- és szállásépületek használati követelményeire,
- A járművek általános használati követelményeire
- A közösségi létesítmények, kiállítás, vásár használati követelményeire,
- A mezőgazdasági tevékenységek tűzvédelmi használati követelményeire.

Külön fejezetben szabályozza az OTSZ⁶⁸ a tűzvédelmi szempontból fontos eszközök, berendezések, felszerelések ellenőrzésének, felülvizsgálatának és karbantartásának szabályait, amelynek alkalmazásához műszaki előírás⁶⁹ tartalmaz alkalmazható módszereket.

V. FEJEZET

A MUNKAHELYEK TŰZVÉDELMEINEK MEGSZERVEZÉSE

1. A gazdálkodó szervek tűzvédelmi kötelezettségei

A gazdálkodó **szerv** (vállalkozás, intézmény, szálláshely, stb.) **biztonságos működéséért a létesítmény tulajdonosát, vezetőjét** terheli a felelősség. A rá háruló tűzvédelmi feladatokat megoszthatja, - nagyobb, veszélyesebb tevékenységet végző szervezetek esetén meg is kell, hogy ossza -, de azokért ez esetben **is felelősség** terheli. A gazdálkodó szerv tűzvédelmével kapcsolatosan a tulajdonos (a menedzsment) fő feladatai és felelősségi körei az alábbiakban foglalhatók össze:

- a tűzvédelmi törvény szellemében a vezetőt (tulajdonost) **gondoskodási** kötelezettség terheli a szerv tevékenységével kapcsolatos tűzmegeelőzési és tűzoltási feltételek megteremtésével kapcsolatban,
- a gazdálkodó tevékenységéhez kapcsolódó **épületek** rendelkezzenek építési és használatbavételi engedéllyel, valamint legyen meg a vállalkozás folytatásához szükséges telepengedély, illetve működési **engedély**,
- a tevékenységet csak a **tűzvédelmi követelményeknek** megfelelő körülmények között végezze,
- a törvényben meghatározott esetekben gondoskodjon a tűzvédelem **szabályozásáról**, az egyes munkakörökkel kapcsolatos tűzvédelmi feladatok meghatározásáról,
- hozza létre a **tűzvédelmi szervezetét**, biztosítsa a szakszerű tűzvédelmi munka személyi feltételeit,
- gondoskodjon a munkavállalók tűzvédelmi **oktatásáról, legalább évenkénti** továbbképzésükről a **tűzvédelmi szakvizsga** követelmény teljesítéséről,
- **tájékoztassa a létesítmény igénybevevőit a tűzveszélyekről**, a követendő magatartási **szabályokról**, valamint veszély esetére a biztonságos **menekülés** lehetőségéről,
- alakítsa ki a **tűzvédelmi belső ellenőrzés** rendszerét, kérje számon és értékelje a tűzvédelmi feladatokkal megbízott munkatársak tevékenységét,
- biztosítsa a **tűzjelzés és tűzoltás feltételeit**,
- gondoskodjon a közvetlen tűzvédelmet szolgáló **tűzoltó technikai** eszközök, felszerelések működőképességéről, azok időszakos ellenőrzéséről, karbantartásáról, valamint a tűzoltáshoz szükséges oltóvíz biztosításáról,

⁶⁸ OTSZ XX. Fejezet és a 18. sz. melléklet

⁶⁹ TvMI 12.1:2016. 07. 15. Felülvizsgálat és karbantartás

- gondoskodjon a veszélyes berendezések (pl. gázfogyasztó), hálózatok (pl. villamos hálózat, villámvédelem) és tároló rendszerek (pl. éghető folyadék -és gáztartályok) előírt időszaki **felülvizsgálatáról**,
- **működjön együtt** a hivatásos **tűzoltósággal és a tűzvédelmi hatósággal** beruházások, ellenőrzések és gyakorlatok során, valamint teljesítse jogszabály szerinti engedélykéresi, bejelentési, illetve adatszolgáltatási kötelezettségeit,
- **pénzügyi** terveiben tervezze és realizálja a tűzvédelem biztosítására szolgáló **anyagi forrásokat**,
- gondoskodjon a tűzvédelemmel kapcsolatos tervek, **nyilvántartások és iratok** meglétéről és naprakész kezeléséről,
- hozza létre és működtesse a létesítményi tűzoltóságot, (amennyiben arra kötelezett).

2. A gazdálkodó szervek (intézmények, telephelyek) tűzvédelmi szervezete

A gazdálkodó szerv vezetője a biztonságos munkavégzés feltételeivel kapcsolatos tennivalókat megossza a munkatársaival. E munkamegosztás feltétele a megfelelő tűzvédelmi szervezet. A tűzvédelmi szervezet a gazdálkodó szerv vezetőjének tűzvédelmi, biztonsági döntéseit **előkészítő, véleményező, javaslattevő, ellenőrző** és a tűzvédelmi szabályzatban **meghatározott körben intézkedésre jogosult** szervezete, amelynek tagjai feladatkörükben (munkaköri kötelezettségük körében) felelősek a tűzvédelem szervezéséért, ellenőrzéséért.

A tűzvédelmi **szervezet felépítését és feladatmegosztását a gazdálkodó szerv vezetője határozza meg** Tűzvédelmi Szabályzatban és tagjait is a vezető **bízza meg írásban**.

2.1. A tűzvédelmi szervezet - létrehozási kötelezettség

A tűzvédelem szakszerű biztosításáról minden létesítményben a tulajdonos, a vezető kell, hogy gondoskodjon.

A gazdálkodó tevékenységet folytató magánszemélyeknek, szervezeteknek **a tűzvédelem biztosításáról**:

- megfelelő szervezettel,
- tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személlyel, illetve
- szolgáltatás igénybevételével kell gondoskodniuk az alábbi esetekben:
 - ahol robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot állítanak elő, dolgoznak fel, tárolnak és az egy telephelyen előállított, feldolgozott, tárolt **anyag együttes, egyidejű mennyisége meghaladja az 1.000 kg vagy liter** mennyiséget,
 - ahol tűzveszélyes osztályba tartozó anyagot, terméket tárolnak és az egy telephelyen a szabadtéri és az épületen belüli tárolásra szolgáló **összesített alapterület meghaladja az 1.000 m²-t**,
 - ahol ipari vagy mezőgazdasági tevékenységet végeznek és a családtagokkal együtt a munkavégzésben részt vevő **munkavállalók egyidejű létszáma meghaladja a 100 főt**,
 - ahol olyan épületrészt, épületet üzemeltetnek, bérelnek:
 - amelyben tömegtartózkodásra szolgáló helyiség található,
 - amely **összesített befogadóképessége meghaladja az 500 főt**, vagy
 - amelyben **menekülésben korlátozott személyek** elhelyezése, ellátása, kezelése, nevelése, oktatása, gondozása történik és e személyek egyidejű **létszáma meghaladja a 20 főt**.

A tűzvédelmi szervezet elemei:

- **A gazdálkodó szerv vezetője, vagy e feladattal megbízott helyettese.**
- **A vezető által meghatározott vezető munkatársak.**
- **A tűzvédelmi szaktevékenységet ellátó tűzvédelmi szakember.**

- **A létesítményi tűzoltóság.**
- **Egyéb tűzvédelmi szervezetek és szakbeosztások,** (szükség szerint tűzvédelmi szabályzatban meghatározottak szerint kialakítva **tűzvédelmi megbízottak, tűzvédelmi bizottság, tűzvédelmi tanácsadó testület, válságstáb, szekciófelelősök, mentési csoportok, stb.**).

A tűzvédelmi szervezet tagjait **írásban kell megbízni és meghatározni** a tűzvédelemmel kapcsolatos feladataikat, felelősségi körüket.

2.2. A tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező szakember foglalkoztatási kötelezettség

A gazdálkodó szerveknél tűzvédelmi szakágazatokban foglalkoztatottak és a tűzvédelmi szolgáltatást végzők képesítési követelményei tekintetében **BM** rendelet⁷⁰ határozza meg az elvárásokat.

A BM rendelet a képesítési követelmények meghatározásán túl, meghatározza azt is, hogy a gazdálkodó szervezeteknél mennyi az a **minimális időtartam**, amennyi időben a tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt foglalkoztatni kell. A jogszabályban meghatározott minimális időtartamok azt biztosítják, hogy legalább havonta egyszer vagy kétszer, tűzvédelmi szakember átvizsgálja az adott épület(ek) tűzvédelmi megfelelőségét. A gazdálkodó szerv tulajdonosi döntési körében – szükség szerint - a minimálisnál nagyobb időtartamban, akár részmunkakörben, akár főállásban is foglalkoztathat megfelelő tűzvédelmi képesítésű szakembert, illetve tűzvédelmi szakemberekből szervezeti egységet (osztályt, csoportot) szervezhet.

A képesítési követelmények megállapítása szempontjából **tűzvédelmi szakágazati tevékenység** alatt a jogszabályban meghatározott szabályzók készítése és módosítása, a tűzvédelmi oktatások tartása, a tűzvédelmi ellenőrzések megtartása, illetve ezekkel összefüggő feladatok összessége értendő.

2.2.1. A középszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező szakember biztosítása

A gazdálkodó szervezeteknél tűzvédelmi szakágazatban foglalkoztatottak közül **legalább középszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy láthat el tűzvédelmi feladatokat, és a foglalkoztatása, vagy szolgáltatói megállapodása legalább havi 8 órában történő tűzvédelmi feladatellátásra legyen biztosítva** azokban az esetekben, ha:

- a gazdálkodó szervezet **robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot állít elő, dolgoz fel, forgalomba hoz, tárol és az egy telephelyen előállított, feldolgozott, forgalmazott, tárolt anyag együttes, egyidejű mennyisége meghaladja az 1000 kg/liter mennyiséget, de legfeljebb 5000 kg/liter,**
- a gazdálkodó szervezet **tűzveszélyes osztályba tartozó anyagot, terméket tárol és az egy telephelyen a szabadtéri és az épületen belüli tárolásra szolgáló, összesített alapterület meghaladja az 1.000 m²-t, de legfeljebb 10.000 m²,**
- a gazdálkodó szervezet **ipari vagy mezőgazdasági tevékenységet végez és a családtagokkal együtt a munkavégzésben résztvevő munkavállalók egyidejű létszáma meghaladja a 100 főt, vagy**
- a gazdálkodó szervezet **olyan épületrészt, épületet üzemeltet, vagy bérel,**
 - amelyben **tömegtartózkodásra szolgáló, de legfeljebb 500 fő befogadóképességű helyiség található,**

⁷⁰ 9/2015. (III. 25.) BM rendelet a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél, az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságoknál, az önkéntes tűzoltó egyesületeknél, valamint az ez irányú szakágazatokban foglalkoztatottak szakmai képesítési követelményeiről és szakmai képzéseiről

- amely **összesített befogadóképessége meghaladja az 500 főt, de legfeljebb 2000 fő,** vagy
- amelyben **menekülésben korlátozott személyek** elhelyezése, ellátása, kezelése, nevelése, oktatása, gondozása történik és e személyek egyidejű létszáma **meghaladja a 20 főt, de legfeljebb 100 fő.**

2.2.2. A felsőszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy biztosítása

A gazdálkodó szervezeteknél tűzvédelmi szakágazatban foglalkoztatottak közül minimum **heti 40 órában felsőszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt** kell foglalkoztatni amennyiben a gazdálkodó szervezet **főfoglalkozású létesítményi tűzoltóság** működtetésére kötelezett.

A felsőszintű tűzvédelmi szakember foglalkoztatása, vagy szolgáltatói megállapodása **legalább havi 16 órában** történő tűzvédelmi feladatellátásra legyen biztosítva azokban az esetekben, ha:

- a gazdálkodó szervezet **robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot** állít elő, dolgoz fel, tárol és az egy telephelyen előállított, feldolgozott, tárolt anyag együttes, egyidejű mennyisége **meghaladja az 5000 kg/liter** mennyiséget,
- a gazdálkodó szervezet **tűzveszélyes osztályba tartozó anyagot**, terméket **tárol** és az egy telephelyen a szabadtéri és az épületen belüli tárolásra szolgáló, **összesített alapterület meghaladja a 10.000 m²-t,**
- a gazdálkodó szervezet **olyan épületrészt, épületet üzemeltet, vagy bérel,**
 - amelyben **500 főt meghaladó** befogadóképességű **helyiség** található,
 - amely **összesített befogadóképessége meghaladja a 2000 főt,** vagy
 - amelyben **menekülésben korlátozott személyek** elhelyezése, ellátása, kezelése, nevelése, oktatása, gondozása történik és e személyek egyidejű létszáma **meghaladja a 100 főt.**

Amennyiben a gazdálkodó szervezetnél a tűzvédelem ellátása szolgáltatás igénybevételével történik, **a szolgáltatást végzőnek** az adott szolgáltatáshoz a fentiekben meghatározott képesítéssel kell rendelkeznie.

2.2.3. A tűzvédelmi szakképesítéshez kötött tűzvédelmi szakágazati tevékenységek

Csak legalább középszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy jogosult:

- A munkavállalók tűzvédelmi oktatásához alkalmazható tűzvédelmi oktatási tananyagot elkészíteni, a munkavégzésben részt vevő családtagokkal együtt ötnél több munkavállalót foglalkoztató vagy ötvennél több személy befogadására alkalmas helyiséget üzemeltető gazdálkodó szervezet esetén, illetve ahol középszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy alkalmazását írja elő a rendelet.
- Tűzvédelmi szabályzatot készíteni, módosítani (kivéve ahol felső szintű végzettséghez van kötve).

Kizárólag felsőszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy jogosult:

- Tűzvédelmi oktatás tevékenységet végezni azokban az esetekben, ahol jogszabály felsőszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy alkalmazását írja elő.
- Tűzvédelmi szabályzatot elkészíteni, módosítani azokban az esetekben, ahol jogszabály felsőszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy alkalmazását írja elő.
- A nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló területén a determinisztikus tűzkockázat-elemzés és tűzterhelés számítás készítésére.

Csak tűzvédelmi tervező, vagy tűzvédelmi szakértő jogosult:

- A számítógépes szimulációs programmal végzett, egyedileg tervezett megoldás készítésére.
- Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv készítésére és felülvizsgálatára.

A tűzvédelmi szakértőkre vonatkozó felsőfokú tűzvédelmi szakképesítésként elismert felsőszintű szakmai képesítéseket a BM⁷¹ rendelet 1. és 3. számú mellékletei tartalmazzák.

3. A tűzvédelmi viszonyok szabályozása**3.1. A Tűzvédelmi Szabályzat**

A tűzvédelmi jogszabályok soha nem általában fejtik ki hatásukat, hanem konkrét életviszonyok során érvényesülnek. A tűzvédelmi szabályzat lényege, hogy **a szerv vezetője**, tulajdonosa a – munkahely viszonyaira vonatkoztatható - tűzvédelmi jogszabályok rendelkezéseivel összhangban, a hatósági határozatokat is figyelembe véve **meghatározza a tűzvédelem helyi szervezetét, működését, valamint a megtartandó konkrét tűzvédelmi biztonsági követelményeket**. Gondoskodik róla, hogy azokat minden munkavállaló, illetőleg a létesítmény, építmény, helyiség igénybevevői megismerjék és az előírások végrehajtását munkajogi, illetve intézményigazgatási eszközökkel is biztosítja.

A tűzvédelmi szabályzatot a Tűzvédelmi törvény és BM rendelet⁷² alapján kell elkészíteni.

A Tűzvédelmi törvény rendelkezései szerint a gazdálkodó tevékenységet folytató magánszemélyeknek, jogi személyeknek, a jogi és a magánszemélyek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteinek **tűzvédelmi szabályzatot kell készíteniük amennyiben:**

- a munkavégzésben részt vevő családtagokkal együtt ötnél több munkavállalót foglalkoztatnak,
- az általuk üzemeltetett, bérelt épületrész, épület területén található olyan helyiség, amelynek a legnagyobb befogadóképessége meghaladja az 50 főt, vagy
- kereskedelmi szálláshelyet üzemeltetnek.

A tűzvédelmi szabályzat készítése tűzvédelmi szakmai képesítéshez és jogosultsághoz kötött tevékenység.

A Tűzvédelmi Szabályzatnak tartalmaznia kell:

- a **tűzvédelmi feladatokat** is ellátó személyek kötelezettségeit, ezen belül elsősorban az egyes vezető beosztásúak tűzvédelmi feladatait;
- a **tűzvédelmi szervezet** feladatára, felépítésére, működési és irányítási rendjére, valamint a **finanszírozására** vonatkozó szabályokat, a tűzvédelmi szervezet tagjainak **képesítési követelményeit**;
- az egyes **helyiségekre, szabadterekre**, vonatkozó (helyi viszonyokra értelmezett) **konkrét tűzvédelmi használati követelményeket**, előírásokat;
- a tevékenység helyszínét képező és **50 főnél nagyobb befogadóképességű helyiséget tartalmazó önálló rendeltetési egység vagy önálló rendeltetési egységen belüli, helyiségcsoport (építményrész) esetében a - kiürítési számítással vagy azzal egyenértékű módon igazolt - megengedett maximális befogadóképességet**, valamint
- ezekben az esetekben a megengedett maximális befogadóképességnek megfelelő **helyiséghasználat módját és felelősét**;
- a **tevékenységre vonatkozó konkrét tűzvédelmi használati szabályokat**, előírásokat;

⁷¹ 9/2015. (III. 25.) BM rendelet a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél, az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságoknál, az önkéntes tűzoltó egyesületeknél, valamint az ez irányú szakágazatokban foglalkoztatottak szakmai képesítési követelményeiről és szakmai képzéseiről

⁷² 30/1996. (XII. 6.) BM rendelet a tűzvédelmi szabályzat készítéséről

- az **alkalomszerű tűzveszélyes tevékenység** végzéséhez szükséges írásbeli feltételek meghatározására, illetve előzetes egyeztetésére jogosult személyek felsorolását és a tevékenység rendjét;
- a **tűzvédelmi oktatással** kapcsolatos feladatokat, a munkavállalókra vonatkozó tűzvédelmi képesítési követelményeket, a tűzvédelmi oktatás és továbbképzés helyi szabályait, a **tűzvédelmi szakvizsgára** kötelezett munkaköröket;
- a munkavállalóknak a **tűzjelzéssel, tűzoltással**, műszaki mentéssel kapcsolatos feladatait,
- a **létesítményi tűzoltóság** működésének, díjazásának szabályait,
- a szabályzat készítőjének nevét, elérhetőségét és aláírását.

3.2. A tűzriadó terv

A Tűzvédelmi Szabályzat mellékleteként Tűzriadó Tervet kell készíteni:

- a **robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag előállítására, feldolgozására, tárolására szolgáló építményre és szabadterre, ahol az anyag robbanásveszélyes állapotban fordul elő,**
- **tűzveszélyes osztályba tartozó anyag előállítására, feldolgozására, tárolására szolgáló 3.000 m²-nél nagyobb alapterületű építményre és szabadterre,**
- a **művelődési, oktatási, kulturális, sport, egészségügyi és szociális építményrészre, építményre, létesítményekre;**
- azokra a létesítményekre, amelyekben egy tűzszakaszon belül **több, mint 300 fő** tartózkodhat;
- **kereskedelmi szálláshelyekre;**
- az olyan időszakos vagy állandó jelleggel üzemelő **zenés szórakozóhelyekre**, ahol egy időben **50 főnél több** személy tartózkodhat.

A Tűzriadó Terv célja, hogy a munkahelyeken tűz keletkezése esetén eredményesen lehessen megszervezni a tűz jelzését, a tűz minél korábbi eloltását, a veszélybe kerültek életének és a veszélyeztetett vagyontárgyak mentését, a károk csökkentését.

A tűzriadó terv az előre látható és tervezhető adatokat, információkat, feladatokat, szervezési megoldásokat, valamint a személyi és technikai lehetőségek felhasználását biztosító, **veszélyhelyzet - kezelési forgatókönyvet tartalmazza.**

A Tűzriadó Tervnek tartalmaznia kell:

Szöveges részben:

- a **létesítmény** tűzvédelmi szempontból legfontosabb **paramétereit;**
- a **tűzjelzés** módját;
- a tűzoltóság, valamint a létesítményben tartózkodók **riasztási rendjét**, a létesítmény **elhagyásának módját;**
- **tűz esetén a munkavállalók szükséges tennivalóit** (pl.: tűzvédelmi berendezés kezelése, tűzoltás és mentés, rendfenntartás, technológiai folyamat leállítása, áramtalanítás, stb.);
- a **főbb veszélyforrások** megnevezését (utalással a védekezési szabályokra);

Rajzos részben:

- a **létesítmény helyszínrajzát, szükség** szerint az építmény, építményrész szintenkénti alaprajzait a tűzvédelmi szempontból fontos berendezések (eszközök), központi elzárók (kapcsolók) és a vízszerezési helyek, a kiürítési útvonalak, valamint
- a tevékenység helyszínét képező és **50 főnél nagyobb befogadóképességű helyiséget tartalmazó önálló rendeltetési egység vagy önálló rendeltetési egységen belüli, helyiségcsoport (építményrész) esetében - a helyiségek megengedett maximális befogadóképességének megjelölését.**

A tűzriadó tervet az érintett **munkavállalókkal meg kell ismertetni** és szükség szerint, de legalább **évenként gyakoroltatni kell.** A tűzriadó gyakorlat végrehajtását és tapasztalatait **dokumentálni kell.** Biztosítani kell meghatározott építmények **közösségi terein** és a

szállásépületek szobáiban a meneküléssel kapcsolatos - jogszabály szerinti - **rajzos és szöveges tájékoztatást.**

3.3. A Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv

Az OTSZ rendelkezései⁷³ szerint az építmény használatbavételét követő 60 napon belül az építmény tulajdonosának, társasház esetén a társasháznak az építményre vonatkozó Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyvvel (továbbiakban: TMMK) kell rendelkeznie

- az 5 szintesnél magasabb lakóépületek,
- az 1.000 m²-nél nagyobb közösségi épületek,
- az 1.000 m²-nél nagyobb ipari épületek,
- a 3.000 m²-nél nagyobb mezőgazdasági épületek,
- a 2.000 m²-nél nagyobb tárolási épületek vagy
- speciális építménynek minősülő közúti alagút, valamint felszín alatti -vasút esetében.

A TMMK-t az építmény tulajdonosának (üzemeltetőjének) naprakész állapotban kell tartani. Az építmény tűzvédelmi helyzetét érintő változásokat a TMMK – ban fel kell tüntetni a változást követő 30 napon belül. A TMMK-t elektronikus vagy nyomtatott formátumban kell elkészíteni, vezetni és a tulajdonosnak, vagy társasház esetén a közös képviselőnek az építmény területén kell tartani.

Az építmény használatbavételét követő 5. évben, majd azt követően 5 éves ciklusidővel a tulajdonos köteles felülvizsgáltatni az építmény TMMK-ban foglaltaknak megfelelő kialakítását, állapotát.

4. A tűzvédelmi képzés, felvilágosítás, tájékoztatás

Az eredményes tűzvédelem meghatározó eleme az **emberi tényező**. Ezt emeli ki a Tűzvédelmi törvény és több végrehajtási rendelete, amikor a tűzvédelmi oktatás, képzés és felvilágosítás rendszerét tételesen szabályozza.

4.1. A munkavállalók tűzvédelmi oktatása

A munkáltatók csak olyan munkavállalókat, illetve segítő családtagokat foglalkoztathatnak, akik ismerik az ottani tevékenységgel kapcsolatos veszélyeket, biztonsági követelményeket, a tűz esetén követendő magatartás szabályait, a tűzjelzés módját és a tűzoltó készülékek használatát.

A **munkáltató köteles gondoskodni a munkavállalók**, illetőleg a munkavégzésben részt vevő családtagok **tűzvédelmi oktatásáról és legalább évenkénti továbbképzéséről**. A tűzvédelmi oktatás és továbbképzés rendjét, valamint a **oron kívüli oktatási feladatokat**, továbbá az oktatás dokumentálásának módját a létesítmény vezetője Tűzvédelmi Szabályzatban határozza meg.

A **tűzvédelmi oktatás tartalma** terjedjen ki:

- a munkahely és a munkafolyamat tűzveszélyességére, tűzveszélyeire, kockázataira,
- a megtartandó tűzmegeelőzési szabályokra, a Tűzvédelmi Szabályzat vonatkozó előírásaira,
- a tűzjelzés alkalmazható eszközeire és módjára,
- a tűz esetén követendő magatartásra, illetve a tűzriadó tervben meghatározott feladatokra,
- a munkahelyen elhelyezett tűzoltó készülékek és eszközök helyére, használatuk módjára (elméletben és gyakorlatban),
- a tűzvédelmi szabályok megszegésének következményeire.

⁷³ OTSZ XXI. Fejezet és a TvMI 9.1:2015. 03.05. Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv

A tűzvédelmi oktatás végzésére jogosultak

A tűzvédelmi oktatás szakmai tananyagának szakszerű (az előadás - és gyakorlati oktatás, illetve az elektronikus adathordozón kiadandó tananyag) **tartalmi, szerkezeti összeállítására, illetve egyes esetekben az oktatás tartására a vonatkozó BM rendelet⁷⁴ tűzvédelmi szakmai képesítési követelményeket állapít meg.**

A szerv vezetője, tulajdonosa felelősségi körében legalább évenként köteles gondoskodni a munkavállalók tűzvédelmi oktatásáról.

Az évenkénti tűzvédelmi oktatás aktuális tananyagát legalább középszintű tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy készítheti el. Az ilyen munkahelyeken a tűzvédelmi szakágazati tevékenység végzésére jogosult szakember által összeállított oktatási anyag alapján - a vezetői szabályozásnak megfelelően - végezheti a tűzvédelmi oktatást a tűzvédelmi szervezet - megfelelő tűzvédelmi szakképesítéssel, felkészültséggel rendelkező - kijelölt tagja, vagy tűzvédelmi szolgáltató. Alkalmazhatók a tűzvédelmi szakember által összeállított, előkészített online és kontakt oktatások kombinációi is. Nem kizárt az sem, hogy külső előadót, szakértőt kérjenek fel az oktatás megtartására. Az oktatás ismeretanyagát főképp a létesítményre vonatkozó tűzvédelmi szabályzat és a tűzriadó terv képezze és tartalmazzon gyakorlati bemutatást, valamint az oktatott ismeretek elsajátításának ellenőrzését, mérését is.

Azokban az esetekben, ahol jogszabály **felsőszintű tűzvédelmi szakképesítéssel** rendelkező személy alkalmazását írja elő, az évenkénti tűzvédelmi oktatást **kizárólag felsőszintű** tűzvédelmi szakképesítéssel rendelkező személy tarthatja.

4.2. A soron kívüli tűzvédelmi oktatások

A szükséges mértékben soron kívül kell tűzvédelmi oktatásban részesíteni az érintett munkavállalókat, ha pl.:

- a létesítményen belül más munkahelyre kerülnek beosztásra,
- a munkahely tűzveszélyessége megváltozik, pl. új tűzveszélyes, illetve tűz, - vagy robbanásveszélyes készülék, gép, technológia kerül alkalmazásra,
- alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenység végzésével vagy felügyeletével bízzák meg,
- a létesítményben tűz, vagy robbanás keletkezett és a munkáltató elrendeli a tapasztalatok oktatását,
- ellenőrzést követően a munkáltató elrendeli a tapasztalatok oktatását,
- a tűzvédelmi hatóság a munkavállalók soron kívüli tűzvédelmi oktatását rendeli el,
- a tűzriadó gyakorlatot megelőző emlékeztető, ismeretfrissítő oktatás,
- hosszabb távollét után történő munkába állást megelőzően, pl.: gyermekgondozási, vagy más hosszabb idejű fizetés nélküli szabadság, hosszabb betegállomány, stb.

A soron kívüli oktatás kötelező eseteit a gazdálkodó szerv tűzvédelmi szabályzatában kell meghatározni.

Minden ismétlődő és soron kívüli tűzvédelmi **oktatást dokumentálni kell** és az oktatáson résztvevőknek aláírásukkal kell igazolni annak megtörténtét.

A tűzvédelmi továbbképzési foglalkozásokról alapos okkal távollevők részére más, közeli időpontban **pótktatást** kell szervezni, amit szintén dokumentálni kell.

⁷⁴ 9/2015. (III. 25.) BM rendelet a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél, az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságoknál, az önkéntes tűzoltó egyesületeknél, valamint az ez irányú szakágazatokban foglalkoztatottak szakmai képesítési követelményeiről és szakmai képzéseiről

4.3. A tűzvédelmi szakvizsga kötelezettségek

A Tűzvédelmi törvény rendelkezései szerint jogszabályban meghatározott foglalkozási ágakban és **munkakörökben csak tűzvédelmi szakvizsgával** (továbbiakban: szakvizsga) **rendelkező személy** foglalkoztatható. A tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról és munkakörökről valamint a szakvizsgák rendjéről BM rendelet⁷⁵ rendelkezik. A munkáltatónak a **szakvizsgára kötelezettekéről nyilvántartást kell vezetni**. A szakvizsgával megszerzett **bizonyítvány 5 évig érvényes**. Az érvényesség lejártá előtt ismételt szakvizsgát kell tenni.

Az alábbi foglalkozási ágakban, illetőleg munkakörökben csak szakvizsgával rendelkező személy foglalkoztatható:

1. Hegesztők és az építőipari tevékenység során nyílt lánggal járó munkát végzők.
 2. A „Robbanásveszélyes” tűzveszélyességi osztályba sorolt anyagoknak bármely időpontban 300 kg tömegmennyiséget meghaladó mennyiségű tárolását vagy 100 kg tömegmennyiséget meghaladó mennyiségű ipari vagy szolgáltatás körébe tartozó feldolgozását, technológiai felhasználását végzők (az üzemanyag-töltő-állomásokon a kimérő szerkezetekhez kapcsolódó technológiai tartályokban tárolt üzemanyag mennyiség figyelmen kívül hagyásával).
 3. Éghető gáz lefejtését, töltését, kiszolgálását, továbbá autógáz kiszolgálását végzők.
 4. Tűzgátló, füstgátló nyílászáró-szerkezetek, beépítését, felülvizsgálatát, karbantartását, javítását végzők.
 5. Tűzoltó-vízforrások felülvizsgálatát végzők.
 6. Pirotechnikai szakbolti eladók, raktárkezelők, terméküzemeltetők, anyag- és termékgyártás-vezetők.
 7. Tűzoltó készülékek karbantartását végzők.
 8. Beépített tűzjelző berendezések kivitelezését, karbantartását, javítását, telepítését, felülvizsgálatát végzők.
 9. Beépített tűzoltó berendezések kivitelezését, karbantartását, javítását, telepítését, felülvizsgálatát végzők.
 10. Beépített tűzjelző berendezéseket tervezők, a kivitelezésért felelős műszaki vezetők, valamint az üzembe helyező mérnökök.
 11. Beépített tűzoltó berendezéseket tervezők, a kivitelezésért felelős műszaki vezetők, valamint az üzembe helyező mérnökök.
 12. Tűzállóságot növelő bevonati rendszerek alkalmazását, karbantartását végzők.
 13. Beépített hő- és füstelvezető rendszerek telepítését, felülvizsgálatát, karbantartását, javítását végzők.
 14. Erősáramú berendezések időszakos felülvizsgálatát végzők.
 15. Tűzgátló tömitések beépítését, felülvizsgálatát, karbantartását, javítását végzők.
 16. Tűzállóságot növelő burkolatok beépítését, karbantartását végzők.
- Szakvizsgával kell rendelkeznie a fenti felsorolás szerinti 1 – 9 és 12 – 13 tevékenységet végzők munkáját közvetlenül irányító személyeknek is.
 - Érvényes tűzvédelmi szakvizsgával kell rendelkezni továbbá annak a szakvizsgáztatásra jogosult személynek is, aki bejelentés alapján, - mint szolgáltató – szerepel a hatóság által közzétett vizsgáztatói névjegyzékben.

⁷⁵ 45/2011. (XII. 7.) BM rendelet a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgával összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól

4.4. A tűzvédelmi tájékoztatás, felvilágosítás szükségessége és eszközei

A társadalom tűzvédelmi, biztonsági kultúrája, az emberek veszély- és biztonságstudata nagyban meghatározza, hogy milyen fegyvellemmel és felelősségtudattal gondoskodnak saját és környezetük tűz elleni védelméről. Ebben a tudatformálásban meghatározó szerepe van az iskolai és szülői nevelésnek, a jognak, a környezet jogkövető magatartásának, a tömegkommunikáció különféle formáinak. Elengedhetetlen és nélkülözhetetlen eszköze a lakosság tűzvédelmi felkészítésének a tudatos, célirányos tűzvédelmi tájékoztatás és felvilágosítás, amiben meghatározó szerepe van a katasztrófavédelem hivatásos szerveinek, a tűzoltóságoknak, az önkéntes tűzoltó egyesületeknek és a települési önkormányzatoknak.

5. Bejelentési, együttműködési – és adatszolgáltatási kötelezettségek

A Tűzvédelmi törvény és végrehajtási rendeletei magánszemélyek és szervezetek részére egyaránt meghatároz olyan bejelentési –és adatszolgáltatási kötelezettségeket, amelyeket a biztonság érdekében a tűzoltóság, vagy a tűzvédelmi hatóság felé teljesíteni kell. Ezek a jogszabályi előírások – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak:

- **A tűzvédelmi helyzetre kiható olyan tevékenységet, amely**
 - a kockázati **osztály megváltoztatását** teszi szükségessé, vagy
 - a **raktározás, termelés kapacitásának 15%-kal történő növelését eredményezi,** a tevékenység megkezdése előtt legalább **tizenöt nappal** a kezdeményező (magánszemély, vagy szervezet) a tűzvédelmi hatóságnál **köteles bejelenteni.** A gyakorlatban ez a bejelentés alapozza meg a tűzvédelmi hatóság nyilvántartás módosítási és ellenőrzés tervezési tevékenységét.
 - **Azokat a változásokat, amelyek a településen, illetőleg a létesítményben a tűzoltást befolyásolhatják** (út, közművezetékek elzárása, forgalom elterelése stb.), a kezdeményező vagy az elhárításért felelős szerv haladéktalanul köteles az állandó készenléti jellegű szolgálatot ellátó **hivatásos tűzoltóságnak vagy önkormányzati tűzoltóságnak, illetve az érintett létesítményi tűzoltóságnak szóban azonnal és írásban is bejelenteni.**
 - **Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, köteles azt haladéktalanul jelezni** a hívásfogadó központnak, a katasztrófavédelmi igazgatóság műveletirányító ügyeletének vagy a tűzoltóságnak (a továbbiakban: jelzésfogadó), vagy ha erre nincs lehetősége, a rendőrségnek vagy a mentőszolgálatnak, illetőleg a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának (közös önkormányzati hivatalnak). A tűz jelzéséhez, a segítségkéréshez híradási eszközt mindenki köteles rendelkezésre bocsátani, szükség esetén járműveivel segítséget nyújtani. Tűzjelzés céljára a településen mindenki által bármikor igénybe vehető nyilvános távbeszélő állomást kell üzemben tartani. A tűzoltóság hívószáma 105, illetve az egységes segélyhívószám 112. A tűzjelzés ingyenes és minden más hívással szemben elsőbbséget élvez.
- A tűzjelzés tartalmazza legalább:**
- **a tüzeset pontos helyét,**
 - **mi ég és mit veszélyeztet,**
 - **mekkora terjedelmű a tűz,**
 - **emberélet van-e veszélyben,**
 - **a jelző személy nevét és telefonszámát (elérhetőségét).**
- **A tűzvédelmi, gazdasági és műemléki szempontból kiemelt fontosságú létesítményekre a hivatásos tűzoltóság Tűzoltási és Műszaki Mentési Tervet (a továbbiakban: TMMT) készíti.** A létesítmény és a hozzá tartozó terület felett a rendelkezési jogot gyakorló szervezet, illetve személy a tűzoltóság írásos megkeresésére a

TMMT elkészítéséhez szükséges műszaki és kapcsolattartási **adatokat 30 napon belül köteles a hivatásos tűzoltóság rendelkezésére bocsátani. Az adatokban bekövetkezett változásokat a változást követően haladéktalanul, de legkésőbb 8 napon belül írásban be kell jelenteni** a hivatásos tűzoltóságnak.

- **A beépített tűzjelző – és beépített tűzoltó berendezés** – beleértve a tűz- és hibaátjelzőt is – tervszerű, részleges vagy teljes **üzemszünetét, a kikapcsolás előtt legalább 5 munkanappal írásban, a 24 órán belül el nem hárítható meghibásodást haladéktalanul** telefonon jelezni kell az első fokú tűzvédelmi hatóság által meghatározott helyen.
- **A létesítményi tűzoltóság létrehozását, fenntartását érintő változásokat** a fenntartó legalább 15 nappal korábban az illetékes tűzvédelmi hatóságnál köteles bejelenteni.

6. A tűzvédelmi ellenőrzés jelentősége és szabályai

6.1. A hatósági tűzvédelmi ellenőrzés

A jogszabályokban, hatósági határozatokban Tűzvédelmi Szabályzatban előírt tűzvédelmi előírások érvényesülésének egyik fontos kontrollja a tűzvédelmi ellenőrzés.

Tűzvédelmi ellenőrzéseket tartanak a létesítményekben a **tűzvédelmi hatóságok is**, de meghatározó jelentősége van a **gazdálkodó szerv belső ellenőrzése** keretében működő rendszeres – és folyamatos tűzvédelmi ellenőrzésnek.

A létesítmények tűzvédelmi hatósági ellenőrzését – az adott létesítmény helye szerint illetékes – tűzvédelmi hatóság, tartja, amely az esetek túlnyomó többségében az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség, illetve a katasztrófavédelmi igazgatóság. A **zenés, táncos rendezvények** helyszíneinek és a rendezvények megtartásának biztonsági ellenőrzése külön jogszabály⁷⁶ a szerint történik.

A hatósági ellenőrzés megállapításai alapján az ellenőrző tűzvédelmi hatóságot intézkedési kötelezettség terheli. A hatóság az ellenőrzés lefolytatására és dokumentálására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szabályait alkalmazza.

A közigazgatási eljárási törvény rendelkezései szerint a hatósági ellenőrzés főszabályként, hivatalból indul, azonban **az ügyfél kérheti**, hogy nála a hatóság tartson hatósági ellenőrzést. Az ügyfél csak saját maga hatósági ellenőrzés alá vonását kérelmezheti. Az ügyfél a kérelem benyújtásával egyidejűleg **kérheti, hogy** a tűzvédelmi hatóság – amennyiben szabálytalanságot nem tapasztal nála – **állítson ki erről a tényről hatósági bizonyítványt**. A hatósági bizonyítvány iránti kérelmet a hatósági ellenőrzés iránti kérelemmel egyidejűleg kell benyújtani. A hatósági ellenőrzés kérése és a hatósági bizonyítvány illetékkötelesek.

6.2. A tűzvédelmi belső ellenőrzés

A gazdálkodó szervezetnél a vonatkozó tűzvédelmi szabályok érvényesülését hivatott biztosítani a belső ellenőrzés részeként működő tűzvédelmi ellenőrzés. **A gazdálkodó szervezet vezetője (vezetése) tűzvédelmi szabályzatban határozza meg a belső tűzvédelmi ellenőrzés rendjét.**

A belső tűzvédelmi ellenőrzés elsősorban a gazdálkodó szervnél foglalkoztatott **tűzvédelmi szakember munkaköri kötelezettségei közé tartozik**. E feladatkörén belül figyelemmel kíséri és koordinálja gazdálkodó szerv tűzvédelmi belső ellenőrzését. Ellenőrző tevékenységét értelemszerűen a helyi viszonyok figyelembevételével tervezi és végzi, munkamódszerét a

⁷⁶ 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről

helyi sajátosságokhoz igazítottan alakítja ki. **A tűzvédelmi ellenőrzésbe folyamatos szerepük lehet a tűzvédelmi megbízottaknak és a munkahelyi vezetőknek is.**

A gazdálkodó szerv belső tűzvédelmi ellenőrzése során **különös figyelmet kell fordítani a legveszélyesebb technológiai szakaszok biztonságára, az általános rendre, a vezetők és dolgozók tűzvédelmi ismereteire, fegyelmére, a menekülési útvonalak szabadon tartására, a tűzoltási, mentési feltételek biztosítására.**

Tűzvédelmi szabályzatban kell rendezni, hogy az ellenőrzést végző a hiányosságok megszüntetése érdekében **milyen intézkedések megtételére jogosult és köteles.**

Mindenképp joga és kötelessége az észlelt hiányosságot észrevételezni, az érintett személyek figyelmét felhívni a szabálytalanság megszüntetésére. A vezető felhatalmazása alapján felhívással élhet az érintett munkaterület vezetője felé, amelyben a hiányosság megszüntetésére határidőt is megállapíthat. Azokon a munkaterületeken, ahol gyakran tapasztal hiányosságokat, indokolt soron kívüli ellenőrzéseket tartani, és ha indokolt kezdeményezze az érintettek felelősségre vonását.

A tűzvédelmi szakember a megtartott **ellenőrzések** időpontját és tapasztalatait **dokumentálja**, amelynek alapvető formája a jegyzőkönyv.

Az **ellenőrzést végző**, az ellenőrzött területek vezetői részére **értékelést tart**, ismerteti tapasztalatait, javaslatokat tesz a hiányosságok megszüntetésének módjára és szakmai segítséget nyújt a tűzvédelmi viszonyok rendezéséhez.

A konkrét munkahelyeken folyó tevékenységek tűzbiztonságáért a munkahelyen folyó tevékenységet közvetlenül irányító vezető, az egyes feladatok ellátásának biztonságáért pedig a tevékenységet végző dolgozó is felelős. Részükre az OTSZ határozza meg az ellenőrzési kötelezettségeket, miszerint **a munkahelyeken a tevékenység közben és annak befejezése után ellenőrizni kell** a tűzvédelmi használati szabályok megtartását, és a szabálytalanságokat meg kell szüntetni.

7. A tűzvédelmi felülvizsgálati kötelezettségek

A tűzvédelmi törvény előírásai szerint a gazdálkodó tevékenységet folytató magánszemélyeknek és szervezeteknek a létesítmények, az építmények, a technológiai rendszerek megvalósításával, üzemeltetésével, fejlesztésével összhangban gondoskodniuk kell a jogszabályokban meghatározott tűzvédelmi követelmények megtartásáról, valamint a tevékenységi körükkel kapcsolatos veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának feltételeiről. A magánszemélyek és szervezetek **kötelesek a közvetlen tűzvédelmüket szolgáló tűzvédelmi berendezést, készüléket, felszerelést, technikai eszközt állandóan üzemképes állapotban tartani, időszaki ellenőrzésükről gondoskodni.** A magánszemélyek kötelesek gondoskodni a tulajdonukban, használatukban levő épületek, lakások, járművek, gépek, berendezések, eszközök és anyagok jogszabályban meghatározott tűzvédelmi felülvizsgálatáról.

Kötelező időszakos ellenőrzési, felülvizsgálati és karbantartási feladatokat határoz meg az OTSZ⁷⁷ minden tűzvédelmi szempontból fontos tűzvédelmi berendezés, biztonsági jel, biztonsági nyílászáró, valamint a villamos - és villámhárító berendezések és más tűzvédelmi műszaki megoldások tekintetében is, amelyeknek a gyakoriságát az OTSZ melléklete⁷⁸ táblázatos formában foglalja össze. A ellenőrzések, felülvizsgálatok és karbantartások gyakorlati végrehajtása tekintetében a vonatkozó műszaki előírás⁷⁹ megoldási módokat határoz meg.

⁷⁷ OTSZ XX. fejezet

⁷⁸ OTSZ 18. melléklet

⁷⁹ TvMI 12.1:2016. 07. 15. Felülvizsgálat és karbantartás

8. A tűzvédelmi iratok, nyilvántartások jelentősége

A gazdálkodó szerveknél a tűzvédelmi szakember (megbízás alapján a tűzvédelmi vállalkozó), vagy a tűzvédelmi megbízott egyik fontos feladata, hogy a szakmai követelmények, a jogszabályok, szabványok előírásai szerinti tűzvédelmi nyilvántartásokat, kimutatásokat és egyéb tűzvédelmi iratokat készítse el, vezesse, és a gazdálkodó szerv ügykezelési előírásainak megfelelően rendszerezetten kezelje. Az intézmény (létesítmény) tűzvédelmi **tevékenységével** kapcsolatosan alapelvnek tekinthető, hogy minden érdemi feladatellátás **dokumentálva** (bizonyítható) **legyen**. Ennek a dokumentálásnak legegyszerűbb formái a tűzvédelmi előadó (tűzvédelmi megbízott) munkakönyve, tevékenységi naplója, vagy az egyéb formában elkészített feljegyzések. A vezetői döntéseket, intézkedéseket igénylő eseményekről, tapasztalatokról jegyzőkönyvet, feljegyzést, vagy emlékeztetőt célszerű készíteni. Vannak olyan tűzvédelmi dokumentációs követelmények, amelyekre jogszabály tartalmi követelményeket is meghatároz. Ilyen tűzvédelmi dokumentációk pl. a Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv, a Tűzvédelmi Szabályzat, a Tűzriadó Terv, vagy a Tűzvédelmi Üzemeltetési Napló. Iratformában kerülnek létrehozásra a tűzvédelmi munkát támogató adatbázisok is. A tűzvédelmi munkával kapcsolatos nyilvántartások megalapozhatják a tűzvédelmi viszonyok tervszerű, ütemezett végzését, bizonyítják az előírt jogszabályi követelmények teljesítését, és fontos részét képezik a létesítmény rendezett tűzvédelmének. Az iratok tartalma, rendezettsége, egyik fontos szempontja a tűzoltóság tűzvédelmi ellenőrzésének. Jogvitás ügyekben a tűzvédelmi viszonyok megfelelő dokumentáltságának meghatározó szerepe lehet az ügy kimenetele szempontjából. A bizonyítási eszközök között az iratok jelentős szerepet tölthetnek be. Célszerű az adatkezelést megfelelő programmal számítógépre telepíteni.

VI. FEJEZET

A TŰZVÉDELMI HATÓSÁGOK - ÉS A TŰZVÉDELMI FELELŐSSÉG

1. A tűzvédelmi hatóságok hatásköre és illetékessége

A tűzvédelmi hatóság jogszabályban meghatározott esetekben engedélyező, tiltó és korlátozó intézkedéseket tesz, a tüzesettel kapcsolatban tűzvizsgálati eljárást folytat le és hatósági bizonyítványt ad, valamint a tűzvédelmi kötelezettségeiket megsértőkkel szemben tűzvédelmi bírságot szab ki.

A tűzvédelmi hatóságokat és a tűzvédelmi hatósági jogköröket a Tűzvédelmi törvény felhatalmazása alapján a Kormányrendelet⁸⁰ határozza meg. Tűzvédelmi ügyekben a kormányrendeletben meghatározott körben ügydöntő hatósági jogkörrel rendelkeznek első fokon a katasztrófavédelmi kirendeltségek, a megyei/fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok, valamint a BM OKF.

Nem terjednek ki a katasztrófavédelem hivatásos szerveinek tűzvédelmi hatósági jogkörei a Magyar Honvédség létesítményeire és a bányák földalatti részeire. A Magyar Honvédség létesítményei tekintetében tűzvédelmi hatóságként első fokon a Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatal jár el.

A katasztrófavédelmi kirendeltségek illetékességi területét BM rendelet⁸¹ állapítja meg.

⁸⁰ 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról

⁸¹ 43/2011. (XI. 30.) BM rendelet a katasztrófavédelmi kirendeltségek illetékességi területéről

1.1. Az elsőfokú tűzvédelmi hatósági jogkörök

1.1.1. A katasztrófavédelmi kirendeltségek tűzvédelmi hatósági jogkörei

Tűzvédelmi hatóságként első fokon (a Kormányrendeletben meghatározott kivételekkel) a katasztrófavédelem helyi szervei, az illetékes katasztrófavédelmi kirendeltségek járnak el és hatósági jogkörükben az alábbi jogosultságokat gyakorolják:

Engedélyezési jogköreik:

- Eljárnak az OTSZ – ben meghatározott azon engedélyezési ügyekben, melyeket a Korm. rendelet nem utal a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi vagy központi szerve hatáskörébe.
- Eljárnak a beépített tűzjelző, tűzoltó berendezések engedélyezési ügyeiben [létesítés, használatbavétel, átalakítás, megszüntetés, stb.].

Kötelezési jogkörük:

- A jogszabályok keretei között megállapítják a tűzvédelmi kötelezettségeket.

Ellenőrzési jogkörök

- Ellenőrzik a létesítmény, az építmény, a helyiség vagy a szabadtér területén, a tűzvédelmi létesítési és használati szabályok, valamint a járműveken a használati szabályok betartását.
- Ellenőrzik a Tűzvédelmi törvény 12. § (1) bekezdésének hatálya alá nem tartozó (nem bejelentés köteles) tűzvédelmi szolgáltatási tevékenységet.
- Eljárnak a Tűzvédelmi törvény 20.§ -ban meghatározott bejelentési kötelezettségek ügyeiben.
- Lefolytatják a tűzoltó készülékek karbantartása tevékenység tűzvédelmi jogszabályban foglaltak szerinti végzésének helyszíni ellenőrzését.
- Eljárnak a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló törvény⁸² 7. § (2) bekezdés *a), b), d) és e)* pontjában meghatározott (kémény üzemeltetőkkel kapcsolatos) hatósági eljárásokban.

Tiltó, korlátozó jogkörök:

- Az üzemeltetést, a tevékenységet a tűzvédelmi követelmények érvényesítéséig, de legalább a szabálytalanság megállapításától számított 24 órára megtilthatják, ha:
 - a megengedett maximális befogadóképességet 15%-nál nagyobb mértékben meghaladják, vagy azt az arra kötelezettek a Tűzvédelmi Szabályzatban nem állapították meg, vagy
 - a kiürítési feltételeket nem biztosítják,
 - a Tűzvédelmi törvény 20. § (1) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettségnek nem tettek eleget, vagy
 - az engedélyezett tevékenységtől kedvezőtlenül eltérnek,
 - tűzvédelmi szabály megszegésével az életet, a testi épséget vagy a vagyónbiztonságot közvetlenül veszélyeztetik.
- Azt a munkavállalót, aki a munkakörével kapcsolatos tűzvédelmi előírásokat, vagy a tűzjelzésre vagy tűzoltásra szolgáló eszközök, felszerelések használatát nem ismeri, a szükséges ismeretek megszerzéséig az ott folytatott tevékenységtől eltiltják.
- A szabadtéri rendezvény megtartását megtilthatják, a rendezvény azonnali befejezését rendelhetik el, ha az írásban meghatározott vonatkozó tűzvédelmi előírások, biztonsági intézkedések nem garantálják megfelelően a rendezvényen tartózkodók biztonságát, vagy nem tartják be azokat.

⁸² 2015. évi CCXI. törvény a kéményseprő-ipari tevékenységről

Egyeztetési jogkörük

- Lefolytatják a jogszabályban előírt hatósági egyeztetéseket.

Egyes hatósági szolgáltatásokért az igénybevevő igazgatási szolgáltatási díjat köteles fizetni, amelynek részletes szabályait BM rendelet határozza meg⁸³.

A hivatásos tűzoltó – parancsnokságok tűzvédelmi hatósági jogkörrel nem rendelkeznek, azonban - a katasztrófavédelmi kirendeltség hatósági osztály vezetője által részletesen meghatározottak szerint - közreműködnek a tűzvédelmi hatósági tevékenységben és a helyszíni hatósági ellenőrzési feladatokban.

1.1.2. A katasztrófavédelmi igazgatóságok tűzvédelmi hatósági hatáskörei

A megyei/fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok I. fokú tűzvédelmi hatósági jogkörei:

A tűzvédelmi hatóságként eljárnak:

- A polgári repülőterek, a metró és földalatti vasúti létesítmények, valamint az Országház, Országgyűlési Irodaház, Miniszterelnökség létesítményei tekintetében.

Engedélyezési jogköreik:

- Az épületek, építmények tűzvédelmi használati előírásai, valamint a tűzoltóságok beavatkozásával kapcsolatos követelmények alól **eltérést engedélyezhetnek**,
- Az alább felsorolt esetekben eljárnak az építmények beépített tűzjelző, tűzoltó berendezéseinek engedélyezési ügyeiben,
 - magas építmények,
 - a 20 000 m² összesített szint alapterületűnél nagyobb, 14,00 métert meghaladó legfelső építményszinttel rendelkező építmények,
 - a 4000 főnél nagyobb befogadóképességű művelődési, kulturális rendeltetésű közhasználatú építmények,
 - a 10000 főnél nagyobb befogadóképességű sport rendeltetésű közhasználatú építmények,
 - az 50 MW és annál nagyobb teljesítményű erőművek,
 - a fekvőbeteg-ellátásra, továbbá a menekülésben korlátozottak elhelyezésére szolgáló építmények, amennyiben az elhelyezés 14,00 méter felett történik,
- Eljárnak azon beépített tűzoltó berendezések létesítési és használatbavételi engedélyezési ügyeiben, amelyek tervezése és kivitelezése jogszabályban, nemzeti szabványban teljes körűen nem szabályozott.

Ellenőrzési, felügyeleti - és regisztrációs jogköreik

- Ellenőrzik a létesítmény, az építmény, a helyiség vagy szabadtér területén a tűzvédelmi létesítési és használati szabályok betartását, továbbá – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – járművön a tűzvédelmi használati szabályok betartását.
- Eljárnak a Tűzvédelmi törvény 12.§ (1) a)-d) pontjaiban meghatározott bejelentés köteles tűzvédelmi szolgáltatásokkal kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárásokban.
- A tűzvédelmi szakvizsgára vonatkozó miniszteri rendeletben meghatározott esetekben megtiltják a tűzvédelmi szakvizsga megtartását, továbbá döntenek a tűzvédelmi szakvizsga-bizonyítványok érvénytelenítéséről.
- Jogosultak lefolytatni a kormányrendeletben meghatározott nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításával kapcsolatos helyszíni szemléket és hatósági ellenőrzéseket.

⁸³ 16/2012. (IV. 3.) BM rendelet az egyes tűzmelegelőzési hatósági, szakhatósági eljárásokért és szolgáltatásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról

- Eljárnak a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló törvényben⁸⁴ meghatározott hatósági eljárásokban (a katasztrófavédelmi kirendeltségek jogkörébe tartozó ügyek kivételével).

Tűzvizsgálati jogkörük:

- Lefolytatják a tűzvizsgálati eljárást.

Szolgáltatás felügyeleti hatóságként eljárnak a hatáskörükhöz kapcsolódó szolgáltatók tekintetében a vonatkozó jogszabályok^{85 86} szerint.

A katasztrófavédelmi igazgatóságok hatósági ellenőrzési tevékenységét a hatósági osztály ügyintézői végzik. A hatósági ellenőrzési tevékenységbe bevonásra kerülnek a Katasztrófavédelmi Művelti Szolgálat és a Katasztrófavédelmi Mobillaboratórium is.

1.1.3. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság I. fokú tűzvédelmi hatósági hatáskörei

A BM OKF főigazgatója hatósági engedélyezési jogkörei:

- Engedélyezi azon tűzoltó technikai termék forgalmazását, aminek tűzvédelmi biztonságossági követelményeire nincs irányadó jogszabály, vagy harmonizált szabvány.
- Eltérést engedélyezhet az épületek, építmények tűzvédelmi létesítési előírásai alól.
- A külön jogszabályban meghatározott esetekben dönt a védelem egyenértékűségéről.
- Elbírálja a vonatkozó műszaki követelmény (nemzeti szabvány, TvMI) előírásától eltérő, de azzal legalább egyenértékű biztonságot nyújtó műszaki megoldást.
- Eljár a számítógépes szimulációs programmal végzett, egyedileg tervezett megoldás jóváhagyására indított eljárásban.
- A kormányrendeletben meghatározott nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósítása során:
 - eltérést engedélyezhet az épületek, építmények tűzvédelmi használati és létesítési, valamint a tűzoltóságok beavatkozásával kapcsolatos követelmények alól,
 - a vonatkozó műszaki követelmény előírásától eltérő, de azzal legalább egyenértékű biztonságot nyújtó műszaki megoldást elbírálja,
 - eljár a beépített tűzjelző, tűzoltó berendezések engedélyezési ügyeiben,
 - lefolytatja a jogszabályban rögzített tűzvédelmi hatósági egyeztetésekkel kapcsolatos eljárásokat,
 - eljár a Kstv. 7§ (2) bekezdés a), b), d) és e) pontjaiban meghatározott hatósági eljárásokban.

Tűzvédelmi hatóságként eljár:

- A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tűzvédelmi ügyeiben.
- A Tűzvédelmi törvény szerinti tűzvédelmi szakértői tevékenységekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyekben.

Ellenőrzési, felügyeleti és regisztrációs jogkörei:

Az igazgatóságok és a Katasztrófavédelmi Oktatási Központ tekintetében eljár: a tűzvédelmi szakvizsgálóval összefüggő oktatásszervezői tevékenységével és az általuk szervezett tűzvédelmi szakvizsgáztatással kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárásokban,

- miniszteri rendeletben meghatározott esetben megtiltja a tűzvédelmi szakvizsga megtartását, és dönt a tűzvédelmi szakvizsga-bizonyítványok érvénytelenítéséről,

⁸⁴ 2015. évi CCXI. törvény a kéményseprő-ipari tevékenységről

⁸⁵ 2009. évi LXXVI. tv. a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályai

⁸⁶ 50/2011. (XII. 20.) BM rendelet a bejelentés köteles tűzvédelmi szolgáltatási tevékenységek megkezdésének és folytatásának részletes szabályairól

Az építményszerkezetek tűzvédelmi követelményeknek való megfelelése igazolására kiadott nyilatkozatokkal összefüggésben:

- személyes adatokat nem tartalmazó nyilvántartást vezet a kiadott nyilatkozatokról,
- ellenőrzi a kiadott nyilatkozatok megfelelését.

A vonatkozó Kormányrendeletben⁸⁷ meghatározott hatósági jogkörökön túl számos tűzvédelmi jogszabály határoz meg tűzvédelmi hatóságok részére feladatokat és hatásköröket. A teljesség igénye nélkül ilyen külön jogszabályok tartalmazznak olyan jogköröket, mint pl.: az egyes szankciók alkalmazása, a hatósági nyilvántartás vezetése, a hatósági bizonyítvány kiadása, a hatósági igazolvány kiállítás, az önkormányzati és létesítményi tűzoltósággal kapcsolatos hatósági feladatok, a tűzvédelmi szakvéleményezés, a tűzvédelmi termékek tanúsító szervezeteinek kijelölése, a tűzvédelmi piacfelügyeleti hatósági feladatok, az ózonvédelemmel, üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tűzvédelmi jellegű feladatok, stb.

1.2. A jogorvoslati fórum szabályozása

A katasztrófavédelmi kirendeltségek hatósági jogkörébe tartozó ügyekben másod fokon a területileg illetékes katasztrófavédelmi igazgatóság jár el. A katasztrófavédelmi igazgatóság elsőfokú határozata esetén másod fokon a BM OKF jogosult eljárni.

Azokban a tűzvédelmi ügyekben, amelyekben első fokon a BM OKF járt el, a Ket. rendelkezése szerint fellebbezésnek nincs helye, bírósági úton támadható.

2. A tűzvédelem szankciórendszere és az egyes elemek alkalmazásának jellemzői

A szankció a jogszabályok (hatósági határozatok) megtartásához, vagy megsértéséhez kapcsolódó jogkövetkezmény. A tűzvédelmi jogszabályok megsértéséhez kapcsolódó hátrányos jogkövetkezmények az alábbiak:

Közigazgatási szankciók és különleges intézkedések

Szankciók:

- a tűzvédelmi bírság, a Kormányrendelet szerint,
- piacfelügyeleti bírság a piacfelügyeleti törvény,⁸⁸ a Tűzvédelmi törvény és a tűzvédelmi piacfelügyeleti eljárást meghatározó Kormányrendelet⁸⁹ szerint,
- szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság által kiszabható bírság⁹⁰ a bejelentés elmulasztása esetén,
- a kéményseprő - ipari tevékenységről szóló törvény⁹¹ alapján kiszabható bírság,
- a közigazgatási eljárási bírságok, Ket.⁹² szerint,

Különleges intézkedések a Kormányrendelet szerint:

- az üzemeltetést, a tevékenységet a tűzvédelmi követelmények érvényesítéséig, de legalább a szabálytalanság megállapításától számított 24 órára megtilthatja, a kormányrendeletben meghatározott esetekben.
- a munkavállalót a szükséges tűzvédelmi ismeretek megszerzéséig az ott folytatott tevékenységtől eltiltja. (fellebbezésre tekintet nélkül azonnali végrehajtás).
- szabadtéri rendezvény megtartását megtilthatja, illetve a rendezvény azonnali befejezését rendelheti el.

⁸⁷ 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról

⁸⁸ 2012. évi LXXXVIII. törvény a termékek piacfelügyeletéről

⁸⁹ 367/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól

⁹⁰ 186/2009. (IX. 10.) Korm. r. a bejelentés köteles szolgáltatási tevékenységek tekintetében a bejelentés elmulasztása esetén fizetendő bírságról, továbbá a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóságok általános kijelöléséről

⁹¹ 2015. évi CCXI. törvény a kéményseprő-ipari tevékenységről

⁹² 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól

- megtiltja a tűzvédelmi szakvizsga megtartását, továbbá dönt a tűzvédelmi szakvizsga-bizonyítványok érvénytelenítéséről.

Egyéb intézkedések saját hatáskörben:

- végzésben felhívást alkalmazhat a Ket. 94§. szerint,

A közigazgatási szankciók és különleges intézkedések alkalmazására általában a Ket. illetve a vonatkozó külön jogszabály előírásai szerinti eljárásban kerülhet sor.

Büntetőjogi szankciók: a BTK⁹³ szerint tűz okozással is elkövethető bűncselekmények elkövetőivel szemben alkalmazzák. Alkalmazásukra a büntető eljárás szabályairól szóló 1998. évi XIX. törvény rendelkezései szerint kerülhet sor. A tűzokozással leggyakrabban elkövethető bűncselekmények: **a rongálás, a közveszély okozás, a foglalkozáskörében elkövetett veszélyeztetés, a közérdekű üzem működésének megzavarása, a környezetkárosítás, stb.**

Polgári jogi szankciók

A Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerint alkalmazhatók. A tűzoltóságnak okozott károk megtérítésére, a tűzoltóság által okozott károk megtérítésére, sérelemdíjra, valamint a tűzoltók által elszenvedett károk megtérítésére vonatkozóan a Tűzvédelmi törvény is tartalmaz rendelkezéseket.

A tűzvédelmi hatóság által alkalmazható egyes szankciók egységes eljárásrendjét és az alkalmazandó iratmintákat BM OKF főigazgatói intézkedés határozza meg.

2.1. A tűzvédelmi bírság

A tűzvédelmi hatóság tűzvédelmi bírság fizetésére kötelezhet: magánszemélyeket és szervezeteket a Kormányrendelet⁹⁴ mellékletében meghatározott tűzvédelmi szabálytalanságok esetén.

A Korm. rendelet a mellékletében tételesen felsorolja a bírsággal sújtható szabálytalanságokat (51 pontban) és az egyes szabálytalanságok esetén kiszabható bírságösszegek alsó és felső határát, vagy a bírságösszeg számítási módját.

A bírságkiszabás szabályai:

A hatóság az eset összes körülményeire tekintettel dönt a bírság kiszabásáról és a bírság összegének meghatározásáról.

Nem lehet mérlegelés tárgya a bírság kiszabása:

- ❖ azoknál a szabálytalanságoknál, ahol a Korm. rendelet úgy rendelkezik, (2–9., 13–17., 19–20., 22–26., 31–32. és 38. számozással jelölt pontok),
- ❖ ha a szabálytalanság ismételten fordul elő.

Több szabálytalanság esetén a bírságösszegek összeadódnak, ilyenkor a kiszabható bírság felső határa 10 millió Ft.

A bírság ugyanazon tényállás mellett a közléstől számított 2 hónap elteltével **ismételten kiszabható** (fokozatosság).

A bírság megfizetése nem mentesít más felelősségi formák alól és nem mentesít a szabálytalanság megszüntetés kötelezettsége alól. A bírság meg nem fizetése esetén az összeget késedelmi pótlék terheli.

A tűzvédelmi bírságolás eljárásrendje:

A tűzvédelmi bírság kiszabására a 2004. évi CXL. tv. rendelkezéseit alkalmazza a hatóság.

⁹³ 2012. évi C. törvény a büntető törvénykönyvről

⁹⁴ 259/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról

A bírságolási hatáskörrel rendelkezik:

- az eljáró tűzvédelmi hatóság, ha az eljáráshoz közvetlenül kapcsolódik,
- a helyszín tűzvédelmi hatósági ellenőrzésére jogosult hatóság,
- a 41. pont szerinti esetekben a BM OKF.

Határidők az eljárás megindítására (jogvesztő, elévülési határidők):

Eseti szabálytalanságok esetén:

- ✓ a szabálytalanságnak a hatóság tudomására jutásától számított 3 hónapon belül,
- ✓ a jogsértés bekövetkezésétől számított 1 éven belül indíthatja meg a hatóság az eljárást.

A jogvesztő határidő kezdete állapot szabálytalanság esetén:

- ✓ a szabályszegő magatartás abbahagyásától, illetve,
- ✓ a szabálytalan állapot megszűnésétől számítható.

A tűzvédelmi bírság helyszíni bírságként is kiszabható a Kormányrendeletben meghatározott esetekben, de csak akkor, ha az érintett a személy a szabálytalanság elkövetésének a tényét elismerte. Helyszíni bírságolás esetén fellebbezési lehetőség nincs.

Példák a tűzvédelmi bírsággal sújtható tűzvédelmi szabálytalanságokra és a kiszabható bírságösszeg határokra:

	Ft minimum – Ft maximum
Tűzvédelmi előírás megszegése, ha az tüzet idézett elő	10 000 - 1 000 000
Tűzvédelmi szabály megszegése, ha tüzet idézett elő és az oltási tevékenységben a tűzoltóság beavatkozása is szükséges tűz vagy robbanásveszélyt idéztek elő	20 000 - 1 000 000
Menekülésre számításba vett kijárat, vészkiárat lezárása, leszűkítése oly módon, hogy a menekülő számára az nem szüntethető meg azonnal	20 000 - 800 000
Tömegtartózkodásra szolgáló létesítmény esetén a menekülésre számításba vett kijárat, vészkiárat lezárása, leszűkítése oly módon, hogy a menekülő számára az nem szüntethető meg azonnal	30 000 - 1 000 000
Az épületek menekülési útvonalain éghető anyagú installációk, dekorációk, szőnyegek, falikárpitok, továbbá egyéb éghető anyagoknak az elhelyezéssel érintett fal- vagy a padló felületének 15%-ánál nagyobb mértékű részét borító elhelyezése (a beépített építési termékek és biztonsági jelek kivételével)	20 000 - 5 00 000
A kiürítési számítással igazolt/igazolható létszám túllépése	30 000 - 3 000 000
Ha a létesítési eljárás során jóváhagyott tűzoltási felvonulási út, terület maradéktalanul nem biztosított	30 000 - 1 000 000
Tűzoltó készülék készenlétben tartásának, karbantartásának hiánya (a veszélyes árut szállító járművek kivételével):	
» - készenlétben tartás hiánya	20 000 - 50 000
» - karbantartás hiánya	10 000 - 30 000

Tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett tevékenység érvényes tűzvédelmi szakvizsga nélküli végzése, közvetlen irányítása	50 000 - 500 000
Ha a munkáltató az új munkavállalók tűzvédelmi oktatásáról, illetve - amennyiben tűzvédelmi szabályzat készítésére kötelezett - a tűzvédelmi szabályzat megismertetéséről a munkába lépéskor - igazolt módon - nem gondoskodott, és a munkavállaló belépése óta több mint 15 nap eltelt	30 000 - 1 500 000
Ha a kötelezettek az előírt tűzvédelmi szabályzatot nem készítik, készítettik el	50 000 - 250 000
A kötelező időszakos villamos vagy villámvédelmi felülvizsgálat hiánya	50 000 - 1 000 000
Egyéb tűzvédelmi jogszabályban vagy a tűzvédelmi szabályzatokban foglalt előírások, továbbá a tűzvédelmi szabványok előírásainak megszegése esetén	20 000 - 60 000

Wesley János Lelkészképző Főiskola

MELLÉKLETEK**1. számú melléklet A hatályos tűzvédelmi jogszabályok jegyzéke (a teljesség igénye nélkül)****Törvények:**

1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

2011. évi CXXVIII. törvény, a katasztrófa - védelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról.

EU rendelet:

„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 305/2011/EU RENDELETE az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról, és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről”. (Elfogadva: 2011. március 9.)

Kormány rendeletek:

234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról

239/2011. (XI. 18.) Korm. rendelet az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságokra, valamint a hivatásos tűzoltóság, önkormányzati tűzoltóság és önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásához való hozzájárulásra vonatkozó szabályokról.

259/2011.(XII. 7.) Korm. rendelet a tűzvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervezetekről, a tűzvédelmi bírságról és a tűzvédelemmel foglalkozók kötelező élet- és balesetbiztosításáról.

375/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a tűzvédelmi tervezői tevékenység folytatásának szabályairól.

275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól

367/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól

Katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter rendeletei (BM, ÖM):

39/2011. (XI. 15.) BM rendelet a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól.

43/2011. (XI.30.) BM rendelet a katasztrófavédelmi kirendeltségek illetékességi területéről.

44/2011. (XII. 5.) BM rendelet a tüzesetek vizsgálatára vonatkozó szabályokról.

45/2011. (XII.7.) BM rendelet a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgával összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól.

47/2011. (XII. 15.) BM rendelet a tűzvédelmi szakértői tevékenység szabályairól.

48/2011. (XII. 15.) BM rendelet az önkormányzati tűzoltóság legkisebb létszámáról, létesítményei és felszerelési minimális mennyiségéről, minőségéről és a szolgálat ellátásáról.

50/2011. (XII. 20.) BM rendelet a bejelentés köteles tűzvédelmi szolgáltatási tevékenységek megkezdésének és folytatásának részletes szabályairól

16/2012. (IV. 3.) BM rendelet az egyes tűzmegelezési hatósági, szakhatósági eljárásokért és szolgáltatásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról

30/1996. (XII.6.) BM rend. a tűzvédelmi szabályzat készítéséről

54/2014.(XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

- 4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelet az erdők tűz elleni védelméről
- 15/2010. (V. 12.) ÖM rendelet a tűzoltási, műszaki mentési tevékenységhez kapcsolódó tűzvédelmi technika alkalmazhatóságáról
- 9/2015. (III. 25.) BM rendelet a hivatásos katasztrófavédelmi szerveknél, a tűzoltóságoknál, valamint az ez irányú szakágazatban foglalkoztatottak szakmai képzési követelményeiről és szakmai képzéseiről
- 22/2009. (VII.23.) ÖM rendelet a tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány beszerzésére vonatkozó szabályokról
- 6/2003.(VI. 20.) MeHVM rendelet a tűzvédelem és a műszaki mentés polgári nemzetbiztonsági szolgálatokra vonatkozó különös szabályairól
- 18/2008. (VIII. 6.) HM rendelet a tűzvédelem és a műszaki mentés honvédelmi ágazatra vonatkozó különös szabályairól
- 55/2013. (X. 2.) BM rendelet az egyes építményszerkezetek tűzvédelmi követelményeknek való megfelelőségének a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 13. § (4) bekezdés e) pontja szerinti igazolásának eseteiről és módjáról

Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek:

TvMI. 1.1 :2015. 03. 05. Tűzterjedés elleni védelem

TvMI. 2.1 :2015. 03. 05. Kiürítés

TvMI. 3.1 :2015. 03. 30. Hő és füst elleni védelem

TvMI. 4.1 :2015. 03. 30. Tűzoltó Egységek Beavatkozását Biztosító Körülmények

TvMI. 6.2 :2016. 02. 15. Beépített tűzoltó berendezések tervezése, telepítése

TvMI. 7.1 :2015. 03. 05. Villamos berendezések, villámvédelem és elektrosztatikus feltöltődés elleni védelem

TvMI. 8.1 :2015. 03. 05. Számítógépes tűz- és füstterjedési, valamint menekülési szimuláció

TvMI. 9.1 :2015. 03. 05. Tűzvédelmi Műszaki Megfelelőségi Kézikönyv

TvMI. 10.1:2015. 07. 15. Szabadtéri rendezvények

TvMI. 11.1:2016. 07. 15. Építményszerkezetek tűzvédelmi jellemzői

TvMI. 12.1:2016. 07. 15. Felülvizsgálat és karbantartás

2. számú melléklet Táblázatok a kockázati osztályok meghatározásához

A kockázati osztály a kockázati egység vertikális kiterjedése és legnagyobb befogadóképességű helyisége alapján (OTSZ 1. melléklet 1. táblázat)

	A	B	C	D	E
1	A kockázati egység kockázati osztálya	NAK	AK	KK	MK
2	A kockázati egység legfelső építményszintjének szintmagassága (m)	0,00-7,00	7,01-14,00	14,01-30,00	>30,00
3	A kockázati egység legalsó építményszintjének szintmagassága (m)	0,00 - -3,00	-3,01 - -6,00	-6,01 - -9,00	> -9,00
4	A kockázati egység legnagyobb befogadóképességű helyiségeinek befogadó-képessége (fő)	1-50	51-300	301-1.500	>1.500

A kockázati osztály a kockázati egységben tartózkodók menekülési képessége alapján (OTSZ 1. melléklet 2. táblázat)

	A	B	C
1	Lakó, közösségi alaprendeltetésű kockázati egységben tartózkodók menekülési képessége	A kockázati egység kockázata	Egyes rendeltetések besorolása a menekülési képesség alapján (példák)
2	önállóan menekülnek	NAK	- lakás, - iroda, - üzlet, - kizárólag járóbeteg-ellátás, - kereskedelmi szálláshely, - iskola 10 év feletti korosztály részére - jellemzően menekülésben nem korlátozott személyek részére szolgáló szálláshelyek (kollégium, munkásszálló, hasonló rendeltetések), - múzeum, kiállítóter, templom, színház
3	segítséggel menekülnek	AK	- óvoda, - iskola 6-10 éves korig, - kényszertartózkodás
4	előkészítés nélkül menthetők	KK	- bölcsőde, - fekvőbeteg-ellátás,

			- menekülésben korlátozott személyek lakóotthona,
5	előkészítéssel vagy azzal sem menthető	MK	- intenzív osztály, - műtő,

A kockázat meghatározása tárolási alaprendeltetésű kockázati egységekre
(OTSZ 1 melléklet 3. táblázat)

	A	B
1	Tárolási alaprendeltetésű kockázati egység tárolóhelyiségében tárolt anyagok, termékek, tárgyak jellemzői	A kockázati egység kockázata
2	Kizárólag nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyag és csak ilyen anyagból készített termék, tárgy; éghető anyagú csomagolás, tárolóeszköz nélkül	NAK
3	Tűzveszélyes és nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyagok és ilyen anyagból készített termék, tárgy; a csomagolás tűzvédelmi jellemzőitől függetlenül, és tárolóhelyiségként legfeljebb 100 l/kg mennyiségű robbanásveszélyes anyag	AK
4	Tűzveszélyes és nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyagok és ilyen anyagból készített termék, tárgy; a csomagolás tűzvédelmi jellemzőitől függetlenül, és tárolóhelyiségként 100 l/kg-nál nagyobb, de legfeljebb 300 l/kg mennyiségben robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag	KK
5	Tűzveszélyes és nem tűzveszélyes anyagok és ilyen anyagból készített termék, tárgy; a csomagolás tűzvédelmi jellemzőitől függetlenül, és tárolóhelyiségként 300 l/kg-nál nagyobb mennyiségben robbanásveszélyes anyag	MK
6	Robbánásveszélyes osztályba tartozó anyagok tárolása legfeljebb 300 l/kg mennyiségben	KK
7	Robbánásveszélyes osztályba tartozó anyagok tárolása 300 l/kg-nál nagyobb mennyiségben	MK
8	Gépjárműtároló, max. 10 személygépkocsi	NAK
9	Gépjárműtároló, 10-nél több személygépkocsi	AK
10	Egyéb gépjárműtároló tehergépkocsi, autóbusz, trolibusz, egyéb gépjármű részére	KK
11	Parkológépes vagy gépesített gépjárműtároló	KK
12	Vasúti jármű tároló	KK
13	Légijármű-tároló - Repülőgép hossza max. 12 m, törzsszélessége max. 2 m	AK
14	Légijármű-tároló - Repülőgép hossza >12 m vagy törzsszélessége > 2 m	KK
15	Szemestermény-tároló	AK

A kockázat meghatározása ipari és mezőgazdasági alaprendeltetésű kockázati egységekre
(OTSZ 1. melléklet 4. táblázat)

	A	B	C
1	Ipari, mezőgazdasági rendeltetés	Rendeltetés jellemzői	A kock.egység kockázata
2	Állattartás	alom nélkül	NAK
3		Alommal	AK
4	Asztalosműhely, -üzem, Faipari üzem, fűrészüzem, parketta gyártás Bútorkészítő műhely, üzem (fa és faalapú építőlemez alapanyagokból) Faalapú termékek gyártása		KK
5	Autószerelő műhely, karosszéria lakatos műhely	ha a I-II. tűzveszélyességi fokozatú tartozó folyadékokkal történő alkatrészmosás minősítéssel rendelkező zárt berendezésben vagy a szabadban történik, vagy I-II. tűzveszélyességi fokozatú folyadékokkal történő alkatrészmosást nem végeznek	AK
6		egyéb esetben	KK
7	Autófényező, -lakkozó	kizárólag vízbázisú festékekkel	AK
8		szerves oldószeres festékek vagy fedőlakk felhasználása esetén	KK
9	Betonelem és gázbeton gyártás, téglagyártás, kerámia termékek gyártása		AK
10	Bitumenes termékek gyártása (szigetelőlemezek, tetőfedő anyagok)		KK
11	Borkészítés		NAK
12	Cementgyár		AK
13	Elektromos berendezések gyártása		KK
14	Festék-, lakkgyártás	kizárólag vízbázisú festékek gyártása	AK
15		egyéb esetben	KK
16	Filmstúdió		AK
17	Horganyzó üzem		NAK
18	Gipsz-, gipszkarton-, gipszrostlemezgyártás		NAK
19	Gépkocsigyártás,	présüzem	NAK
20	járműgyártás	karosszériaüzem	AK

21		összeszerelő üzem, fényező üzem	AK
		kizárólag vízbázisú festékekkel	
22		összeszerelő üzem, fényező üzem	KK
		egyéb esetben	
23	Gumigyártás		KK
24	Gyertyagyártás		KK
25	Huzal- és kábelgyártás	szigetelés nélküli huzalgyártás	AK
26		szigetelt vezeték-vagy kábelgyártás	KK
27	Malom		KK
28	Műanyaggyártás	fröccsöntés	AK
29		műszálggyártás, műanyaghabokgyártása	KK
30		műgyantagyártás	MK
31	Nyomda	kizárólag vízbázisú	AK
		nyomdafestékekkel	
32		szerves oldószeres nyomdafestékek felhasználása esetén	KK
33	Pálinkafőzde, likörgyártás		KK
34	Papírgyártás	cellulóz gyártás	NAK
35		előkészítés és alappapírgyártás	AK
36		félkésztermék és késztermékgyártása alappapírból,	KK
		hullámpapírgyártás, kartondobozgyártás	
37	Sörgyártás		AK
38	Sütőüzem, kenyérgyár, pékség		AK
39	Tejüzem	tejfeldolgozás	AK
40		tejpor- és proteingyártás	KK
41	Terményszárítás		KK
42	Üveggyártás, üvegfúvás	üveggyártás, laminálás, hőszigetelő üvegek konfekcionálása	NAK
43		üvegfúvás	AK
44	Vágóhíd		NAK
45	Üzemanyagtöltő állomás		AK
46	Varroda, szabászati tevékenység		AK
47	Vegyztisztítás		KK
48	Zöldség-gyümölcsstermesztés		AK

3. számú melléklet

Az építményszerkezetek tűzvédelmi osztályára és tűzállósági teljesítményére vonatkozó követelmények
(az OTSZ 2. melléklete)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	
1	Mértékadó kockázati osztály		NAK		AK			KK			MK		
2	Építményszerkezet		Pince+ föld-szint, lakóépület esetén pince+földszint+emelet	Pince+ föld-szint+ max. 2 emelet	Pince+ föld-szint	Pince+ föld-szint+ max. 2 emelet	egyéb esetben	Pince+ föld-szint	Pince+ föld-szint+ max. 4 emelet	egyéb esetben	Pince+ föld-szint	Pince+ föld-szint+ max. 4 emelet	egyéb esetben
3	Teherhordó építményszerkezetek	Teherhordó falak és merevítéseik a pinceszint kivételével	D REI 15	D REI 30	D REI 30	C REI 30	A2 REI 45	A2 REI 30	A2 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 120
4		Teherhordó pillérek és merevítéseik a pinceszint kivételével	D R 15	D R 30	D R 30	C R 30	A2 R 45	A2 R 30	A2 R 60	A1 R 90	A1 R 60	A1 R 90	A1 R 120
5		Pinceszinti teherhordó falak és merevítéseik	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 45	A2 REI 60	A2 REI 45	A2 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 120
6		Pinceszinti pillérek és merevítéseik	A2 R 30	A2 R 30	A2 R 30	A2 R 45	A2 R 60	A2 R 45	A2 R 60	A1 R 90	A1 R 60	A1 R 90	A1 R 120
7		Pinceszint feletti földem	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 45	A2 REI 60	A2 REI 45	A2 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 90
8		Emeletközi és padlásföldem	D REI 15	D REI 30	-	C REI 30	A2 REI 45	-	A2 REI 45	A1 REI 60	-	A1 REI 60	A1 REI 90
9		Tetőföldem tartószerkezete, merevítése, valamint tetőföldem 60 kg/m ² felülettömeg felett	D REI 15	D REI 15	D REI 15	C REI 15	A2 REI 30	C REI 30	A2 REI 45	A2 REI 60	A2 REI 45	A2 REI 60	A2 REI 60
10		Tetőföldem térelhatároló szerkezete (60 kg/m ² -ig)	D REI 15	D REI 15	D REI 15	D REI 15	A2 REI 30	D REI 15	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 45	A2 REI 60
11		Fedélszerkezet	D	D	D	D	D	D	C	C	C	C	C
12		Épületen belüli és menekülési útvonalnak minősülő lépcsők és lépcsőpihenők tartószerkezetei és járófelületének alátámasztó szerkezetei	D R 15	D R 30	D R 30	C R 30	A2 R 45	A2 R 45	A2 R 60	A1 R 90	A1 R 60	A1 R 90	A1 R 90
13		Menekülési útvonalat képező szabadlépcső tartószerkezete	A1										
14		Tűzterjedés gátlás építményszerkezetei	Tűzgátló alapszerkezet	Tűzfal	A1 REI 120	A1 REI 120	A1 REI 120	A1 REI 120	A1 REI 120	A1 REI 180	A1 REI 180	A1 REI 180	A1 REI 240
19	Mértékadó kockázati osztály		NAK		AK			KK			MK		
20	Építményszerkezet		Pince+ föld-szint	Pince+ föld-szint+ max. 2 emelet	Pince+ föld-szint	Pince+ föld-szint+ max. 2 emelet	egyéb esetben	Pince+ föld-szint	Pince+ föld-szint+ max. 4 emelet	egyéb esetben	Pince+ föld-szint	Pince+ föld-szint+ max. 4 emelet	egyéb esetben

				emelet		emelet			emelet			emelet			
15	Tűzterjedés gátlás építmény-szerkezetei	Tűzgátló alapszerkezet	Tűzgátló válaszfal	D EI 15	D EI 15	D EI 15	C EI 15	B EI 30	B EI 30	A2 EI 30	A1 EI 60	A1 EI 60	A1 EI 60	A1 EI 90	
16			Tűzgátló fal	A2 (R)EI 30	A2 (R)EI 30	A2 (R)EI 30	A2 (R)EI 30	A2 (R)EI 45	A2 (R)EI 45	A2 (R)EI 60	A1 (R)EI 90	A1 (R)EI 60	A1 (R)EI 90	A1 (R)EI 120	
17			Tűzgátló földem	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 30	A2 REI 45	A2 REI 45	A2 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 60	A1 REI 90	A1 REI 120	
18		Tűzterjedés elleni gát		A2 a csatlakozó földemre, falra előírt követelménnyel megegyező tűzállósági teljesítményű, de legfeljebb 90											
21		Tűzterjedés gátlás építmény-szerkezetei	Tűzgátló nyílászáró	tűzfalban	A2 EI ₂ 90-C										
22				tűzgátló falban	D EI ₂ 30-C					A2 EI ₂ 60-C			A2 EI ₂ 90-C		
23				felvonó-aknaajtó	a vonatkozó műszaki követelmény szerint										
24			Tűzgátló lezárás	Tűzgátló réskitöltő-réslezáró rendszerek	az átvezetéssel érintett szerkezettel megegyező tűzállósági teljesítményű, de legfeljebb EI 90										
25				Tűzgátló lineáris hézagtomítések	a csatlakozó szerkezetekre előírt követelménnyel megegyező tűzállósági teljesítményű, de legfeljebb EI 90										
26			Tűzgátló záróelem	EI 30						EI 60	EI 90	EI 60	EI 90		
27	Menekülési útvonalon alkalmazott építmény-szerkezetek	Falburkolat		D s1, d0	D s1, d0	D s1, d0	D s1, d0	C s1, d0	D s1, d0	B s1, d0	A2	B s1,d0	A2	A2	
28		Padlóburkolat		D _{fl} s1	D _{fl} s1	D _{fl} s1	D _{fl} s1	C _{fl} s1	D _{fl} s1	B _{fl} s1	A2	B _{fl} s1	A2	A2	
29		Álmennyezet, mennyezetburkolat		D s1, d0	D s1,d0	D s1, d0	D s1, d0	C s1, d0	D s1, d0	B s1, d0	A2	B s1,d0	A2	A2	
30		Álpadló		D EI 15	D EI 15	D EI 15	D EI 15	C EI 30	D EI 30	A2 EI 30	A2 EI 60	A2 EI 60	A2 EI 60	A2 EI 90	
31		Hő- és hangszigetelés, burkolat nélkül vagy burkolat mögött		B s1,d0	B s1,d0	B s1,d0	B s1,d0	A2 s1,d0	A2s1,d0	A2 s1,d0	A1	A1	A1	A1	

4. számú melléklet Táblázatok a tűztávolság meghatározásához

(az OTSZ 3. sz. melléklete)

**Épületek tűztávolsága a mértékadó kockázati osztálytól függően
(OTSZ 3. melléklet 1. táblázat),**

	A	B	C	D	E
1	A épület mértékadó kockázati osztálya	A és B épületek közötti tűztávolság (m), ha B épület mértékadó kockázati osztálya			
2		NAK	AK	KK	MK
3	NAK	3	5	6	7
4	AK	5	6	7	8
5	KK	6	7	8	9
6	MK	7	8	9	10

**A szabadban tárolt anyagok és az épületek közötti tűztávolság mértéke
(OTSZ 3. melléklet 2. táblázat),**

	A	B	C	D	E
1	a tárolási egységben tárolt anyag jellege, tűzveszélyességi jellemzői	Épület és tárolási egység közötti tűztávolság (m), ha az épület mértékadó kockázati osztálya			
2		NAK	AK	KK	MK
3	Kizárólag nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyag és csak ilyen anyagból készített termék, tárgy; éghető anyagú csomagolás, tárolóeszköz nélkül	nincs követelmény (tekintettel az éghető csomagolás és tárolóeszköz hiányára)			
4	Csak robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag, 300 litert meghaladó mennyiségben	10	10	12	14
5	- tűzveszélyes és nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyagok és ilyen anyagból készített termék, tárgy a csomagolás tűzvédelmi jellemzőitől függetlenül, és legfeljebb 300 liter mennyiségben robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag - csak nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyag és csak ilyen anyagból készített termék, tárgy éghető anyagú csomagolással - csak robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag legfeljebb 300 l mennyiségben	6	6	8	10
6	kazal, szérú, rostonövénytaroló	50		100	200

**A szabadban tárolt anyagok tárolási egységei közötti tűztávolság meghatározása
(OTSZ 3. melléklet 3. táblázat),**

	A	B
1	A tárolási egységben tárolt anyag jellege, tűzveszélyességi jellemzői	A tárolási egységtől tartandó tűztávolság (m)
2	Kizárólag nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyag és csak ilyen anyagból készített termék, tárgy; éghető anyagú csomagolás, tárolóeszköz nélkül	nincs követelmény
3	Csak robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag, 300 litert meghaladó mennyiségben	15
4	- tűzveszélyes és nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyagok és ilyen anyagból készített termék, tárgy a csomagolás tűzvédelmi jellemzőitől függetlenül, és legfeljebb 300 liter mennyiségben robbanásveszélyes anyag - csak nem tűzveszélyes osztályba tartozó anyag és csak ilyen anyagból készített termék, tárgy éghető anyagú csomagolással - csak robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag legfeljebb 300 liter mennyiségben	10
5	kazal, szérú, rostonövénytároló	20

5. számú melléklet

A tűzszakaszok kialakításának követelményei
 (az OTSZ 5. sz. melléklete)

1. táblázat, a Tűzszakaszok kialakítása alcímhez

	A	B	C	D	E	F	G
1		KÖZÖSSÉGI ALAP RENDELTTETÉS	A tűzszakasz megengedett legnagyobb alapterülete (m ²), beépített tűzoltó berendezés nélkül/tűzoltó berendezéssel				
2			A kockázati egység kockázati osztálya				
3			NAK				
4			ha az épület mértékadó kockázata NAK	ha az épület mértékadó kockázata AK, KK vagy MK	AK	KK	MK
5	Lakó, üdülő	Lakás, üdülőegység	1.000/-	4.000/-	5.000/-		1.000/-
6	Szállás	Kereskedelmi szálláshely, jellemzően menekülésben nem korlátozott személyek részére szolgáló szálló, kollégium és lakóotthon	750/1.500	4.000/8.000	3.000/6.000		1.000/1.500
7	Iroda, igazgatás	iroda, igazgatás, hivatal	1.000/2.000	4.000/8.000	3.000/6.000		1.000/1.500
8		Konferenciaközpont	1.000/2.000	4.000/8.000	3.000/6.000		1.000/1.500
9	Oktatás, nevelés	Bölesőde	-	-	-	500/750	300/450
10		Óvoda	-	-	1.500/3.000	1.000/1.500	500/750
11		alap-, közép-, felsőfokú oktatási intézmény, iskola, kutatóintézet	1.000/2.000	4.000/8.000	3.000/6.000		1.000/1.500
12		speciális oktatási intézmény menekülésben korlátozott tanulók részére	-	-	-	1.000/1.500	1.000/1.500
13	Egészségügyi	Kizárólag járóbeteg-ellátás	750/1.500	4.000/8.000	3.000/6.000		1.000/1.500
14		Fekvőbeteg-ellátás	-	-	-	1000/1500	500/750
15	Szociális	szociális nappali ellátás intézménye (pl. idősek klubja, menekülésben korlátozott személyek nappali ellátása, hasonló rendeltetések)				1000/1500	500/750
16		Menekülésben korlátozott személyek lakóotthona (idősek otthona, stb.), átmeneti elhelyezését, ápolását, gondozását, rehabilitációját biztosító intézmény	-	-	-	1000/1500	500/750
17		Menekülésben nem korlátozott személyek lakóotthona	750/1.500	4.000/8.000	4.000/8.000	3.000/4.500	1.000/1.500
18	Hitéleti	templom, zsinagóga, mecset, stb.	1.000/2.000	4.000/8.000	4.000/8.000	3.000/4.500	2.000/3.000
19	Közösségi szórakoztató, kulturális	Múzeum, kiállítótér, gyűjtemény, könyvtár, levéltár	1.500/3.000	4.000/8.000	5.000/10.000	4.000/6.000	2.000/3.000
20		Színház, mozi, művelődési ház, nézőtérrel kialakított kulturális- szórakoztató rendeltetés	1.000/2.000	4.000/8.000	4.000/8.000	3.000/5.000	1.000/1.500
21		Diskó, zenés-táncos szórakozóhely	500/1.000	750/1.500	2.000/4.000		500/750

22	Kereskedelmi, szolgáltató	Üzlet, szolgáltatóegység	1.000/2.000	4.000/8.000	4.000/8.000	3.000/4.500	1.000/1.500
23		Áruház, raktáruhá, bevásárlóközpont	1.000/2.000	4.000/8.000	8.000/16.000	7.000/14.000	3.000/6.000
24	(Kizárólag) sport	sportlétesítmény	1.000/2.000	5.000/1.0000	1.5000/30.000	12.000/18.000	-
25		sportlétesítmény, ha a kockázati egység a magasság miatt tartozik MK osztályba	-	-	-	-	2.000/3.000
26		sportlétesítmény, ha a kockázati egység nem a magasság miatt tartozik MK osztályba	-	-	-	-	10.000/15.000
27	Közlekedési	állomás, terminál, hasonló rendeltetések	1.000/2.000	4.000/8.000	5.000/10.000		2.000/3.000
28	Kényszer- tartózkodás	Büntetés-végrehajtás	-	-	2.000/4.000	1.000/1.500	500/750
29		Pszichiátria	-	-	2.000/4.000	1.000/1.500	500/750

2. táblázat, a Tűzszakaszok kialakítása alcímhez

	A	B	C	D	E
1	A tárolási rendeltetésű kockázati egységet befogadó épület, önálló épületrész	A tűzszakasz megengedett legnagyobb alapterülete (m ²), beépített tűzoltó berendezés nélkül/tűzoltó berendezéssel A tűzszakasz megengedett térfogata (m ³) az alapterület 10-szerese			
2		a kockázati egység kockázati osztálya			
3		NAK	AK	KK	MK
4	földszintes épület, önálló épületrész	10.000/20.000	12.000/24.000	7.000/14.000	-
5	több szintből álló épület, önálló épületrész	8.000/16.000	10.000/20.000	5.000/10.000	3.000/6.000
6	részben vagy teljesen pinceszinti tűzszakasz	4.000/8.000	5.000/10.000	2.500/10.000	1.500/3.000

3. táblázat, a Tűzszakaszok kialakítása alcímhez

	A	B	C	D	E
1	Az ipari, mezőgazdasági rendeltetésű kockázati egységet befogadó épület, önálló épületrész	A tűzszakasz megengedett legnagyobb alapterülete (m ²), beépített tűzjelző és tűzoltó berendezés nélkül/tűzjelző berendezéssel/tűzoltó berendezéssel A tűzszakasz megengedett térfogata (m ³) az alapterület 10-szerese			
2		a kockázati egység kockázati osztálya			
3		NAK	AK	KK	MK
4	földszintes épület, önálló épületrész	8.000/12.000/24.000	10.000/15.000/30.000	5.000/10.000/20.000	1.000/4.000/8.000
5	több szintből álló épület, önálló épületrész	4.000/8.000/16.000	7.000/10.000/20.000	4.000/8.000/16.000	1.000/3.000/6.000
6	részben vagy teljesen pinceszinti tűzszakasz	2.000/4.000/8.000	3.500/5.000/10.000	2.000/4.000/8.000	500/1.500/3.000

6. számú melléklet Táblázatok a kiürítési követelmények meghatározásához
(az OTSZ 7. sz. melléklete)

A megengedett legnagyobb útvonalhossz meghatározása (OTSZ 7. melléklet 1. táblázat)

	A	B	C	D	E
1		a megengedett legnagyobb útvonalhossz (m), ha a kiürítendő kockázati egység kockázati osztálya			
2		NAK	AK	KK	MK
3	Menekülési út elérési távolsága	30	45	45	30
4	Átmeneti védett tér és biztonságos tér elérési távolsága menekülési útvonal nélkül				
5	Menekülési út elérési távolsága, valamint átmeneti védett tér és biztonságos tér elérési távolsága menekülési útvonal nélkül abban az esetben, ha a helyiség belmagassága 4 méternél nagyobb, beépített tűzjelző berendezéssel ellátott és hő és füst elleni védelme biztosított	45	60	60	30
6	Menekülési útvonal megengedett legnagyobb hossza	200	300	300	200
7	Menekülésben korlátozott személyek részére szolgáló átmeneti védett tér elérési távolsága menekülési útvonalon keresztül, a menekülési útvonalba lépés helyétől mérve	40			

A kiürítés számításnál alkalmazandó tömegsűrűségi adatok
(OTSZ 7. melléklet 2. táblázat)

	A	B	C
1.	Rendeltetés	2 Fő/m , egyéb	Megjegyzés
2.	Gépkocsi parkoló terület	1 fő/gépkocsi	Ha a tárolt gépjárművek használói jellemzően a hozzá tartozó épület használóiból állnak, az épületben tartózkodók létszámához a parkoló létszámát nem kell hozzáadni.

3.	Lakás	4 fő/lakás	A létszám figyelembe veszi azon esetet, amikor a normál használatától eltérő tevékenység folyik a lakásban, (házibuli, rendezvény) mely a tényleges lakószám növekedésével jár.
4.	Iroda	1 fő/ minden megkezdett 6 m ²	Nagyteres irodáknál is érvényes fajlagos létszám.
5.	Tárgyalók	1 fő/3 m ²	Ha a tárgyalók használói jellemzően a hozzá tartozó épület használóiból állnak, az épületben tartózkodók létszámához csak a tárgyalóknál figyelembe vett létszám felét kell hozzáadni.
6.	Bevásárló központok, raktárházak, üzletek	1 fő/5 m ²	Valamennyi, a vásárlók által használt térrész alapterületét számításba kell venni, különösen az eladótereket és a közlekedőket. A vizes helyiségeket és a kizárólag raktározásra szolgáló területeket figyelmen kívül lehet hagyni.
7.	Előcsarnokok általában, Előcsarnokok olyan rendeltetés esetén, ahol az egymást követő rendezvények, események miatt nagylétszámú ember várakozhat	2 fő/1 m ² 4 fő/1m ²	Különösen stadionok, színházak, középületek esetén a tűzszakasz vagy épület befogadóképességéhez legalább a fenti létszám felét szükséges figyelembe venni.
8.	Fekvőbeteg ellátó egészségügyi létesítmények helyiségei, emeletei, tűzszakaszai, épületei	A betegágyszám kétszerese	A fajlagos mutatóba a betegek mellett a látogatók és az intézmény dolgozói is beletartoznak.
9.	Kiállítóterek, (múzeum, kiállítás, galéria) kiállító helyiségei	1 fő/2 m ²	
10.	Éttermek és többcélú termek	1 fő/1,5 m ²	A megadott adat a legkedvezőtlenebb, ülőhely nélküli elrendezésre vonatkozik.
11.	Diszkók, popkoncertek, szabadtéri tömegrendezvények ülőhelyek nélkül	4 fő/m ²	A látogatók rendelkezésére álló, a rögzítetten beépített bútorokkal csökkentett nettó hasznos alapterület.
12.	Lelátó tribünök állóhellyel	4 fő/m ²	A közlekedőátjárók nélkül.
13.	Templomok, vallási létesítmények rendezvényterei	Ülőhelyek + 1 fő/1 m ²	Az ülőhelyek közötti közlekedőkön és a karzaton is tartózkodást feltételezve.
14.	Uszodák, élményfürdők, gyógyfürdők medenceterei	1 fő/3 m ²	Valamennyi, a közönség által szabadon használt terület és vízfelület figyelembevételével.

**A megengedett legkisebb lépcső – és ajtószélességek menekülési útvonalon
(OTSZ 7. melléklet 3. táblázat)**

	A	B	C
1	menekülő létszám (fő)	menekülési útvonal, lépcsókar legkisebb szabad szélessége (m)	menekülési útvonalon beépített ajtó legkisebb szabad belmérete (m)
2	0-50	1,2	0,9
3	51-100		1,2 vagy 2 db 0,9
4	101-	1,2 + minden további megkezdett 100 főre további 0,6	minden megkezdett 50 főre 0,6 és egyetlen ajtó szabad belmérete sem lehet kisebb 0,9 méternél

**A kiürítés megengedett időtartama a kockázati osztálytól függően
(OTSZ 7. melléklet 4. táblázat)**

	A	B	C	D	E
1		a kiürítés megengedett időtartama (perc), ha a kockázati egység kockázati osztálya			
2		NAK	AK	KK	MK
3	Első szakasz	1,0	1,5	1,5	1,0
4	Második szakasz	6,0	8,0	6,0	6,0

7. számú melléklet A tűzoltáshoz szükséges oltóanyag biztosítása
(az OTSZ 8. sz. melléklete)

1. táblázat

	A	B	C
1		Tűzszakasz terület (m ²)	Szükséges oltóvíz-intenzitás (liter/perc)
2	-0-tól 50-ig	-	
3	nagyobb, mint de legfeljebb	50, 150	600
4	nagyobb, mint de legfeljebb	150, 300	900
5	nagyobb, mint de legfeljebb	300, 500	1.200
6	nagyobb, mint de legfeljebb	500, 800	1.500
7	nagyobb, mint de legfeljebb	800, 1.200	1.800
8	nagyobb, mint de legfeljebb	1.200, 1.600	2.100
9	nagyobb, mint de legfeljebb	1.600, 2.000	2.400
10	nagyobb, mint de legfeljebb	2.000, 2.500	2.700
11	nagyobb, mint de legfeljebb	2.500, 3.200	3.000

12	nagyobb, mint de legfeljebb	3.200, 3.900	3.300
13	nagyobb, mint de legfeljebb	3.900, 4.600	3.600
14	nagyobb, mint de legfeljebb	4.600, 5.400	3.900
15	nagyobb, mint de legfeljebb	5.400, 6.200	4.200
16	nagyobb, mint de legfeljebb	6.200, 7.200	4.500
17	nagyobb, mint de legfeljebb	7.200, 8.200	4.800
18	nagyobb, mint de legfeljebb	8.200, 9.200	5.100
19	- nagyobb, mint de legfeljebb	9.200, 10.400	5.400
20	- nagyobb, mint de legfeljebb	10.400, 12.000	5.700
21	- nagyobb, mint	12.000	6.000

8. számú melléklet A szükséges tűzoltó készülékek meghatározása
(OTSZ 16. melléklet 1. táblázat)

Oltóanyagegységek meghatározása

Oltóanyag- egység [OE]	MSZ EN 3-7 szabvány szerinti tűzosztály		MSZ EN 1866 szabvány szerinti tűzosztály
	A	B	
1	5A	21B	
2	8A	34B	
3		55B	
4	13A	70B	
5		89B	
6	21A	113B	
9	27A	144B	
10	34A		
12	43A	183B	
15	55A	233B	
16			I B
17			II B
18			III B
19			IV B

OTSZ 16. melléklet 2. táblázat,

Oltóanyagegység szükséglet meghatározása alapterülettől függően

Önálló rendeltetési egység vagy szabadtér alapterületig m ²	Általános esetben	Robbanásveszélyes anyag tárolása
50	2	6
100	3	9
200	4	12
300	5	15
400	6	18
500	7	21
600	8	24
700	9	27
800	10	30
900	11	33
1.000	12	36
minden további 250	+2	+6

Wesley János Lelkészképző Főiskola